

Tradenomien työllistyminen

Moilanen, Nina

Määttälä, Petra

Määttänen, Marjukka

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Kerava

Tradenomien työllistyminen

Nina Moilanen
Petra Määttä
Marjukka Määttä
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2010

Nina Moilanen, Petra Määttä & Marjukka Määttä

Tradenomien työllistyminen

Vuosi 2010 Sivumäärä 93

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia tradenomien työllistymistä ja sijoittumista työelämässä sekä antaa realistinen kuva tradenomien työllistymisestä kyseistä koulutusala opiskeleville. Työssä käsitellään tradenomien työllistymiseen vaikuttavia yhteiskunnallisia tekijöitä. Lisäksi työssä käydään yleisesti läpi ammattikorkeakoulu- sekä yliopistokoulutuksen keskeisiä piirteitä. Opinnäytetyössä luodaan katsaus myös yleisiin työmarkkinoihin sekä työllisyyteen eri aloilla.

Akavan työttömyyskatsauksen mukaan alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyden kasvunopeus on hieman jo laskenut vuoden 2008 lopusta, jolloin globaalin taantuman vaikutukset alkoivat näkyä eri toimialoilla. Kasvu on kuitenkin edelleen nopeampaa kuin ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyden kasvu. Tradenomiliiton teettämän tutkimuksen mukaan 2000-luvulla tradenomien työttömyysprosentti on ollut yleisesti noin 5-7 prosenttia.

Opinnäytetyön tutkimus suoritettiin käyttäen kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Kysely toteutettiin satunnaisotoksena, jonka kohderyhmänä oli valmistuneet tradenomit. Valmistumisvuodella ei ollut merkitystä tutkimuksessa, sillä tavoitteena oli saada mahdollisimman paljon aineistoa. Kysely toteutettiin Internet kyselynä Webropol-sovelluksen avulla. Kyselyn julkistamiseen käytettiin sosiaalisia medioita, koska niiden oletettiin tavoittavan tradenomit parhaiten. Kysely sijoitettiin keskustelupalstoilla aihepiireihin, jotka käsittelevät työtä ja koulutusta.

Tutkimustulosten mukaan vain 56,9 % tradenomeista työskentelee koulutustaan vastaavassa työtehtävässä. 43,1 % työskentelee tällä hetkellä työtehtävässä, joka ei vastaa koulutusta. 12,7 % vastaajista on työttömänä. Tutkimuksen mukaan tradenomi ottaa mieluummin vastaan työn, joka ei täysin vastaa koulutusta kuin jää työttömäksi. Yli puolet vastaajista kokee, että koulutus mahdollistaa etenemisen uralla, ja suurin osa on tällä hetkellä tyytyväisiä työpaikkaansa. 15,8 % haluaa vaihtaa työpaikkaa. Tutkimustulosten mukaan palkalla ei ole suurta merkitystä työtyytyväisyyteen. Sen sijaan työtehtävien mielekkyys ja monipuolisuus ovat tärkeämpiä.

36,2 % vastaajista kokee, että työnantaja arvostaa tradenomikoulutusta, sillä tradenomitutkinto oli ollut ehto työhaastatteluun pääsemiseen. Lisäksi koulutuksen liiketalouden yleis-tietämys on saanut työnantajien keskuudessa arvostusta. 19 %:n mielestä työnantaja ei arvosta lainkaan tradenomitutkintoa, sillä se rinnastetaan usein merkonomin tutkintoon.

Tutkimukseen haastateltiin myös työnantajien edustajia Helsingin messukeskuksessa järjestetyillä Ura- ja rekrytointimessuilla. Vastauksista ilmeni, että työnantajat arvostavat tradenomin kaupallista tietämystä sekä asiakaspalvelu- ja myyntihenkisyyttä. Tradenomikoulutus soveltuu monelle eri toimialalle sen yleispätevyyden vuoksi.

Asiasanat: tradenomi, työllisyys, korkeakoulutus, työelämä

Nina Moilanen, Petra Määttä & Marjukka Määttä

Employment of Bachelors of Business Administrations

Year	2010	Pages	93
------	------	-------	----

This Bachelor's thesis aims to explore employment of Bachelors of Business Administrations (BBA's) and where they place in working life. The intention of this thesis is also to give a realistic view of the employment of BBA's to the students who are studying to become a Bachelor of Business Administrations. This thesis deals with societal factors which effect the employment of BBA's as well as general information about tertiary level education. This thesis also gives general information about working life and employment in different fields of business.

According to Akava's unemployment review, unemployment of the students who have accomplished lower tertiary level education has decreased from the end of year 2008, when the effects of global economic recession started to show. However, the increase of unemployment of lower tertiary level education graduates is still faster than that of unemployment of upper tertiary level education. According to BBA Alliance's research, in 2000 BBA's unemployment percent has been generally about 5-7 percent.

Quantitative research method was used to accomplish the research of the thesis. The inquiry was accomplished by a random sample, whose target group was graduated BBA's. Graduation year did not matter in this inquiry because the purpose was to get as much material as possible. The inquiry was accomplished through Webropol software. It was published in different social networks because it was assumed to be the best way to reach the respondents. The inquiry was placed to discussion forums that discuss work and education.

According to the results only 56,9 % of BBA's is working in a position that corresponds with the education. 43,1 % works in a task that does not correspond with the education. 12,7 % of respondents is unemployed. According to the results, BBA would sooner be working in a task that does not correspond with their education than is out-of-work. Over a half of the respondents think that the education gives an opportunity to proceed in their careers and most of the respondents are satisfied in their current work. 15,8 % wants to change their current job. According to the results, salary does not play a big role when measuring the satisfaction in working life. Meaningful and diverse assignments are more important.

36,2 % of respondents think that employer appreciates the BBA education because education was a condition even to get to the job interview. Employers also appreciate BBA's general knowledge of business economics. 19 % think that employers do not appreciate the education at all because it is equated with secondary vocational education.

Employers were also interviewed in the research. Interviews took place at a career and recruiting fair in Helsinki. According to the answers employers appreciate BBA's business knowledge, customer service skills and sales skills. Bachelor of Business Administration suits many different branches because of the universally applicable education.

Key words: Bachelor of Business Administration, employment, tertiary level education, working life

Sisällys

1	Johdanto	6
1.1	Tutkimuksen tavoitteet	6
1.2	Tutkimusongelmat	6
1.3	Tutkimuksen rajaus ja käytetyt menetelmät	7
1.4	Tutkimuksen keskeiset käsitteet	7
1.5	Tradenomi	8
1.6	Työnantajien mielikuvia tradenomeista	9
2	Korkeakoulutus osana yhteiskuntaa	10
2.1	Ammattikorkeakoulu	12
2.2	Metropolia ammattikorkeakoulu.....	14
2.2.1	Metropolian opetussuunnitelma, Liiketalouden koulutusohjelma	15
2.2.2	Yritysten ja Metropolian yhteistyö	16
2.3	HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu	16
2.3.1	HAAGA-HELIA:n opetussuunnitelma, Liiketalouden koulutusohjelma ..	17
2.3.2	Yritysten ja HAAGA-HELIA:n yhteistyö	18
2.4	Laurea-ammattikorkeakoulu	18
2.4.1	Laurean opetussuunnitelma	19
2.4.2	Yritysten ja Laurean yhteistyö	20
2.5	Yliopisto.....	20
2.6	Korkeakoulutettujen työllisyysvertailu.....	21
2.7	Ammattikorkeakoulusta työelämään	22
2.8	Taantuma	25
2.9	Työllisyys	25
2.10	Työllisyyden tulevaisuuden näkymiä	27
3	Tutkimus	29
3.1	Kvantitatiivinen tutkimus	30
3.2	Kysely	31
3.3	Tutkimustulokset	33
3.3.1	Vastaajien taustatiedot.....	33
3.3.2	Sukupuoli ja ikä	34
3.3.3	Asuinpaikka	35
3.3.4	Pohjakoulutus	36
3.3.5	Työtilanne.....	37
3.3.6	Opiskelumuodot	38
3.3.7	Ammattikorkeakoulut	39
3.3.8	Valmistumisajankohdat	40

3.3.9	Koulutusohjelmat	41
3.3.10	Suuntautumisopinnot	42
3.3.11	Koulun valinta.....	43
3.3.12	Työtehtävätoiveet	44
3.3.13	Vaihto-opiskelu ja sen hyödyt työmarkkinoilla	44
3.3.14	Opinnäytetyö.....	46
3.3.15	Opinnäytetyön merkitys työnsaantiin.....	47
3.3.16	Työharjoittelu	48
3.3.17	Työharjoittelun merkitys työllistymisessä	49
3.3.18	Toimiala ja ammattinimike.....	50
3.3.19	Työsuhteen alkamisajankohta	51
3.3.20	Nykyisen työsuhteen ensisijaisuus.....	52
3.3.21	Työtyytyväisyys	53
3.3.22	Korkeakoulututkinnon pakollisuus työtehtävässä.....	54
3.3.23	Nykyisen koulutuksen luomat mahdollisuudet uralla etenemisessä ..	55
3.3.24	Työn vaatima koulutus	55
3.3.25	Työn vastaavuus koulutukseen nähden	56
3.3.26	Palkkaus.....	56
3.3.27	Koulutuksen arvostettavuus	57
3.4	Vastaukset tutkimusongelmiin	58
4	Oma arviointi.....	58
	Lähteet	60
	Taulukko- ja kuvioluettelo	63
	Kaavioluettelo	64
	Liitteet.....	65

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia valmistuneiden tradenomien työllistymistä. Tavoitteena on lisäksi selvittää, pääsevätkö tradenomit koulutustaan vastaaviin töihin ja arvostavatko työnantajat tradenomikoulutusta.

Opinnäytetyö on tehty Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden toimesta. Aihe on valittu, koska se on ajankohtainen tekijöille ja antaa hyödyllistä tietoa tradenomiopiskelijoille. Tutkimus on tarpeellinen valmistuville tradenomeille, jotta he saavat realistisen kuvan työelämän vaatimuksista sekä tarjonnasta. Tutkimus on suoritettu kyselytutkimuksena, joka suoritettiin Webropol-sovelluksen avulla.

Opinnäytetyössä perehdytään ammattikorkeakouluihin ja tradenomeihin sekä vertaillaan eriasteisten akateemisten tutkintojen suorittaneiden työllistymistä. Tutkimuksessa luotiin katsaus yleisiin työmarkkinoihin ja työllisyyteen eri aloilla.

1.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena on tutkia tradenomien työllistymistä ja tradenomien sijoittumista työelämässä. Lisäksi pyritään selvittämään tradenomien omia mielipiteitä koulutuksestaan ja sen luomista mahdollisuuksista työelämässä. Opinnäytetyössä pyritään lisäksi selvittämään työnantajien mielikuvia tradenomeista sekä tradenomikoulutuksesta.

1.2 Tutkimusongelmat

Tutkimuksen pääongelmana on:

- Kuinka hyvin tradenomit työllistyvät?
- Pääsevätkö Tradenomit koulutustaan vastaaviin töihin?

Tutkimuksessa pyritään löytämään vastaukset myös seuraaviin alaongelmiin:

- Mitä valmistuneet Tradenomit ovat itse mieltä koulutuksestaan?
- Mitä työnantajat ajattelevat tradenomitutkinnosta?

1.3 Tutkimuksen rajaus ja käytetyt menetelmät

Tutkimus on rajattu koskemaan jo valmistuneita tradenomeja. Valmistumisvuodella ei ole merkitystä tutkimuksessa. Tutkimus on rajattu jo valmistuneisiin tradenomeihin, koska heille on kehittynyt todennäköisesti realistinen näkökulma työllisyystilanteeseen. Vastaajille on luultavasti myös muodostunut parempi kuva omasta koulutuksestaan kuin niille jotka eivät ole vielä valmistuneet.

Tutkimuksessa käytetään kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää, koska tutkimuksen onnistumisen kannalta on tärkeää saada mahdollisimman paljon aineistoa. Empiirinen eli kokemusperäinen tutkimus on toteutettu sähköisellä kyselytutkimuksella Webropol-sovelluksen kautta.

1.4 Tutkimuksen keskeiset käsitteet

Alumni-sana on latinaa ja tarkoittaa kasvattia tai suojattia. Suomeen sana on tullut Yhdysvalloista, jossa se tarkoittaa tutkinnon suorittanutta, valmistunutta opiskelijaa. (Jyväskylän Yliopisto 2010a.)

Kvantitatiivinen tutkimus eli määrällinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus, joka perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla (Jyväskylän yliopisto 2010b.)

Merkonomi on liiketalouden perustutkinnon suorittanut henkilö. Liiketalouden perustutkinnon laajuus on 120 opintopistettä.

Taantuma on talouden laskusuhdanne.

Tradenomi on tutkinto, johon valmistutaan ammattikorkeakoulusta. Yleensä tradenomin tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä.

Työllisyysaste tarkoittaa työllisten prosentuaalista osuutta väestöstä. Virallinen työllisyysaste lasketaan 15-64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samanikäisestä väestöstä. (Tilastokeskus 2010.)

Sosiaalinen media tarkoittaa yhteisöjä, jotka on tuotettu erilaisten verkkoteknologioiden avulla. Sosiaalisen median on pääosin käyttäjien tuottamaa.

1.5 Tradenomi

Tradenomiliitto on luonut tradenomin profiilin Tradenomiliiton oman, vuonna 2009 tehdyn, työmarkkinatutkimuksen sekä tilastokeskuksen lähteiden avulla. Tradenomin profiilista näkee, että naisten osuus tradenomeista on huomattavasti suurempi kuin miesten. Vuonna 2009 tradenomien keski-ikä on ollut 32,2 vuotta. Ammattivuosia on keskimäärin ollut 5,6 vuotta ja tradenomin keskipalkka kuukaudessa on ollut 2970 euroa.

Naisia	71,6 %
Miehiä	28,4 %
Keski-ikä	32,2 v.
Ammattivuosia keskimäärin	5,6 v.
Keskipalkka kuukaudessa (ka)	2970 EUR

Taulukko 1: Tradenomin profiili.

Suurin osa tradenomeista työskentelee erilaisissa taloudellisissa tehtävissä. Seuraavaksi suurimmat työllistäjät ovat markkinointi- sekä tietojenkäsittelytehtävät. Myös opetus-, koulutus- ja tutkimustehtävissä työskentelee pieni osa tradenomi-tutkinnon suorittaneista.

Taloudelliset tehtävät	25,5 %
Markkinointitehtävät	15,5 %
Tietojenkäsittelytehtävät	14,9 %
Henkilöstöhallinnolliset tehtävät	7,6 %
Materiaalitaloudelliset tehtävät	5,3 %
Opetus-, koulutus- ja tutkimustehtävät	2,3 %
Muu	29,4 %

Taulukko 2: Tradenomin työtehtävät

Tradenomiliiton tutkimuksen mukaan 41,7 % tradenomeista työskentelee erilaisissa asiantuntijatehtävissä eri aloilla. 36,1 % työskentelee toimihenkilönä, 17,6 % keskijohdon tehtävissä ja 3,4 % johdon tehtävissä. Vain todella pieni osa, 0,5 %, tradenomeista toimii yrittäjinä ja 0,7 % vastaajista ilmoittaa työskentelevänsä muissa tehtävissä. (Tradenomiliitto 2010b.)

Tradenomi on liiketalouden asiantuntija, joka tuntee liiketoiminnan perusasiat. Hänellä on näkemys organisaatioiden toiminnasta ja niiden johtamisesta. Tradenomi tuntee menestyvän yritystoiminnan edellytykset ja hallitsee yrityksen perustamisen vaiheet.

Opintojen tavoitteena on kouluttaa työelämään valmiita, yhteistyökykyisiä, vastuuntuntoisia, itsenäisiä ja joustavia työelämän taitajia. Opiskelijat suuntautuvat opinnoissaan tiettyyn liiketalouden osa-alueeseen, joita voivat olla esimerkiksi markkinointi tai taloushallinto. Opintoihin kuuluu myös kieli- ja viestintäopinnot. Tradenomit toimivat yleensä johto-, suunnittelu-, myynti-, markkinointi- ja koulutustehtävissä. Tradenomikoulutusta järjestää tällä hetkellä 24 ammattikorkeakoulua. (Ammattikorkeakoulu 2008.)

Työelämälähtöisyys on osana opetusta alusta lähtien. Koulutus linkittyy ensimmäisestä opiskeluvuodesta alkaen työelämän käytäntöihin. Yritysvierailut kuuluvat tärkeänä osana opetukseen, koska näin opiskelijat pystyvät tutustumaan käytännön liiketoimintaan ja mahdollisesti jopa solmimaan kontakteja potentiaalsiin työnantajiin tulevaisuutta varten. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2010.)

1.6 Työnantajien mielikuvia tradenomeista

Tutkimukseen haluttiin myös työnantajien mielipiteitä tradenomi-koulutuksesta. Haastatteluja suoritettiin Ura- ja rekrytointimessuilla, jotka järjestettiin 27.1.2010 Helsingin Messukeskuksessa. Paikalla oli useita kymmeniä, niin suuria kuin pienempiäkin, yrityksiä esittelemässä toimintaansa ja rekrytoimassa osajia joukkoonsa. Messuilta saatiin mielipiteitä työnantajan näkökulmasta Nooa Säästöpankilta, Vantaan kaupungilta, Valtiolta, Pretax Yhtiöltä, YIT:ltä ja Fennialta.

Nooa Säästöpankin edustaja kertoi, että Nooa Säästöpankissa arvostetaan suuresti tradenomeja, sillä heillä on vankka liiketaloudellinen ja kaupallinen osaaminen. Lisäksi motivaatio työn tekemiseen ja yrittäjä- ja asiakaspalveluhenkisyys saivat paljon kiitosta. Nooa Säästöpankin edustajalta kysyttiin myös, onko opinnäytetyöllä merkitystä työhaastattelutilanteessa. Hänen mukaan opinnäytetyöllä ei ole lainkaan merkitystä työnsaannissa.

Vantaan kaupungin edustajat totesivat, että tradenomeissa arvostetaan yleistä osaamista hallinnollisissa töissä sekä yleisesti sitä, että tradenomilla on korkeakoulututkinto. Vantaan kaupunki teettää paljon erilaisia tutkimuksia toimeksiantona tradenomi-opiskelijoilla. Vantaan kaupungin ja opiskelijan yhteys syntyy usein siis jo opiskeluaikana. Vantaan kaupungin edustajien mukaan ei ole lainkaan merkitystä, mistä ammattikorkeakoulusta työnhakija on valmistunut.

Valtion edustajana messuilla toimi itsekin tradenomiksi HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta valmistunut henkilö. Hän kertoi työskentelevänsä valtiovarainministeriössä. Tällä hetkellä erilaisissa tehtävissä valtiolla työskentelee noin 2700 tradenomia. Tavallisin tapa työllistyä valtiolle on työharjoittelu opintojen aikana.

Pretax Yhtiön edustajan mukaan tradenomikoulutus on merkittävä koulutus. Hän kertoi, että opinnäytetyöllä on melko paljon merkitystä työhaastattelutilanteessa.

YIT:n edustaja oli itsekin tradenomi. Hän kertoi, että oli aluksi taloushallinnon tehtävissä ja suoritti työn ohella tradenomi-tutkinnon. Tutkinnon avulla hän pääsi etenemään urallaan uusiin tehtäviin. Usealla kollegalla on ollut samanlainen tilanne, joten hän koki, että tradenomitutkinnosta on ollut todella paljon hyötyä. YIT:n edustajan mielestä opinnäytetyöllä ei ole juurikaan merkitystä työllistymisessä, paitsi jos opinnäytetyö liittyy läheisesti työhön, johon tradenomi on hakemassa. Toisaalta ala-arvoinen arvosana voi kiinnittää työnantajan huomion ja aiheuttaa ihmetystä. YIT:n edustaja on itse valmistunut HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta ja kokee, että työnantaja arvostaa kyseistä koulua.

Fennian edustajan mielestä tradenomeja on jo todella paljon. Fenniassa vaaditaan korkeakoulututkinto, mutta työkokemusta ei tarvitse liioin olla, mikä voikin olla hyvä asia vastavalmistuneelle tradenomille, joka ei ole vielä ehtinyt saada paljoa työkokemusta omalta alaltaan. Fenniassa järjestetään oma sisäinen koulutus kaikille uusille työntekijöille.

Työnantajat siis arvostavat suuresti tradenomin kaupallista tietämystä sekä asiakaspalvelu- ja myyntihenkisyyttä. Tradenomikoulutus soveltuu todella monelle eri toimialalle sen yleispätevyyden vuoksi.

2 Korkeakoulutus osana yhteiskuntaa

Suomalaisen yhteiskunnan yksi tärkeistä avainkäsitteistä on hyvinvointivaltio. Pohdittaessa minkälainen yhteiskunta Suomi on ollut toisen maailmansodan jälkeen näihin päiviin, välittömästi tulee mieleen hyvinvointivaltio. Se on ollut merkittävä osa suomalaisen yhteiskunnan nykyaikaistumisprosessia, jonka kuluessa maatalousvaltaisesta yhteiskunnasta rakentui palveluihin väestön valtaosan työllistävä yhteiskunta. (Saari 2005, 26.)

Korkeakoulutuksen ja yhteiskunnan väliset suhteet ovat jatkuvasti ajankohtainen teema korkeakoulutuksessa. Ammattikorkeakoulujen yhteiskunnallisiksi vastuualueiksi ja tehtäviksi on kuvattu alueellinen kehittäminen sekä soveltava tutkimus- ja kehittämistoiminta.

Yhteiskuntasuhde käsitteenä viittaa siihen tosiasiaan, että korkeakoulujen vuorovaikutus ympäröivän yhteiskunnan kanssa tapahtuu sekä tutkimusten hyödyntämisen kautta että korkeakoulutettujen työllistymisen välityksellä. (Tynjälä, Välimaa & Murtonen 2004, 5.)

Mikä tässä yhteiskunnassa sitten on muuttumassa? Muutoksia on aiheuttanut ainakin se, että korkeakoulutus on laajentunut Suomessa huomasti 1960-luvulta lähtien sekä alueellisesti yli koko maan että korkeakoulutukseen hakeutuvan ikäluokan kasvuna. Korkeakoulutuksen laajentuminen tarkoittaa myös sitä, että korkeakouluihin on useita eri reittejä myös työelämästä. Erilaiset uudelleenkorkeakoulutukset, ammattikorkeakoulujen jatkotutkinnot, korkeakoulujen täydennyskorkeakoulutukset sekä avoimessa yliopistossa opiskelu ovat tehneet koulutuksen ja työsäkääymisen yhdistämisestä sekä entistä tavanomaisempaa että entistä hankalampaa. Tavanomaisempaa siitä syystä, että entistä useammat henkilöt kouluttautuvat, ja entistä hankalampaa siksi, että tämä yhdistäminen on haasteellista myös oppilaitoksille ja opettajille, jotka joutuvat joustamaan uusin tavoin sekä muuttamaan vakiintuneita ajattelutapoja, sillä aikuiset vaativat oppimiselta eri asioita kuin nuoremmat opiskelijat. (Tynjälä ym. 2004, 5-6.)

Korkeakoulutuksesta on tullut yhteiskunnallisesti huomattava menoerä valtion budjettiin sekä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kustannusten että opiskelijoiden tuen vuoksi. Samaan aikaan korkeakoulutukselle on asetettu Suomessa vahvoja yhteiskunnallisia odotuksia, sillä koulutusta ja tutkimusta pidetään merkittävinä kilpailutekijöinä kansainvälistyvässä maailmassa. Kun puhutaan korkeakoulutuksen ja työelämän suhteista, puhutaan tavallisesti siitä, millainen hyöty korkeakoulun käymisestä on saatu. Kuinka osaavia ovat korkeakouluista työelämään astuvat tradenomit, insinöörit ja maisterit? Vaikka tämä kysymys on hyödyllinen, se on samalla harhaanjohtava siksi, että siinä kiinnitetään huomio pääasiassa siihen, mitä tiedollisia sisältöjä koulutuksessa opitaan. Työelämässä tarvitaan lisäksi sellaisia tietoja ja taitoja, joihin on vaikea valmentaa ilman kiinteää yhteistyötä työelämän kanssa. Korkeakoulututkinnoista on tulossa työelämän perustutkinto, joten pelkillä tutkintonimikkeillä ei enää menestytä työmarkkinoilla. Koulutus ei ole työllistymisen takuu, se on vain lähtökohta työllistymiselle. (Tynjälä ym. 2004, 6-7.)

2.1 Ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakouluopinnot tarjoavat käytäntöön suuntautuvan vaihtoehdon yliopisto-opinnoille. Ammattikorkeakouluista saa monipuolisia työelämäyhteyksiä, jotka turvaavat valmistuneille hyvän työllisyyden (Koulutusnetti 2010). Opintojen työelämäläheisyys ja työelämän läsnäolo opintojen kaikissa vaiheissa antavat hyvän lähtökohdan opintojen jälkeiselle työllistymiselle (Zacheus 2008, 5.)

Pohjakoulutukseksi ammattikorkeakouluihin käy lukio tai ammatillinen koulutus. Korkeakoulutukseen haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa syksyisin ja keväisin (Koulutusnetti 2010). Ammattikorkeakoulut päättävät itse opiskelijavalintojen perusteista, valintakokeen järjestämisestä sekä opiskelijavalinnasta (Opetusministeriö 2010b.)

Opiskelija voi hyväksyä vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan samana lukuvuonna alkavasta koulutuksesta (Opetusministeriö 2010b). Koulutus on opiskelijalle makсутonta (Koulutusnetti 2010). Opintopiste on opintojen mitoituksen peruste ja tutkintojen laajuus perustutkinnoissa on 210 - 270 opintopistettä, tämä tarkoittaa noin kolmen - neljän vuoden opintoja (Opetusministeriö 2010b).

Opintoihin kuuluu perus- ja ammattiopintoja, vapaasti valittavia opintoja, ammattitaitoa edistävää harjoittelua sekä opinnäytetyö. Opetusministeriö 2010 kuvaa Internet-sivuillaan ammattikorkeakoulu-tutkinnon tavoitteita seuraavanlaisesti:

”Opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle:

- laaja-alaiset käytännölliset perustiedot ja -taidot sekä niiden teoreettiset perusteet alan asiantuntijatehtäviin
- edellytykset asianomaisen alan kehityksen seuraamiseen ja edistämiseen
- valmiudet jatkuvaan koulutukseen
- riittävä viestintä- ja kielitaito
- alan kansainvälisen toiminnan edellyttämät valmiudet.”

Ammattikorkeakouluopintoja järjestetään monella eri koulutusallalla, niitä ovat:

- humanistinen ja kasvatusala
- kulttuuriala
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
- luonnontieteiden ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- luonnonvara- ja ympäristöala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala (Opetusministeriö 2010b).

Ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmat vahvistaa opetusministeriö siten, että päätöksestä käy ilmi koulutusohjelman nimi, suuntautumisvaihtoehdot tarvittaessa, tutkinto ja tutkintonimike, koulutusohjelman sekä harjoittelun laajuus opintopisteinä. Koulutuksen sisällöstä ja opetussuunnitelmasta päättävät ammattikorkeakoulut itse. Kaikki ammattikorkeakoulut järjestävät myös avointa ammattikorkeakouluopetusta ja sitä on saatavilla kaikilla koulutusaloilla. Opintoihin voi osallistua kaikki ammattikorkeakouluopinnoista kiinnostuneet iästä tai pohjakoulutuksesta riippumatta. (Opetusministeriö 2010b.)

Ammattikorkeakoulut ovat rinnakkainen väylä yliopistoille. Ammatillinen korkeakoulusektori ja yliopistosektori kilpailevat parhaista opiskelijoista. Tässä kilpailussa ammattikorkeakoulujen vahvuus on niiden ammatillisuudessa ja läheisessä yhteydessä työelämään. (Lampinen 1995, 194.)

Ammattikorkeakoulut eivät suuntaudu tutkimustoimintaan, jonka työelämän edustajat tiedostavat. Työelämän edustajia pyydettiin antamaan arvosana ammattikorkeakouluille toisaalla opetuslaitoksina ja toisaalla tutkimuslaitoksina kouluarvosana-asteikolla yhdestä kymmeneen, sai ammattikorkeakoulu opetuslaitoksena arvosanan ”hyvä” (8). Kun ammattikorkeakoulua arvioitiin tutkimuslaitoksena, se sai pieniltä yrityksiltä arvosanan ”heikko” (5), keskisuurilta ”erittäin heikko” (4) ja suurilta yrityksiltä ”ala-arvoinen” (3). (Lampinen 1995, 194 -195.)

Ammattikorkeakoulun ensisijainen koulutuksellinen haaste ei ole valmiiden vastausten tarjoaminen jo tunnettuihin ammatillisiin ongelmiin, vaan sellaisen valmiuden tuottaminen opiskelijoissa, että he sekä haluavat että pystyvät ylläpitämään ja kehittämään ammatillista osaamistaan koulutusjakson jälkeenkin. (Lampinen 1995, 113.)

Ammatillisen koulutuksen pääasiallinen tehtävä on kasvattaa ammattitaitoisia ihmisiä. Tulokset ammatillisen koulutuksen tehtävästä muotoutuvat erilaisiksi eri aikoina, riippuen siitä millainen on se työelämä sillä hetkellä, johon opiskelijoita koulutetaan, millaista ammattitaitoa työssä edellytetään, millainen on ihmisen asema yhteiskunnassa ja millainen on hyvä elämä. (Lampinen 1995, 115.)

Tutkimuksen seuraavassa osiossa käsitellään Suomen kolmea suurinta ammattikorkeakoulua yleisellä tasolla. Näitä ovat Metropolia ammattikorkeakoulu, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu ja Laurea-ammattikorkeakoulu.

2.2 Metropolia ammattikorkeakoulu

31.1.2007 Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit sekä Kirkkonummen kunta perustivat Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n, joka toimii Metropolia ammattikorkeakoulun ylläpitäjänä. Uusi ammattikorkeakoulu muodostettiin EVTEK-ammattikorkeakoulusta ja Helsingin ammattikorkeakoulu Stadiasta, ja se on yhdistymisen ansiosta Suomen suurin ammattikorkeakoulu. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2010c.)

Metropolia ammattikorkeakoulun toiminta alkoi kuitenkin vasta 1.8.2008. Laurea-ammattikorkeakoulu luovutti Metropolialle viestinnän koulutusohjelman ja sai koulutusohjelmavaihdossa kauneudenhoitoalan sekä palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelmat. Opiskelijoille yhdistyminen lisäsi mahdollisuuksia ristiinopiskeluun eri koulutusohjelmissä, osallistumiseen monialaisiin työelämäprojekteihin sekä kansainväliseen toimintaan.

Vuonna 2009 Metropolia-ssa oli 14 853 opiskelijaa. Lukuun sisältyy sekä läsnä- että poissaolevat opiskelijat, aikuisopiskelijat (vuonna 2009, 2 193 opiskelijaa) ja ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat (vuonna 2009, 521 opiskelijaa). (Metropolia ammattikorkeakoulu 2010e.)

Metropolia-ssa on neljä eri koulutusala, joita ovat kulttuuri-, sosiaali- ja terveys-, liiketalouden sekä tekniikan ja liikenteen ala. Tarjolla on 49 eri koulutusohjelmaa, joista kahdeksan on englanninkielisiä. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa 15 eri koulutusohjelmassa, joista kaksi on englanninkielisiä. Toimipisteitä sillä on Helsingissä 12, Espoossa yksi ja Vantaalla kaksi, yhteensä 15 kappaletta. Metropolian Internet-sivujen mukaan Metropolia-ssa valmistuneet ovat alansa asiantuntijoita, jotka voivat toimia työmarkkinoilla kehittämis-, suunnittelu- ja esimiestehtävissä tai yksityisyrittäjinä. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2010c.)

2.2.1 Metropolian opetussuunnitelma, Liiketalouden koulutusohjelma

Metropolia ammattikorkeakoulun liiketoimintaosaamisen yksikkö lanseerasi 17.9.2009 uuden opetussuunnitelman, joka on nimeltään Code of Conduct eli the Code. Projektin tavoitteena on innovatiivisemman oppimisympäristön kehittäminen sekä työelämävalmiuksien lisääminen. Projektin aloite tuli liiketalouden opiskelijoilta, jotka toivoivat yhteisiä toimintatapoja opiskelijoille ja opettajille.

Metropolian opetussuunnitelman pyrkimys on taata valmistuneille tradenomeille vankka liiketalouden tiedollinen osaaminen. Tradenomien on lisäksi hallittava oikeanlainen tapa viestiä ja toimia yhteistyössä erilaisissa tehtävissä.

Metropolian koulutuspäällikkö Helena Kuusisto-Ek toteaa Metropolian Internet-sivuilla, että The code -projekti lisää sekä Metropolian Liiketalouden koulutusohjelman kilpailukykyä että vastaa keskeisiin tulevaisuuden työelämän haasteisiin. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2010b.)

Opetussuunnitelman mukaan ensimmäisen vuoden tradenomi-opiskelija perehtyy yritykseen liiketoimintayksikkönä. Ensimmäisen vuoden opinnot on jaettu kolmeen eri kokonaisuuteen, joita ovat perustyövälineet (24 opintopistettä), yrityksen toimintaympäristö ja yrittäjyys (18 opintopistettä) sekä yrityksen prosessit (16 opintopistettä). Ensimmäisen vuoden opintoihin sisältyy muun muassa matematiikkaa, kieliopintoja, oikeusopintoja ja kirjanpitoa.

Toisena opiskeluvuotena opiskelija perehtyy globaalin yrityksen toiminnan ja kilpailukyyn analysointiin. Opintokokonaisuuksia ovat analysoinnin työvälineet (19 opintopistettä), yritys globaalissa ympäristössä (14 opintopistettä) sekä yrityksen prosessien analyysi (24 opintopistettä), jotka sisältävät viestinnän opintoja, rahoituksen perusteita sekä kieliopintoja. Suuntautumisvaihtoehto-opintoja on tarjolla 12 opintopisteen kokonaisuuksia, joita ovat esimiestyön ja työyhteisön kehittäminen, markkinointi ja logistiikka sekä talous ja rahoitus.

Kolmannen ja neljännen vuoden opinnot keskittyvät globaalin yrityksen toiminnan kehittämiseen. Opintokokonaisuuksia on vain kaksi, joita ovat kehittämisen työvälineet (kuusi opintopistettä) ja yrityksen prosessien kehittäminen (yhteensä 19 opintopistettä). Suuntautumisvaihtoehto-opintoja on kolmessa 19 opintopisteen kokonaisuuksissa, joita ovat esimiestyön ja työyhteisön kehittäminen, markkinointi ja logistiikka sekä talous ja rahoitus.

Opinnot sisältävät lisäksi kaikille yhteiset ja pakolliset opinnot, joita ovat innovaatioprojekti (10 opintopistettä), vapaasti valittavat opinnot (10 opintopistettä), harjoittelu (30 opintopistettä) sekä opinnäytetyö (15 opintopistettä). (Metropolia ammattikorkeakoulu 2010a.)

2.2.2 Yritysten ja Metropolian yhteistyö

Metropolia pitää valttinaan yritysten ja oppilaitosten välisessä yhteistyössä sijaintiaan pääkaupunkiseudulla. Tämän vuoksi opiskelijoille on tarjolla runsaasti harjoittelu- ja työpaikkoja. Suurin osa opiskelijoista työllistyy Metropolian ura- ja rekrytointipalveluiden mukaan yrityksiin ja laitoksiin, joissa harjoittelu on suoritettu tai joihin opinnäytetyö on tehty toimeksiantona.

Metropoliassa on jokaisella koulutusohjelmalla oma neuvottelukuntansa, jonka tehtävänä on luoda sekä kehittää koulutusohjelmien yhteyksiä elinkeinoelämään. Neuvottelukuntaan kuuluvat koulun oman henkilöstön ja opiskelijoiden lisäksi edustajia yritysmaailmasta. (Metropolia ammattikorkeakoulu 2010d.)

2.3 HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu

Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu ja Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu sopivat toimintansa yhdistämisestä vuonna 2005. Näin syntyi uusi ammattikorkeakoulu HAAGA-HELIA, joka aloitti toimintansa 1.1.2007. (Elintarvike ekonomia, opinto-opas 2008-2009.)

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta valmistuu liike-elämän ja palveluelinkeinojen asiantuntijoita. HAAGA-HELIA tutkii ja kehittää näihin aloihin liittyvää osaamista ja toimintaa. Koulutusalat HAAGA-HELIAssa ovat liiketalous, tietotekniikka, hotelli-, ravintola - ja matkailuala, toimittajakoulutus, johdon assistenttityö, liikunta-ala sekä ammatillinen opettajankoulutus.

HAAGA-HELIASSA on noin 10 000 opiskelijaa, jotka luovat työelämäverkostoja jo opiskeluaikanaan. Opiskelijoita tuetaan 650 työntekijän kansallisen ja kansainvälisen osaamisen kautta. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d.)

HAAGA-HELIA lukuina

10 000 opiskelijaa
300 lähtevää vaihto-opiskelijaa
350 saapuvaa vaihto-opiskelijaa
n. 1 000 ulkomaista tutkinto-opiskelijaa
n. 450 opettajaa
muuta henkilöstöä n. 200
yli 500 opettajaopiskelijaa
yli 80 meneillään olevaa kehittämishanketta
180 yhteistyökoulua
2 700 tietokonetta
103 000 niteen kirjastokokoelma

Kuvio 1: HAAGA-HELIA lukuina (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d).

HAAGA-HELIALLA on seitsemän toimipistettä, joista valmistuu yritys-elämän asiantuntijoita suomen-, ruotsin- ja englanninkielisistä koulutusohjelmista. HAAGA-HELIAn opiskelijat valmistuvat tradenomeiksi, medianomeiksi (YH), restonomeiksi (AMK) tai liikunnanohjaajiksi (AMK). Opinnot HAAGA-HELIASSA kestävät noin 3,5 ja enintään kuitenkin 4,5 vuotta.

Ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutusohjelman laajuus on 210 opintopistettä poikkeuksena viestinnän koulutusohjelma, jonka laajuus on 240 opintopistettä. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d.)

HAAGA-HELIAn missio on kouluttaa palvelu-, myynti- ja yrittäjähenkisiä asiantuntijoita. Tutkia ja kehittää innovatiivisia palveluita, tuotteita ja yritystoimintaa alueen elinkeinoelämän ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi. HAAGA-HELIAn visio on olla osaamiseltaan ja laadultaan johtava, opiskelijoiden, yritysten ja työyhteisöjen menestystä palveleva, kansainvälisesti kasvava ammattikorkeakoulu. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e.)

2.3.1 HAAGA-HELIAn opetussuunnitelma, Liiketalouden koulutusohjelma

Perusopinnot ovat 60 opintopistettä ja ne ovat kaikille pakollisia. Perusopintojen tarkoituksena on antaa opiskelijalle perusosaaminen seuraavilta osaamisalueilta: yrityksen toimintaympäristö, liiketoimintaosaaminen ja yrittäjyys, henkilöstö- ja johtamisosaaminen, viestintäosaaminen sekä työväline- ja menetelmäosaaminen.

Ammattiopinnot ovat 90 opintopistettä, joista puolet (45 op) on kaikille pakollisia ja sisällöltään samanlaisia. Näistä opinnoista muodostuu liiketalouden tradenomin ydinosaaminen. Ydinosaamista syvennetään ammattiopinnoissa seuraavilla osaamisalueilla: yrityksen toimintaympäristö, liiketoimintaosaaminen ja yrittäjyys, henkilöstö- ja johtamisosaaminen, viestintäosaaminen sekä työväline- ja menetelmäosaaminen.

Vapaasti valittavat opinnot ovat 15 opintopistettä. Opiskelija voi valita opinto-ohjelmaansa 15 opintopistettä vapaasti valittaviksi opinnoiksi mitä tahansa korkeakoulutasoisia opintoja. Opiskelijalla on vapaus valita opintoja myös HAAGA-HELIAN muiden koulutusohjelmien tarjonasta. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010a.)

2.3.2 Yritysten ja HAAGA-HELIAN yhteistyö

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun ja yrityksen välistä kokonaisvaltaista ja pitkäaikaista yhteistyötä kutsutaan myös partneriyhteistyöksi, jonka tavoitteena on lisätä partneriyrityksen ja ammattikorkeakoulun välisiä yhteistyömahdollisuuksia. Yhteistyön alussa tehdään partnerisopimus, jossa määritellään yrityksen näkökulmasta sopivimmat yhteistyömuodot. Tyypillisesti partneriyritysten yhteistyö liittyy opiskelijoiden rekrytointiin, työharjoitteluun, opintojaksoyhteistyöhön ja opinnäytetöihin.

HAAGA-HELIAN partneriyhteistyö kumppaneita ovat muun muassa ABB, Accenture, Canon Oy, Sampo Pankki Oyj sekä Tapiola-ryhmä. (HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c.)

2.4 Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurea toimii usealla paikkakunnalla Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla. Se on jakautunut seitsemään erilliseen toimipisteeseen. Nämä toimipisteet sijaitsevat Hyvinkäällä, Keravalla, Espoon Leppävaarassa ja Otaniemessä, Lohjalla, Porvoossa sekä Vantaan Tikkurilassa. Laureassa opiskelee yhteensä yli 8000 henkilöä, joista noin 1200 on aikuiskoulutuksen puolella. Henkilöstöä on noin 500. Työelämäläheisyys on keskeisessä asemassa Laurean toiminnassa. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2010a.)

Laureassa on käytössä 16 eri koulutusohjelmaa. Näistä kuusi on englanninkielisiä. Laureasta voi valmistua esimerkiksi tradenomiksi, restonomiksi, sairaanhoitajaksi tai sosionomiksi. Suurin osa opinnoista on 210 opintopisteen laajuisia ja osa 240 opintopisteen laajuisia. Tutkinnon suorittaminen päiväopintoina kestää noin 3,5 - 4,5 vuotta. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2010e.)

Laurean toiminta perustuu arvoihin joita ovat:

- Opiskelija- ja asiakaskeskeisyys
- Luotettavuus, yhteisöllisyys
- Avoimuus ja yhdessä tekeminen
- Sosiaalinen vastuullisuus
- Innovatiivisuus (Laurea-ammattikorkeakoulu 2010b).

2.4.1 Laurean opetussuunnitelma

Laurean opetussuunnitelma koostuu erilaisista kompetensseista (entisistä juonteista), jotka kuvastavat opiskelijoiden osaamisen tasoa opiskelujen edetessä. Kompetenssit ovat yhteisiä kaikille Laurean opiskelijoille. Nämä viisi kompetenssia ovat eettinen osaaminen, globalisaatio-osaaminen, innovaatio-osaaminen, reflektio-osaaminen ja verkosto-osaaminen. (Laurea Ammattikorkeakoulu 2010f.)

Laurealla on käytössä Learning by Developing -oppimismalli, joka on osa Laurean opetussuunnitelmaa. Learning by Developing eli lyhennettynä LbD tarkoittaa kehittämispohjaista oppimista. LbD on Laurean kehittämä opetuksen innovaatio, jonka perusteella opetusministeriö nimensi Laurean koulutuksen huippuyksiköksi vuosina 2005-2006. LbD-oppimismalli on opiskelijalle uusi hyvä tapa oppia ammatissa tarvittava osaaminen. Oppiminen kohdistuu lähinnä työelämän aitoon kehittämiseen, tutkimuksellisuuteen, ihmisten kohtaamiseen sekä uuden tiedon tuottamiseen.

Toisin sanoen LbD nivoo yhteen koulutuksen, aluekehityksen sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan. LbD-toimintamallissa painotetaan käytännön työskentelyä. Tämä näkyy opiskelussa esimerkiksi erilaisten hankkeiden parissa työskentelynä. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2010d.)

Laurean opetussuunnitelma on ryhmitelty erilaisiksi teemoiksi. Kyseiset teemat koostuvat opintojaksoista, joiden laajuus on yleensä 5-20 opintopistettä. Laurea noudattaa myös valinnanvapautta opinnoissaan, opiskelija voi siis valita perusopintojensa lisäksi valinnaisia opintoja mistä tahansa koulutusohjelmasta. Tällä tavalla jokainen opiskelija voi rakentaa omien tavoitteidensa mukaisen opintopolun. (Laurea-ammattikorkeakoulu, 2010g.)

2.4.2 Yritysten ja Laurean yhteistyö

Laurea-ammattikorkeakoululla on hyvät verkostot työelämään. Opiskelijat osallistuvat opinnoissaan yhteistyöprojekteihin yritysten, yhteisöjen ja muiden erilaisten organisaatioiden kanssa. Opetus on kytketty aitoihin yritysten toimeksi antamiin projekteihin. Opiskelusta tulee luovaa, kokonaisvaltaista ja kokemuksellista elinkeinoelämän kanssa tapahtuvan tiiviin vuorovaikutuksen johdosta.

Laureassa tehdään paljon projekteja erilaisissa tiimeissä, joissa on mukana opiskelijoita, opettajia ja yritysten edustajia. Laurean LbD-opetussuunnitelma mahdollistaa sen, että opiskelijat pääsevät opiskeluaikanaan osallistumaan monenlaisiin työelämän hankkeisiin, joissa työskennellään työelämän edustajien kanssa. Näin opiskelijat saavat mahdollisuuden luoda kontakteja työelämään jo ennen valmistumistaan. (Laurea-ammattikorkeakoulu 2010d.)

2.5 Yliopisto

Yliopistoissa voi suorittaa alempia (kandidaatti) ja ylempiä (maisteri) korkeakoulututkintoja. Myös tieteelliset jatkotutkinnot, kuten lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot, voi suorittaa yliopistoissa. Poikkeuksena ovat lääketieteelliset alat, joissa lisensiaatin tutkinto on ylempi korkeakoulututkinto.

Koulutus yliopistoissa järjestetään joko pää- ja sivuainepohjaisina koulutusohjelmina tai opinnoina. Valtioneuvoston asetuksessa säädetään muun muassa tutkintojen laajuuksista sekä siitä, mitä tutkintoja yliopistoissa voi suorittaa.

Yliopistot järjestävät lisäksi maksullista täydennyskoulutusta ja avointa yliopisto-opetusta. Niissä ei voi suorittaa varsinaista tutkintoa, mutta suoritettavat opinnot voi olla mahdollista sisällyttää osaksi yliopistotutkintoa tai jatkotutkintoa. Opiskelijat suorittavat kaksiportaisessa tutkintojärjestelmässä ensin alemman korkeakoulututkinnon ja sen jälkeen ylempään korkeakoulututkinnon. (Opetusministeriö 2010c.)

Opinnot mitataan opintopisteinä. Kokopäiväinen opiskelu vuoden ajan vastaa 60 opintopistettä. Alemman korkeakoulututkinnon laajuus on 180 opintopistettä, ja sen suorittaminen päätoimisesti opiskellen kestää noin kolme vuotta. Ylempään korkeakoulututkinnon laajuus puolestaan on 120 opintopistettä, mikä vastaa noin kahden vuoden päätoimista opiskelua alemman korkeakoulututkinnon jälkeen. Joillakin aloilla, kuten esimerkiksi lääketieteellisessä, tutkinnot ovat laajempia. (Opetusministeriö 2010c.)

2.6 Korkeakoulutettujen työllisyysvertailu

Keväällä 2005, viisi vuotta valmistumisen jälkeen, ammattikorkeakoulutetuista oli työelämässä 86 % ja yliopistokoulutetuista vajaat 89 %. Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden heikompi työllisyystilanne näkyy suorana työttömyytenä: heistä oli työtä vaille viisi prosenttia ja maistereista kolme prosenttia. Työvoiman ulkopuolella olevia on ammattikorkeakoulutettujen joukossa myös enemmän. (Kivinen & Nurmi 2008, 82.)

Alla olevassa taulukossa on eritelty korkeakoulutettujen työllisyystilanne viiden vuoden kuluttua valmistumisesta (%).

	AMK	Yliopisto
työssä	85,8	88,5
työtön	4,8	2,9
työvoiman ulkopuolella	9,4	8,5
yht.	100	100
N	1165	1466

Tässä työvoiman ulkopuolella oleviksi katsotaan ei-aktiiviset työtä vaille olevat henkilöt. Jos vastaaja, joka ei ollut työssä, mutta oli kuukauden sisällä aktiivisesti etsinyt töitä, luokiteltiin hänet työttömäksi. (Kivinen & Nurmi 2008, 82.)

Korkeakoulutettujen ammatillinen status viiden vuoden kuluttua valmistumisesta (%)

	AMK	Yliopisto
johtajat ja ylimmät virkamiehet	7	10
erityisasiantuntijat	38	82
asiantuntijat	41	6
toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	7	1
muut työntekijät	6	1
yht.	100	100
N	972	1275

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet sijoittuvat siis melko tasaisesti asiantuntijoihin (41 %) ja erityisasiantuntijoihin. (Kivinen & Nurmi 2008, 96-97.)

Työn kyselyyn vastanneista 35 % ilmoitti haluavansa asiantuntijatason tehtäviä valmistuttuaan.

2.7 Ammattikorkeakoulusta työelämään

Ammattikorkeakoulut perustettiin tiedekorkeakouluille rinnakkaisiksi ja statukseltaan kilpailukykyisiksi koulutusvaihtoehdoiksi. Perustusvaiheessa haluttiin painottaa ammattikorkeakoulujen ammatillista osaamista ja työelämäyhteyksiä erona yliopistojen tieteelliseen toimintaan ja perinteisiin työmuotoihin. (Tynjälä ym. 2004, 111-112.)

Vesterisen mukaan ammattikorkeakoulun tuottamaan käytännön osaamiseen liittyvä asiantuntijuus pitää sisällään käytännön ammatillisen osaamisen, kyvyn soveltaa teoriaa käytäntöön, kyvyn kehittää ja johtaa työtä käytännössä sekä kyvyn johtaa ja hankkia tietopääomaa. Tieto omasta osaamisesta ja oppimistavasta tähtää siihen, että henkilö pystyy ohjaamaan ja toteuttamaan sekä omaa että työyhteisönsä kehittymistä. Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden kannalta on oleellista se, mihin ammattikorkeakoulutuksen taitoja tarvitaan nykyisillä ja tulevilla työmarkkinoilla. (Tynjälä ym. 2004, 113,116.)

Metro-lehden artikkeli käsitteli sitä, miten työharjoittelu helpottaa valmistuneen tradenomin työn saantia. Artikkelissa haastateltiin Paula Rissasta, joka työskentelee nykyisin mainostoimisto Malja BTL:ssä. Rissanen oli työskennellyt opiskeluaikanaan kirjakaupassa, mutta valmistuttuaan päätti hakea oman alan töitä. Hän pääsikin työharjoitteluun Mainostoimisto Malja BTL:ään lähetettyään hakemuksia useaan mainostoimistoon. Työharjoittelun jälkeen hänet palkattiin vakituiseksi työntekijäksi. Rissanen työskentelee yrityksessä projektikoordinaattorina. Hän oli suuntautunut opinnoissaan mainontaan ja yritysviestintään ja nykyiset työtehtävät vastaavat hyvin hänen koulutustaan. (Pennanen, Metro 74/2009.)

Rissanen toimii projektijohtajien apulaisena. Hänen nykyisiin työtehtäviin kuuluu promootio-työntekijöiden ohjeistaminen ja heidän työvuoroasioidensa hoitaminen. Lisäksi hän on yhteydessä alihankkijoihin eri tapahtumien yhteydessä, varaa tapahtumapaikkoja ja raportoi joka keikan jälkeen asiakkaille. (Pennanen, Metro 74/2009.)

Rissanen uskoo, että tradenomin koulutuksesta on paljon hyötyä yritysmaailmassa, sillä koulutus on niin käytännönläheinen. Hänen oma vahvuutensa on myös se, että hän on ollut 13-vuotiaasta lähtien kesätöissä ja myöhemmin työskennellyt koulun ohella, joten työkokemusta löytyy rutkasti. (Pennanen, Metro 74/2009.)

Rissanen aikoo mahdollisesti myös hakea esimiestehtäviin, mutta sen aika ei ole hänen mukaansa kuitenkaan vielä ihan lähitulevaisuudessa, sillä hän haluaa vielä kartuttaa työkokemustaan ja osaamistaan. Rissanen työnantaja Miikka Vahtera kertoo, että mikäli heidän yrityksensä työnharjoittelija hoitaa harjoittelunsa hyvin, on vakituinen työpaikka lähes itsestäänselvyys. (Pennanen, Metro 74/2009.)

Tradenomiliiton puheenjohtaja Niko Aaltonen uskoo, että tradenomin ensimmäiset työtehtävät ennustavat tulevaa urakehitystä. Hänen mukaansa valmistunut tradenomi saattaa jäädä ilman koulutusta vastaavaa työtä, mikäli ei pääse parin vuoden kuluttua valmistumisestaan asiantuntijatehtäviin. Mikäli tradenomi työskentelee pidemmän aikaa koulutusta vastaamattomissa työtehtävissä, vaikeutuu hänen mahdollisuutensa hakeutua eteenpäin. Tämä johtuu luonnollisesti puuttuvasta työkokemuksesta. Aaltonen kertoo, että yli 20 % tradenomeista työskentelee koulutusta vastaamattomissa töissä. Naisilla työelämään sijoittumisongelma on kuulemma suurempi kuin miehillä, sillä tradenomikunta on hyvin naisvaltainen. (Pennanen, Metro 74/2009.)

Tammikuun 2008 lopussa julkaistussa Helsingin työvoimatoimiston, Helsingin yrittäjien ja Helsingin Kauppakamarin teettämässä tutkimuksessa nostettiin esille muutamia kysymyksiä: Mitä tradenomit haluavat? Miten työelämän todellisuus ja odotukset kohtaavat? Tutkimuksen mukaan valmistuneita tradenomeja ei kelpuuteta heidän haluamiin työtehtäviin. Tradenomiliitto TRAL ry:tä on kiinnostanut sama aihe. (Halkola, Tradenomi 2/2008.)

Tradenomiliitto TRAL ry:n puheenjohtaja Markku Partanen kertoo, että tutkimus nosti esille aiheen, minkä he ovat havainneet myös itse Tradenomiliitossa. Juuri jäsentutkimuksen tehneenä, tulosten päälinjat ovat jo selkeästi esillä. TRAL ry:n omasta tutkimuksesta on ilmennyt naisten ja miesten yhä kasvavat palkkaerot - keskeiseksi huomionkohteeksi eivät niinkään nousseet täyttymättömät työtoiveet työmarkkinoilla. Partanen ei siis lähtisi ylikorostamaan ulkopuolisten tekemän tutkimuksen tuloksia. Liitolla on noin 22 000 jäsentä, joista suurin osa sijoittuu työelämään hyvin. (Halkola, Tradenomi 2/2008.)

Palkkaeroista puhuttaessa Partasen mielestä naispuolisten opiskelijoiden pitäisi tunnustaa omat kyvyt ja taidot jo työnhakuvaiheessa ja pyrkiä sinnikkäästi asiantuntijatason tehtäviin. Tässä tarvitaan vain hieman lisää itsetuntoa ja uskoa omiin kykyihin. (Halkola, Tradenomi 2/2008.)

Tutkimuksen mukaan tradenomit haaveilevat urasta suuressa kansainvälisessä yrityksessä. Odotukset ja niiden toteutuminen vaihtelevat maantieteellisin perustein. Partanen uskoo, että vaihtelevat odotukset johtuvat vähäisestä tiedon määrästä, erityisesti työnantajapuolelta. (Halkola, Tradenomi 2/2008.)

Partanen on sitä mieltä, että työnantajat eivät kunnolla vielä tiedä minkälaisesta koulutuksesta tässä on kyse. Hän kertoo, että asiaan on jo reagoitu, ja tästä syystä asiantuntijuutta korostetaan puhuttaessa tradenomitutkinnosta. (Halkola, Tradenomi 2/2008.)

Partasen mielestä lisäpanostusta tarvitaan työharjoittelupaikkoja valitessa. Partasen mukaan; ”Työharjoittelurintamalla on kokonaisuudessaan petrattavaa. Työharjoitteluun liittyvä ohjauspuoli on rempallaan, ja tällä hetkellä työharjoittelupaikkojen välitys on turhan byrokraattista. Samalla harjoittelun anti jää vähälle huomiolle. Työharjoittelu-aika on tärkeää maape- rää tulevaisuuden työnäkymiä ajatellen.” (Halkola, Tradenomi 2/2008.)

2.8 Taantuma

Taantumalla tarkoitetaan talouden laskusuhdannetta. Taantumasta puhutaan yleensä silloin, jos bruttokansantuote supistuu kahtena peräkkäisenä vuosineljänneksenä. Laman määrittelyä ei olla täysin yksimielisiä, mutta siitä puhutaan yleensä silloin, kun bruttokansantuote pienenee neljän peräkkäisen neljänneksen eli koko vuoden ajan. (Kokko 2008.)

Taantumasta kärsivät eniten ne ihmiset, jotka menettävät työpaikkansa laman vuoksi. Taantumasta johdosta yritysten talous alkaa voida huonosti, minkä seurauksena työllisyys luonnollisesti heikkenee. Myös ennestään vähävaraiset kärsivät, jos yhteiskunnan palveluja joudutaan rahapulan vuoksi supistamaan. Globaalisti taantumasta kärsivät pahiten köyhimmät maat.

Kansainvälinen taantuma kolhii Suomea aina rajusti, sillä Suomi on erittäin avoin talous eli toisin sanoen riippuvainen vientimarkkinoista. Tällä hetkellä maailmassa ei ole maata, jota taantuma ei koskisi mitenkään. Tällä hetkellä on kyseessä historian ensimmäinen erittäin globaali taantuma, joka koskee maailman jokaista kolkkaa.

Nyt taantumasta aikana työttömyyden ei uskota räjähtävän käsiin viime laman malliin. Suurempi ongelma on työssä olevien määrän pieneneminen. Tämä on seurausta siitä kun ikääntyviä lähetetään yritysten säästötalkoissa eläkkeelle. Taantumasta jälkeen tilanne on se, että yhä pienempi joukko työssäkäyviä joutuu elättämään kaikki suomalaiset.

Pahimmassa tapauksessa taantumasta seurauksena on pitkä ja kestävä syvä kriisi ja maailmantalouden merkittävä supistuminen. Tästä saattaa seurata taloudellisen protektionismin kasvu sekä kansainvälisen, taloudellisen ja poliittisen yhteistyön mureneminen. (Lassila 2009.)

2.9 Työllisyys

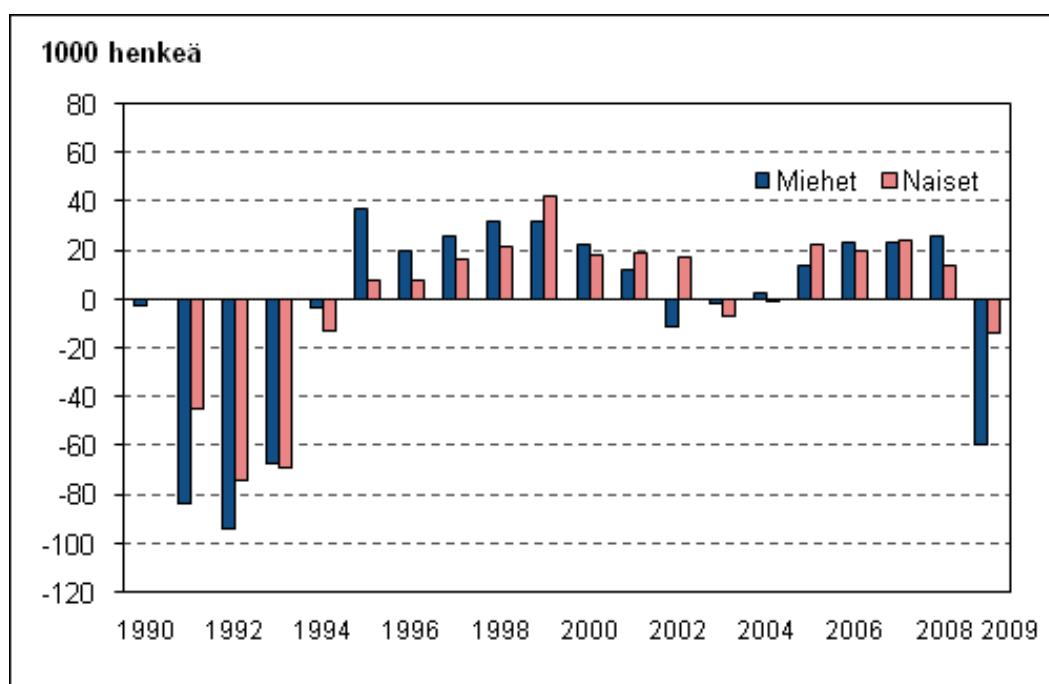
Työ erilaisissa muodoissa on aina ollut ihmiselle tärkeä osa elämää. Ennen työ muodosti ihmisen perusidentiteetin, johon samaistuttiin. Ihminen tunnettiin ammattiroolistaan, ja useimmiten samassa ammatissa toimittiin koko työuran ajan.

Yhteiskuntaluokat ovat vanhassa merkityksessään jo poistuneet, kuten myös organisaatioihin perustuvat ammatilliset luokat ja hierarkiat. Tietotekniikan nopea kehittyminen 1980-luvulla sai aikaan suuria muutoksia. Muutos on koskenut paitsi toimenkuvia, myös tapaa jolla työt hoidetaan. Suurin vaikutus Suomen työllisyyteen on ollut globalisaation vaikutuksilla.

2000-luvun alussa suuret teollisuusyritykset alkoivat siirtää tuotantokapasiteettiaan Aasiaan. (Airo, Rantanen & Salmela 2008, 17-20.)

Yleinen työllisyys on ollut tasaisen nousevaa aina vuodesta 1993 vuoden 2003 pieneen notkahdukseen asti. Vuonna 2004 työllisyys kääntyi taas nousuun, mutta neljän nousuvuoden jälkeen, vuonna 2009, työllisyysaste kääntyi laskuun ja oli 2,3 prosenttiyksikköä edellisvuoden tasosta eli 68,3 prosenttia. Taantumaksi työllisyysaste laski vuoden 2005 tasolle. Työllisiä oli 2 457 000 vuonna 2009.

Miesten työllisyys laski naisia jyrkemmin. Tämä johtuu siitä, että työllisyystilanne on heikentynyt eniten juuri miesvaltaisilla toimialoilla teollisuudessa ja rakentamisessa. Myös tukku-kaupassa työllisten määrä on laskenut reilusti. Kasvuakin on taantumasta huolimatta tapahtunut joillakin aloilla, joita ovat muun muassa sosiaali- ja terveystalvet.

Kaavio 1: Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta sukupuolen mukana vuosina 1990-2009, 15-74-vuotiaat. (Tilastokeskus 2010.)

Työllisyysaste on laskenut vuonna 2009 kaikissa ikäluokissa, mutta suurin lasku tapahtui 15-24-vuotiaiden ikäluokassa. Työllisten nuorien määrä vuonna 2009 väheni 32 000 hengellä. (Tilastokeskus 2010a.)

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyden kasvunopeus on hieman jo laskenut vuoden 2008 lopusta, mutta on edelleen nopeampaa kuin ylempien korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyyden kasvu. Kasvua on Akavalaisten työttömyys-katsauksen mukaan tapahtunut vuoden 2008 joulukuusta, vuoden 2009 joulukuuhun jopa 40 prosenttia. Vuoden 2008 joulukuussa alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrä oli 10 910 ja vuoden 2009 joulukuussa 15 247. Alemman korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömyys on noussut yleistä työttömyyttä nopeammin. (Akava 2010a.)

2000-luvulla tradenomien työttömyysprosentti on ollut yleisesti noin 5-7 prosenttia. Työ- ja elinkeinoministeri on seurannut tradenomien työllisyystilannetta vasta 2000-luvun alusta, joten sitä vanhempia tilastoja ei ole saatavilla. (Tradenomiliitto 2010b.)

2.10 Työllisyyden tulevaisuuden näkymiä

Vaikka taantuma koettelee tällä hetkellä työelämää ja aiheuttaa suuria vähennyksiä työllisten määrässä, on väestön ikärakenne muuttumassa suuresti tulevaisuudessa. Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen on tulossa yhä haastavammaksi. Vuosien 2010 - 2030 välillä työelämästä on poistumassa vuositasolla 11 000 -12 000 henkeä enemmän, kuin mitä työkään tulevien nuorisoikäluokkien koko tulee olemaan. Erotuksen täyttäminen edellyttää nuorisoikäluokan mahdollisimman täysimääräistä työllistämistä ja työikäisen aikuisväestön kouluttamista uusiin tehtäviin. Työttömistä, työvoiman ulkopuolella olevista ja maahanmuuttajista muodostuvat työvoimareservit on pyrittävä hyödyntämään tehokkaammin.

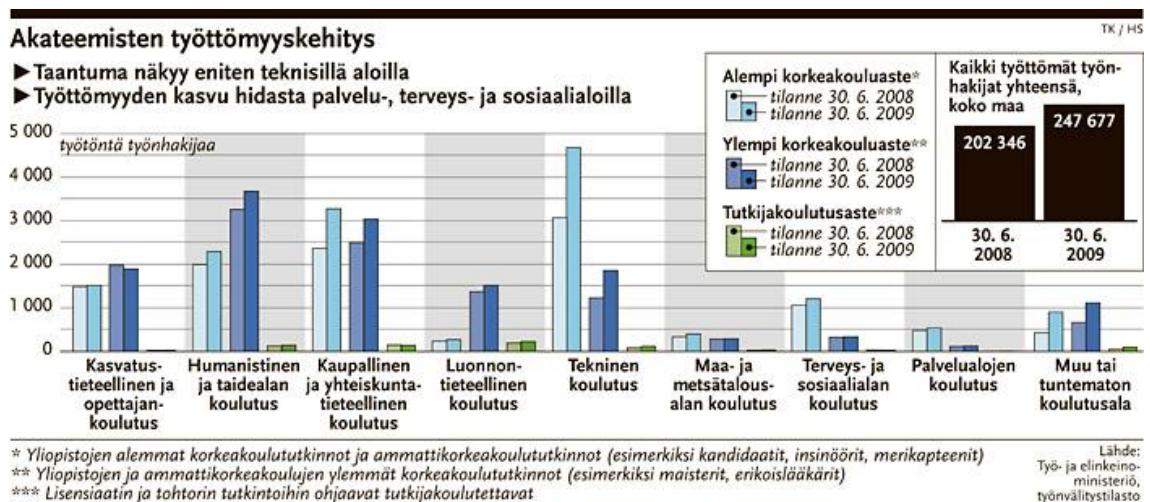
Jotta työntekijöitä saadaan koulutettua tulevaisuuden työelämän tarpeisiin, on tämän hetkinen koulutuksen läpäisyaste pyrittävä nostamaan 70 prosentista 80 prosenttiin. Tämä onnistuu vain kehittämällä koulutusjärjestelmän toimintakykyä. Tavoitteena on korostaa laajoja yleisiä valmiuksia antavaa koulutusta niin yleissivistävässä kuin sen jälkeisessäkin koulutuksessa. Riittävän suurelle joukolla nuorisoikäluokasta on jatkossa varattava mahdollisuus ammatillisen koulutuksen hankkimiseen sekä mahdollisuus edetä korkeakouluopintoihin, etenkin ammatti-korkeakoulutukseen. Aikuiskoulutuksen tarjonnan tavoitteena on tulevaisuudessa luoda työikäiselle mahdollisuuden kehittää ammatillista osaamistaan sekä parantaa mahdollisen ammatinvaihdon edellytyksiä.

Opetushallituksessa laaditun ammattirakenne-ennusteen mukaan vuoteen 2020 kasvavia pääammattiryhmiä ovat rakennusalan työ, palvelutyö, sosiaali- ja terveysalan työ, opetus- ja kasvatustyö, kulttuuri- ja tiedotustyö sekä muu johto- ja asiantuntijatyö. Maa- ja metsätalous sekä toimistotyössä työllisyys tulee laskemaan. Ammattiryhmiä, joissa työllisyys tulee opetushallituksen mukaan vakiintumaan, ovat teollisuuden työ, liikenne- ja logistiikkatyö sekä turvallisuusalan työ. (Opetusministeriö 2010a.)

Tradenomien kannalta ammattirakenne-ennuste on hyvä. Tradenomien yleispätevä kaupallinen koulutus antaa valmiudet toimia eri aloilla erilaisissa tehtävissä, joka on tradenomille suuri etu työmarkkinoilla tulevaisuudessa.

Yleensä vaikeina talouden aikoina akateemisesti korkeakoulutetut menestyvät paremmin kuin kouluttamattomat, mutta nyt työttöminä on ennätysmäärä tradenomeja, insinöörejä ja muita teknisen, kaupallisen tai humanistisen koulutuksen saaneita (Siukonen 2009). Työttömyyttä on lisännyt erityisesti vientialojen huono tilanne. ”Akavan mukaan suurempi syyllinen korkeakoulutettujen työttömyyteen on kuitenkin liian suuret koulutusmäärät.” (Helsingin Sanomat 2009.)

Tradenomiopinnot aloittaa vuosittain noin 7 500 opiskelijaa (nuoriso- aikuiskoulutus) (Tradenomiliitto 2010a). Business to Business Mediat Oy:n toiminnanjohtaja Ismo Kokko kertoo, että tradenomeja valmistuu noin 6 000 vuodessa. Hän toteaa myös, että kolmannes koulutuspaikoista pitäisi leikata pois. Ammattikorkeakoululain mukaan tradenomit valmistuvat työelämän asiantuntija- ja kehittämistehtäviin, mutta ylitarjonnan vuoksi heitä työskentelee myös toimihenkilöinä, toimistotöissä ja vaikkapa kaupan kassoina.” (Merikallio 2010.)

Taulukko 3: Akateemisten työttömyyskehitys (Siukonen 2009).

3 Tutkimus

Opinnäytetyön aikana otettiin yhteyttä Tradenomiliittoon, jotta opinnäytetyöhön saataisiin apua todella asiantuntevalta taholta. Sähköpostikeskustelua käytiin Tradenomiopiskelijaliitto TROL Ry:n hallituksen puheenjohtajan Veikka-Petteri Kuusiston kanssa useaan otteeseen tarkoituksena sopia mahdollisesta tapaamisesta. Kuusistolle ilmoitettiin hyvissä ajoin kahteen kertaan, mikä olisi sopiva tapaamisajankohta, mutta hän ei vastannut enää lainkaan yhteydenottoihin. Tapaaminen ei siis toteutunut.

Ennen lopullisen kyselylomakkeen (Liite 1) julkaisemista alustava kyselylomake testattiin ulkopuolisilla ihmisillä, lähettämällä se heille sähköpostitse. Lomakkeesta saatiin hyödyllistä palautetta ja kyselylomakkeeseen tehtiin sen perusteella viimeiset muutokset. Palautetta tuli muun muassa siitä, että tunnistamisvaara on mahdollinen varsinkin pienempien yritysten suhteen. Tämän takia kyselystä poistettiin kysymys, jossa kysyttiin nykyisen työpaikan nimeä. Sen sijaan vastaajilta kysyttiin vain ala, millä he työskentelevät. Näin vastaajatkin pysyvät paremmin anonyymeinä. Kysymys jossa kysyttiin vastaajan tutkintoa, oli koettu epäselväksi, sillä kyselyyn vastaavat henkilöthän ovat kaikki tradenomeja. Kysymys vaihdettiin koskemaan pelkästään koulutustaustaa, ja kysymykseen lisättiin vastausvaihtoehtoja, jolloin siitä tuli selkeämpi ja helpommin ymmärrettävä. Opinnäytetyön aiheen kysyminen herätti mielipiteitä. Sitä ei koettu tarpeelliseksi. Lopulliseen kysymyslomakkeeseen kysymys vaihdettiin koskemaan vain sitä, oliko opinnäytetyö tehty projektina vai tutkimuksena.

Kommentteja aiheutti lomakkeen muutaman kysymyksen ”en osaa sanoa” -vaihtoehdot. Esimerkiksi kysymyksessä, jossa kysyttiin vaihto-opiskelijana olon hyödyistä, en osaa sanoa -vaihtoehto koettiin turhaksi. Perustelut tähän olivat selkeitä: Jos kerran on ollut vaihto-opiskelijana, niin on varmasti jokin mielipide siihen, onko siitä ollut hyötyä työelämässä. Testaajat olivat huomanneet kyselyssä muutaman pienen kirjoitusvirheen, joten onneksi heidän ansiostaan virheet saatiin korjattua lopulliseen lomakkeeseen.

Tutkimusta voidaan pitää luotettavana. Varsinkin verrattaessa Tradenomiliiton vastaavaan tutkimukseen, käy ilmi, että tulokset eivät poikenneet paljoakaan, vaikka kyselyn otos oli todella pieni, 63 vastausta. Kyselyyn vastanneet vastaavat tradenomien perusjoukkoa verrattaessa Tradenomiliiton teettämään jäsentutkimukseen.

3.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmäsuuntaus. Kvantitatiivinen tutkimus perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla eli toisin sanoen kvantitatiivinen tutkimus perustuu aineiston mitattavissa olevien suhteiden tarkasteluun. Määrällisessä tutkimuksessa ollaan useimmiten kiinnostuneita erilaisista luokitteluista, syy- ja seuraussuhteista, vertailusta ja numeerisiin tuloksiin perustuvas- ta ilmiön selittämisestä. Kvantitatiiviseen tutkimukseen sisältyy paljon erilaisia laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä. (Jyväskylän yliopisto 2010b.)

Kvantitatiivista tutkimusta käytetään kuvaamaan joidenkin tiettyjen ilmiöiden laajuutta ja yleisyyttä. Ihmiset jaetaan ryhmiin esimerkiksi johonkin ilmiöön suhtautumisen perusteella. Kvantitatiivisesta tutkimuksesta tuloksena on tarkka ja luotettava kuvaus tutkittavasta asiasta. Kvantitatiivisen tutkimuksen kysymyksiä ovat mikä, missä, kuinka usein, kuinka paljon, kuinka moni? Tutkimuksessa etsitään näihin kysymyksiin vastauksia. Määrällisessä tutkimuksessa ratkaisevin vaihe on suunnitteluvaihe. Kyseisessä vaiheessa määritellään aineiston muokkaamiseen käytettävät analyysimenetelmät, eli suunnitellaan, mitä kysymyksiä kerätylle tiedolle voi esittää. (Jyväskylän yliopisto 2010b.)

Tutkija määrittää ennalta havainnoitavat asiat esimerkiksi kyselylomakkeeseen. Tutkittava vastaa kysymyksiin itsenäisesti ilman tutkijan vaikutusta etenkin posti-, sähköposti- tai Internet-kyselyssä. (Vilkkä 2006, 79-80.)

Määrällinen tutkimus hyödyntää suuria aineistoja, edustavia otoksia ja tilastollisia menetelmiä aineiston analyysissä. Tutkimuksessa pyritään suureen yleistettävyyteen. (Viestintätieteellinen tutkimus 2010.)

3.2 Kysely

Kysely toteutettiin satunnaisotoksena, jonka kohderyhmänä oli valmistuneet tradenomit. Kyselyn laatiminen aloitettiin hyvissä ajoin (11/2009) ennen kyselyn lähettämistä (01/2010) vastaajille, sillä oli tiedossa, että sitä tulisi hiomaan useasti. Kysely laadittiin ensin Laurea-ammattikorkeakoulun e-lomake-ohjelmistolla. Ongelmaksi ohjelman käytössä muodostui kuitenkin se, että kysely pitäisi lähettää sähköpostitse vastaajille, mikä ei ollut mahdollista puuttuvien yhteystietojen vuoksi.

Kyselyn laatimisessa käytettiin Laurea-ammattikorkeakoulun lehtorin ohjausapua. Tapaamisia hänen kanssa oli kolme kertaa, joiden aikana kyselyä muokattiin useasti. Kyselyn testiversio lähetettiin noin kymmenelle testivastaajalle, joilta saatiin arvokasta palautetta. Palautteen perusteella kyselyä muokattiin vieläkin vastaajaystävällisemmäksi ja helpommin analysoitavaksi.

Kysely toteutettiin Internet kyselynä Webropol-sovelluksen avulla. Kyselyyn pääsi vastaamaan 12.1.2010- 1.3.2010 aikana. Aluksi vastausaikaa oli vain 5.2.2010 asti, mutta vastausaikaa pidennettiin 12.2.2010 asti, jotta vastauksia saataisiin enemmän. Vastauksia ei ollut kertynyt vielääkään tarpeeksi, joten vastausaika pidentyi lopulta 1.3.2010 asti. Kysely avattiin 191 kertaa ja siihen vastasi 63 henkilöä. Kaikki vastaajat eivät olleet vastanneet jokaiseen kysymykseen, mikä vaikuttaa tulosten paikkaansa pitävyyteen.

Kyselyyn johtava linkki on julkaistu useilla eri Internet-sivustoilla, joita ovat:

- Facebook -yhteisöt
  - Haaga-Helia alumnit (13.01.2010)
  - Laurea alumnit (22.01.2010)
  - MAMK alumnit (15.01.2010)
  - Metropolia alumnit (12.01.2010)
  - SeAMK alumnit (12.01.2010)
  - Tradenomiliitto TRAL ry (01.02.2010)

- Keskustelupalstat
  - City.fi (12.01.2010)
  - Cosmopolitan -lehti (21.01.2010)
  - Iltalehti (04.02.2010)
  - Suomi24 (21.01.2010)
  - Toimihenkilöunioni (04.02.2010)

Kyselyn julkistamiseen on käytetty sosiaalisia medioita (Liite 2), koska ne todennäköisesti tavoittavat aktiiviset nuoret aikuiset parhaiten. Kysely on sijoitettu keskustelupalstoilla aihepiireihin, jotka käsittelevät työtä ja koulutusta. Kyseiset keskustelupalstat on valittu niiden tavoittavuuden vuoksi. Useat haluavat myös tukea omiin ajatuksiin ja tekoihin keskustelupalstoilta. Tradenomeja työskentelee toimihenkilöinä, joten tästä syystä toimihenkilöunionin sivustojen kautta todennäköisesti tavoittaa tradenomeja.

Kysely on saanut näkyvyyttä ja herättänyt mielenkiintoa suosituilla Internet-sivustoilla ja se on avattu 191 kertaa. Mahdollisesti kysely ei ole ollut tarpeeksi houkutteleva, koska vastauksia saatiin kuitenkin vain 63 kappaletta, joten vastausprosentti jäi hyvin alhaiseksi. Kyselyyn vastasi siis vain 32,98 % kyselyn avanneista sekä vain hyvin pieni murto-osa kaikista jo valmis-tuneista tradenomeista.

3.3 Tutkimustulokset

Tutkimustulosten läpikäynti aloitetaan kyselyyn vastanneiden perustiedoista, joita ovat sukupuoli, ikä, opiskelumuoto, tämän hetkinen työllisyystilanne, asuinpaikka sekä vastaajan pohjakoulutus. Tämän jälkeen kerrotaan mistä ammattikorkeakoulusta ja milloin vastaaja on valmistunut sekä vastaajan opiskelema koulutus- ja suuntautumisohjelma. Näiden pohjatietojen jälkeen kyselytulosten analysoinnissa siirrytään kertomaan vastaajien omia mielipiteitä siitä, miksi ovat kyseisen koulutuksen valinneet ja mitä työtä vastaajat toivoivat saavansa valmistuttuaan tradenomiksi.

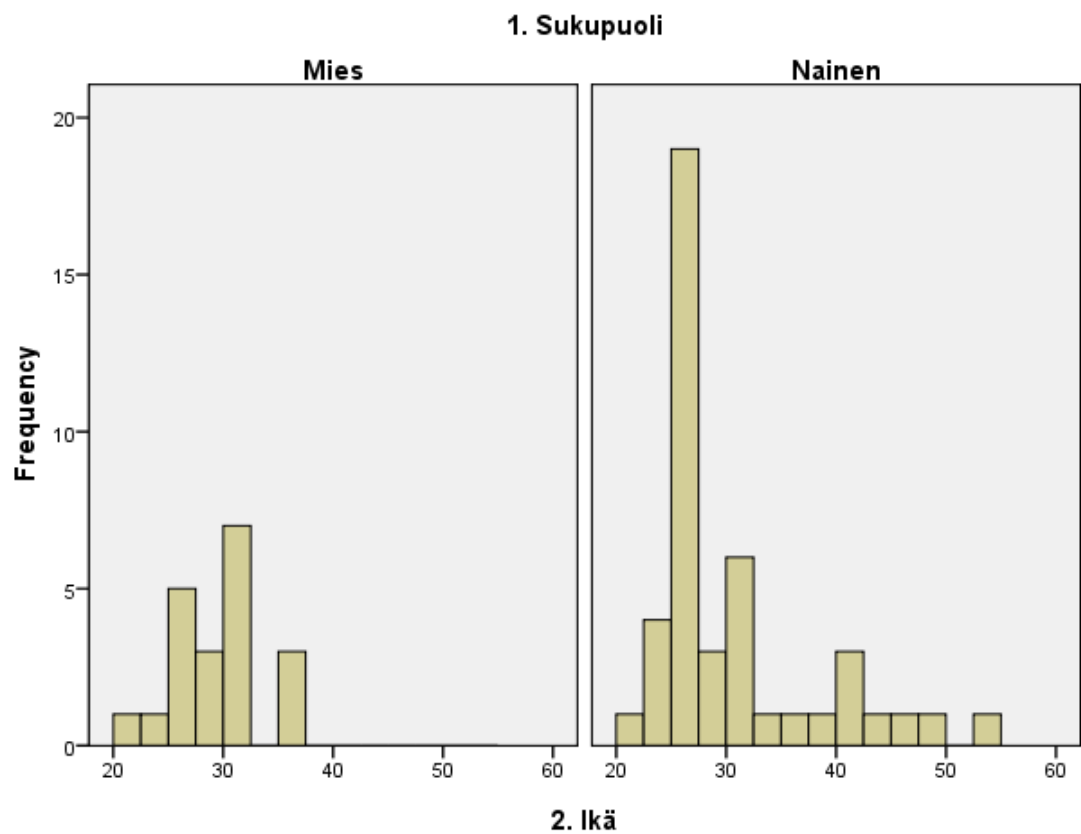
Tutkimustuloksissa kerrotaan myös opinnäytetyön ja työharjoittelun merkityksestä tradenomin työllistymiseen sekä millaisissa työtehtävissä tradenomi tällä hetkellä työskentelee, palkkauksesta ja työtyytyväisyydestä.

3.3.1 Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä 63 tradenomia, joista 68,3 % on naisia ja 31,7 % miehiä. Vastaajien iän keskiarvo on noin 30 vuotta. Vanhin vastaajista oli 54-vuotias ja nuorin 22-vuotias. Suurin osa vastaajista ilmoittaa asuvansa tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla ja työskentelevänsä kaupallisella alalla.

3.3.2 Sukupuoli ja ikä

Kyselyyn vastasi huomattavasti enemmän naisia kuin miehiä, naisten osuus oli 68,3 % ja miesten osuus 31,7 %. Iän keskiarvo oli noin 30 vuotta. Vastaajien iät vaihtelivat 22 ja 54 vuoden välillä. Tradenomikoulutus on suositumpaa naisten keskuudessa, ja tämä näkyy selvästi myös tässä tutkimustuloksessa.

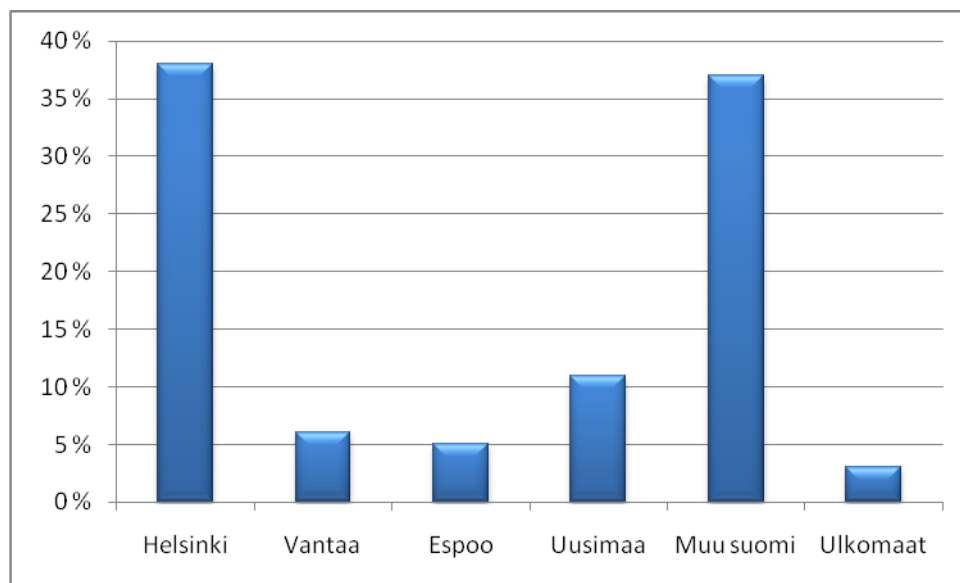

Kaavio 2: Vastaajien sukupuoli ja ikäjakauma.

3.3.3 Asuinpaikka

38 % vastaajista asui Helsingissä, 6 prosenttia asui Vantaalla ja noin 5 prosenttia vastaajista asui Espoossa. Uudenmaan alueella 11 % ja muualla Suomessa asui 37 %.

Kaksi henkilöä eli 3 % vastaajista ilmoitti asuvansa ulkomailla. Vastauksien perusteella esiin nousee Helsinki sekä Uudenmaan alue ja muu Suomi suosituimmiksi asuinpaikoiksi.

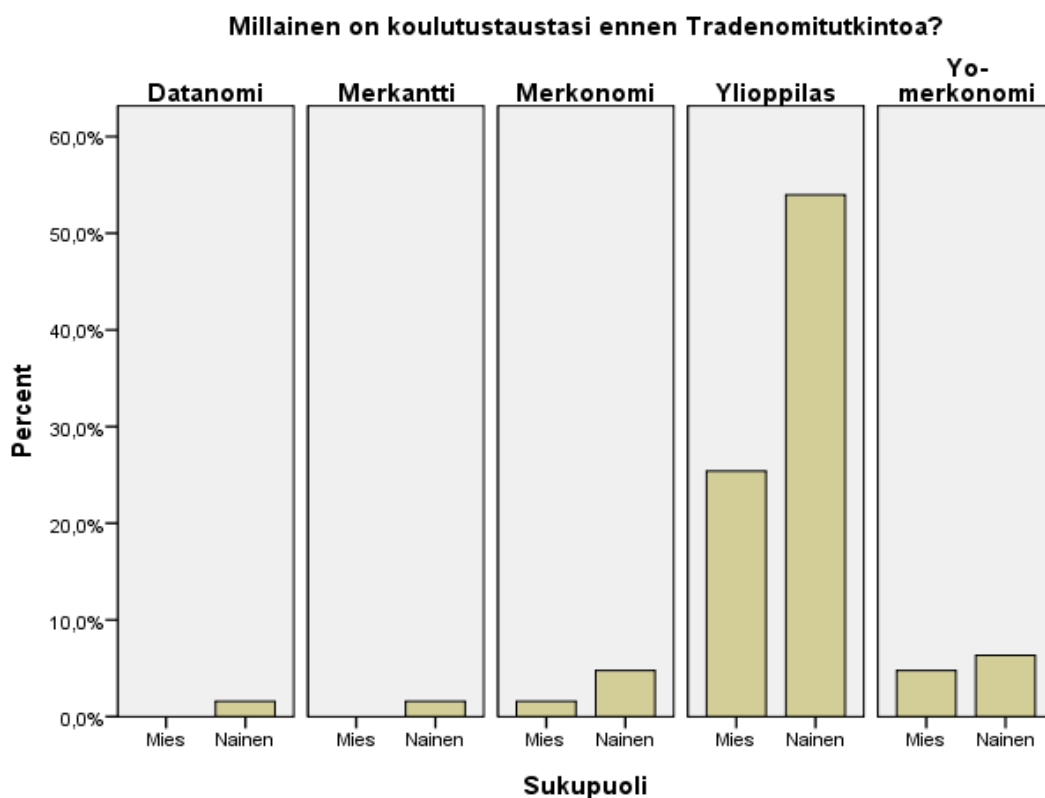
Kaavio 3: Vastaajien asuinpaikka. (prosenttia vastaajista)

3.3.4 Pohjakoulutus

48 eli 76 % vastanneista oli suorittanut ylioppilastutkinnon ennen ammattikorkeakouluopintoja.

Noin 16 % vastaajista oli suorittanut yo-merkonomin tutkinnon, 6,3 % oli suorittanut toisen asteen ammatillisen tutkinnon samalta alalta. Yksi vastaajista oli suorittanut datanomin tutkinnon, ja yksi vastaajista oli suorittanut koulutusasteen, joka vastaa lähinnä nykyistä toisen asteen merkonomikoulutusta.

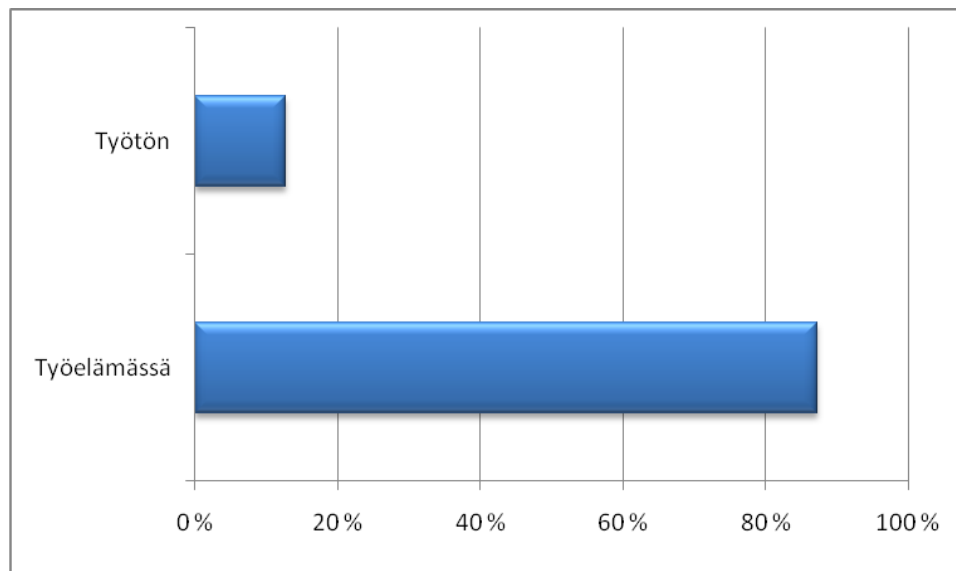
Vastaajista miehillä oli hieman suppeampi koulutustausta kuin naisilla, koska naiset ovat kouluttautuneet enemmän jokaisella tutkimuksen koulutusalueella. Ylioppilastutkinto oli kuitenkin suosituin pohjakoulutus sekä miesten että naisten keskuudessa.

Kaavio 4: Vastaajien pohjakoulutus.

3.3.5 Työtilanne

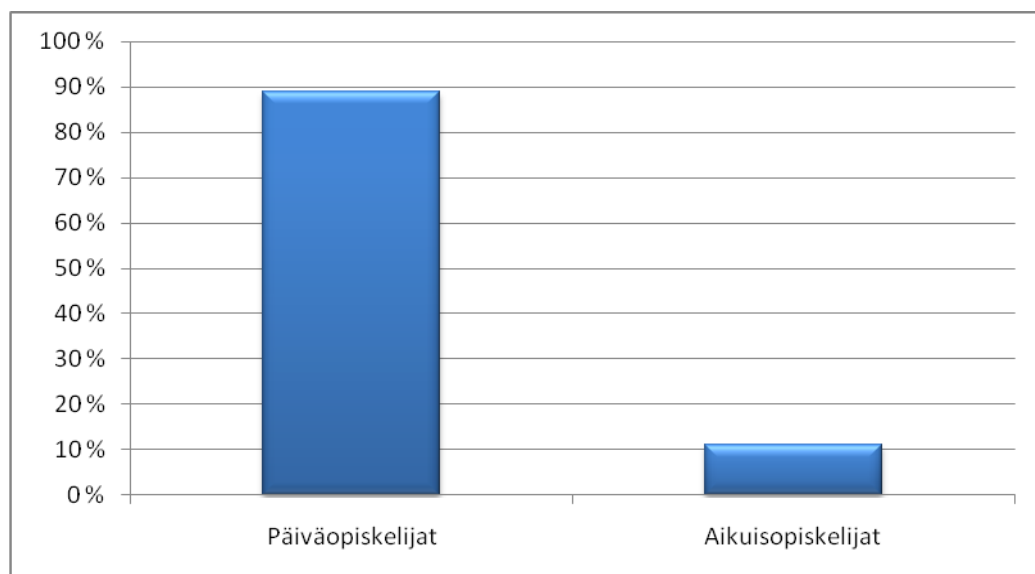
87,3 % vastaajista oli tällä hetkellä työelämässä. Työttömänä tällä hetkellä ilmoitti olevansa 12,7 % vastaajista. Työelämässä oli siis suurin osa vastaajista.

Kaavio 5: vastaajien työtilanne.

3.3.6 Opiskelumuodot

88,9 % vastaajista opiskeli ammattikorkeakoulututkintonsa päiväopiskeluna, 11,1 % ilmoitti opiskelleensa aikuisopiskelijana. Päiväopinnot ovat siis selvästi suosittumpi opiskelumuoto. Vastaajien keski-ikä oli 30 vuotta, joten suuri osa on luultavasti päätoimisia opiskelijoita. Aikuisopiskelijoiden vähäinen määrä selittyy sen perusteella.

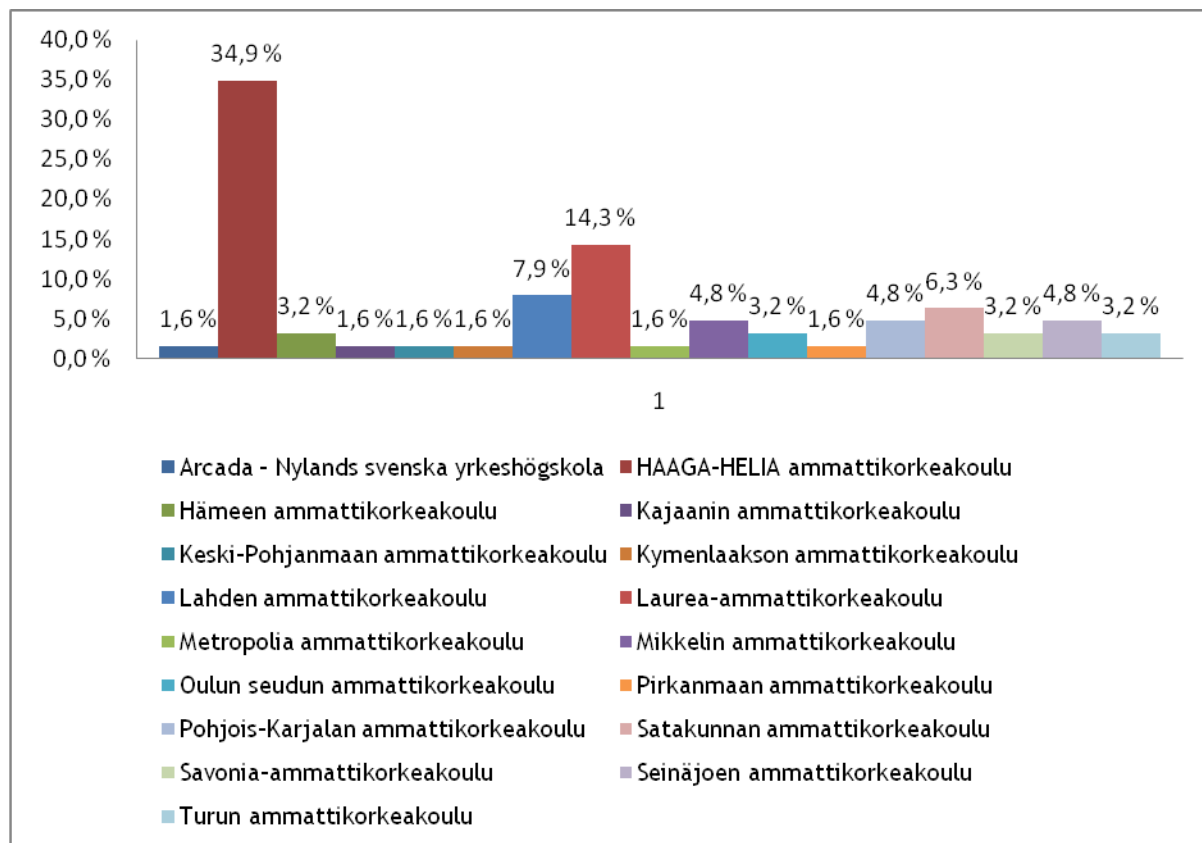
Kaavio 6: Opiskelumuodot.

3.3.7 Ammattikorkeakoulut

Kyselyssäme oli vaihtoehtoina 22 Ammattikorkeakoulua ympäri Suomea.

Selvästi eniten vastauksia tuli HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulusta valmistuneilta tradenomeilta. Vastanneista 34,9 % oli HAAGA-HELIASTA. Toiseksi eniten vastaajia, 14,3 % oli Laurea-ammattikorkeakoulusta valmistuneita. Metropolia ammattikorkeakoulusta valmistuneilta tuli vain yksi vastaus, mikä on hieman erikoista, koska Metropolia on maamme suurin ammattikorkeakoulu.

Alla olevaan pylväsdiagrammiin on otettu mukaan koulut, joista on valmistunut edes yksi vastaaja.

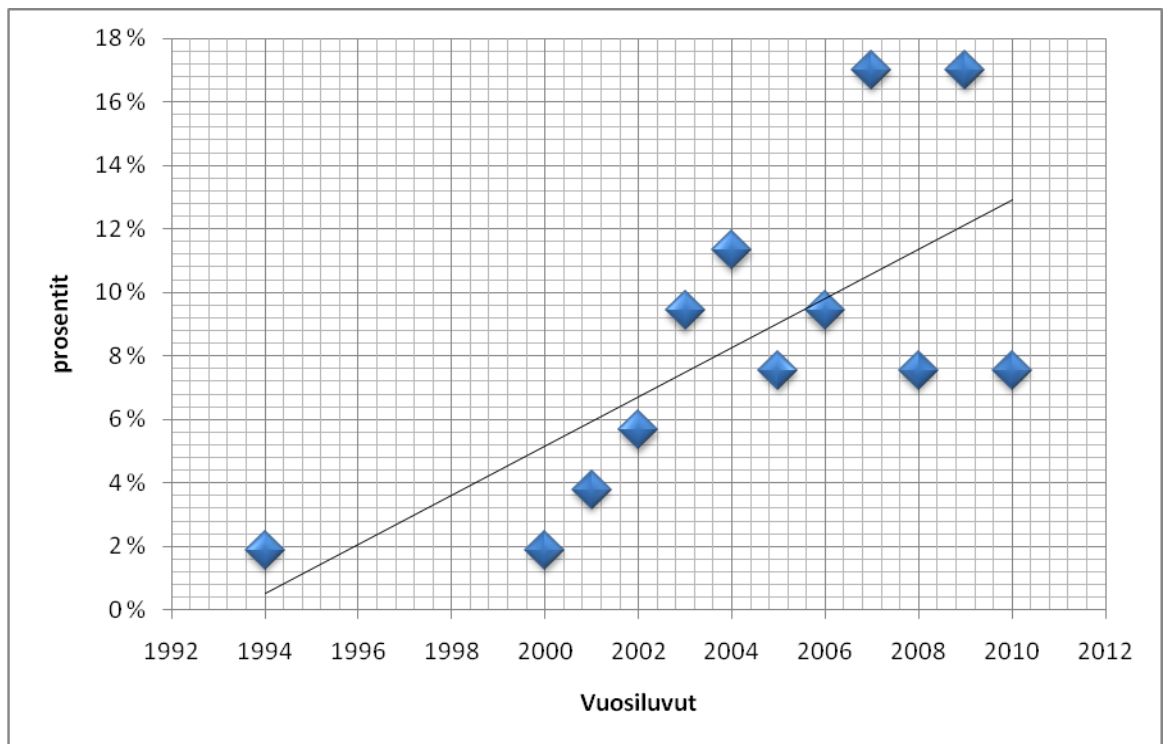
Kaavio 7: Ammattikorkeakoulu, josta valmistuttu.

3.3.8 Valmistumisajankohdat

Valmistumisajankohdat kyselyyn vastaajilla vaihtelivat vuoden 1994 ja vuosien 2000-2010 välillä. Eniten valmistuneita oli vuosina 2007 ja 2009, jolloin valmistui 17 % / vuosi. Muina vuosina tradenomeja oli valmistunut melko tasaisesti. Kaavion mukaan tutkinnon suosio on ollut kasvussa.

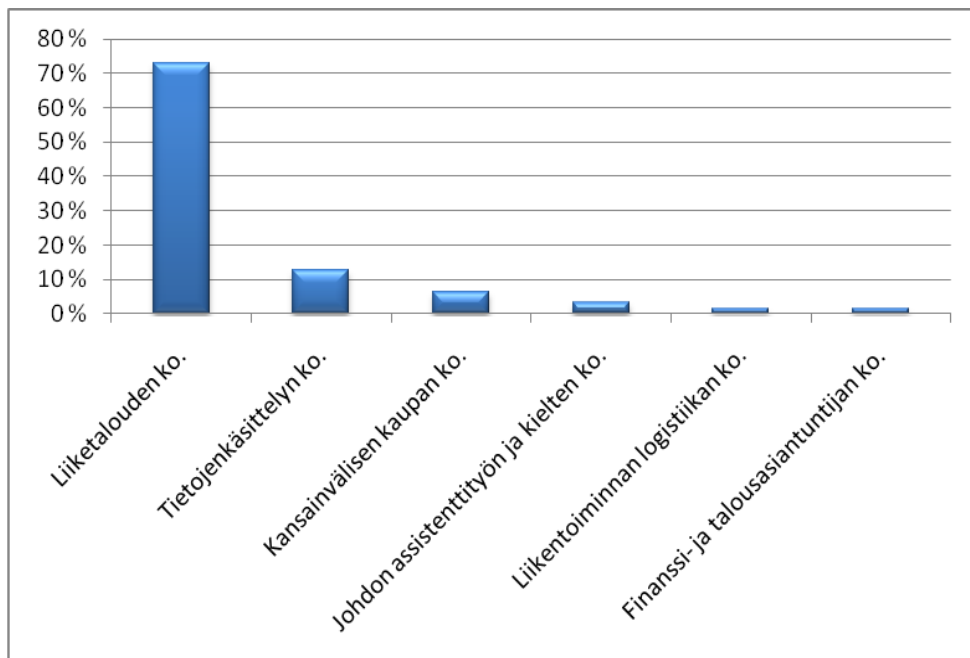
Neljä henkilöä eli 7,5 % vastaajista oli ilmoittanut valmistuvansa vuonna 2010. Nämä tulokset eivät ole päteviä tutkimuksen kannalta, koska tutkimuksessa on oleellista vain jo valmistuneiden tradenomien työllisyys.

Kaavio 8: Valmistumisajankohdat.

3.3.9 Koulutusohjelmat

Liiketalouden koulutusohjelma oli selvästi suosituin. Sen oli suorittanut 73 % vastaajista. Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma oli toiseksi suosituin, sen oli suorittanut 12,7 % vastaajista. Kansainvälisen kaupan koulutusohjelman oli suorittanut 6,3 %. Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman oli suorittanut 3,2 %. Finanssi- ja talousasiantuntijan -, liiketoiminnan logistiikan- sekä kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelmat olivat vähiten suosittuja. Kyseisissä koulutusohjelmissä oli opiskellut vain 1,6 % kussakin.

Kaavio 9: Vastaajien koulutusohjelmat.

3.3.10 Suuntautumisopinnot

Suuntautumisopinnot olivat melko kirjavia. Osa oli opiskellut hieman kaikkea, ja osa oli suuntautunut vain tiettyyn alaan.

Suosituimmat suuntautumisvaihtoehdot oli kuitenkin markkinointi ja mainonta sekä taloushallinto. 32 % vastaajista suuntautui markkinointiin ja mainontaan opinnoissaan. Noin 21 % vastaajista suuntautui opinnoissaan taloushallintoon.

Nykyään monet ammattikorkeakoulut ovat luopuneet rajatusta suuntautumisopinnot käytännöstä. Ennen suurimmassa osassa korkeakouluista sai valita suuntautumisvaiheessa vain yhden alan opintoja, esimerkiksi taloushallinnon, markkinoinnin tai logistiikan. Nykyään käytäntö on muuttunut ja opiskelijat voivat halutessaan suuntautua moneenkin eri alaan oman koulutusohjelmansa sisällä. Tästä johtunee, että monilla vastaajista oli usean eri suuntautumisvaihtoehdon opintoja.

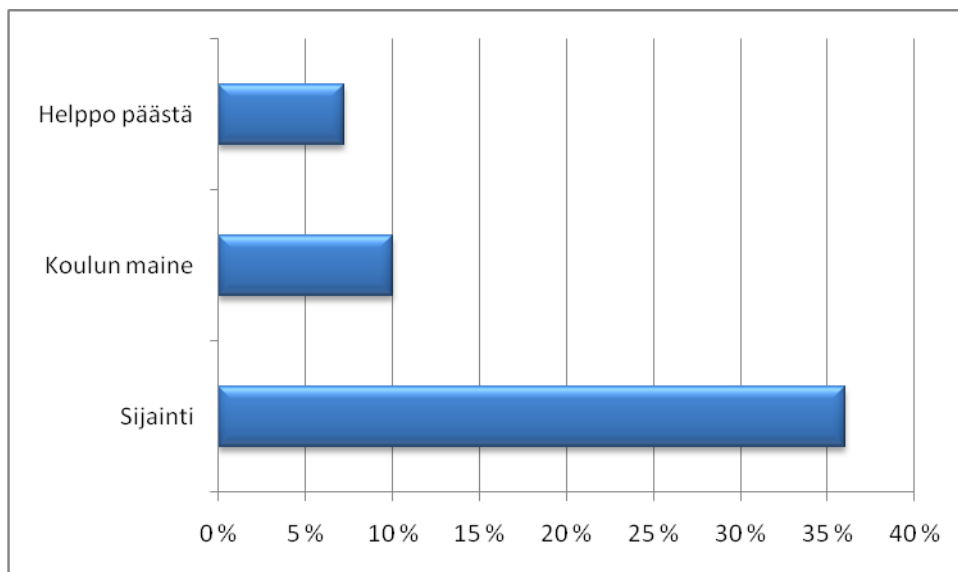
3.3.11 Koulun valinta

Ammattikorkeakoulun valintaan vaikuttavat seikat olivat melko samanlaisia usealla vastaajalla. Hieman yli kolmasosa eli 36 % vastaajista kertoi koulun hyvän sijainnin olleen yksi tärkeä tekijä perusteltaessa koulun valintaa.

Kuusi henkilöä eli noin 10 % vastaajista mainitsi koulun maineen olleen yksi valintaperusteista. Hyvämaineisista kouluista mainittiin Haaga Instituutti sekä Helia. Nykyään nämä kaksi ammattikorkeakoulua ovat yhdistyneet HAAGA-HELIaksi.

Neljä vastaajaa eli noin 7,2 % kaikista vastaajista mainitsi, että oli valinnut opiskelupaikkansa sen perusteella että, kyseiseen kouluun oli ollut helpommat pääsyvaatimukset, kuin siihen kouluun, johon oli ehkä alun perin ajatellut hakea. Myös koulutuksen yleispätevyys oli syy miksi oli hakeuduttu opiskelemaan ammattikorkeakouluun.

Alla olevassa kaaviossa on luokiteltu vastaajien pääsyyt koulun valintaan.

Kaavio 10: Koulun valintaperusteet.

3.3.12 Työtehtävätoiveet

Vastaajista noin 35 % kertoi haluavansa saada asiantuntijatason tehtäviä valmistuttuaan.

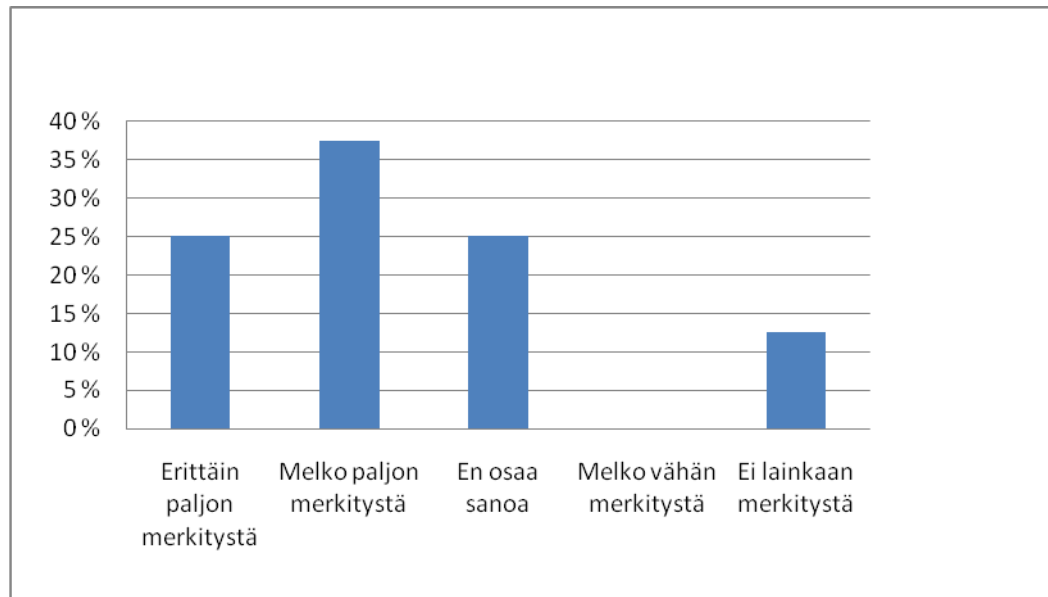
Markkinointi- ja it-alan tehtävät näyttivät kiinnostavan melko useita vastaajista. Samoin erilaiset toimistotyöt olivat suosittuja vastaajien keskuudessa. Osalla vastaajista ei ollut suuria odotuksia tai toivomuksia työnsaannin suhteen. Yksi vastaajista jopa uskoi, ettei saa mitään töitä. Osa vastaajista oli jo valmiiksi työelämässä, ja toivoi tutkinnon tuovan kehittymismahdollisuuksia jo olemassa olevalle uralle.

3.3.13 Vaihto-opiskelu ja sen hyödyt työmarkkinoilla

76,2 % vastaajista ei ole ollut vaihto-opiskelijana AMK-opintojensa aikana. 23,8 % vastaajista kertoi olleensa vaihdossa.

Kysymykseen, jossa kysyttiin kuinka paljon merkitystä vaihto-opiskelulla on ollut työnsaantiin, oli vastannut 16 vastaajaa, joista 25 % kokee, että vaihto-opiskelulla on erittäin paljon merkitystä työmarkkinoilla. 37,5 % vastaajista kokee, että vaihto-opiskelulla on melko paljon merkitystä työmarkkinoilla. Vain 12,5 % vastaajista on sitä mieltä, että vaihto-opiskelulla ei ole lainkaan merkitystä työmarkkinoilla. Vastaajista 25 % vastasi, en osaa sanoa.

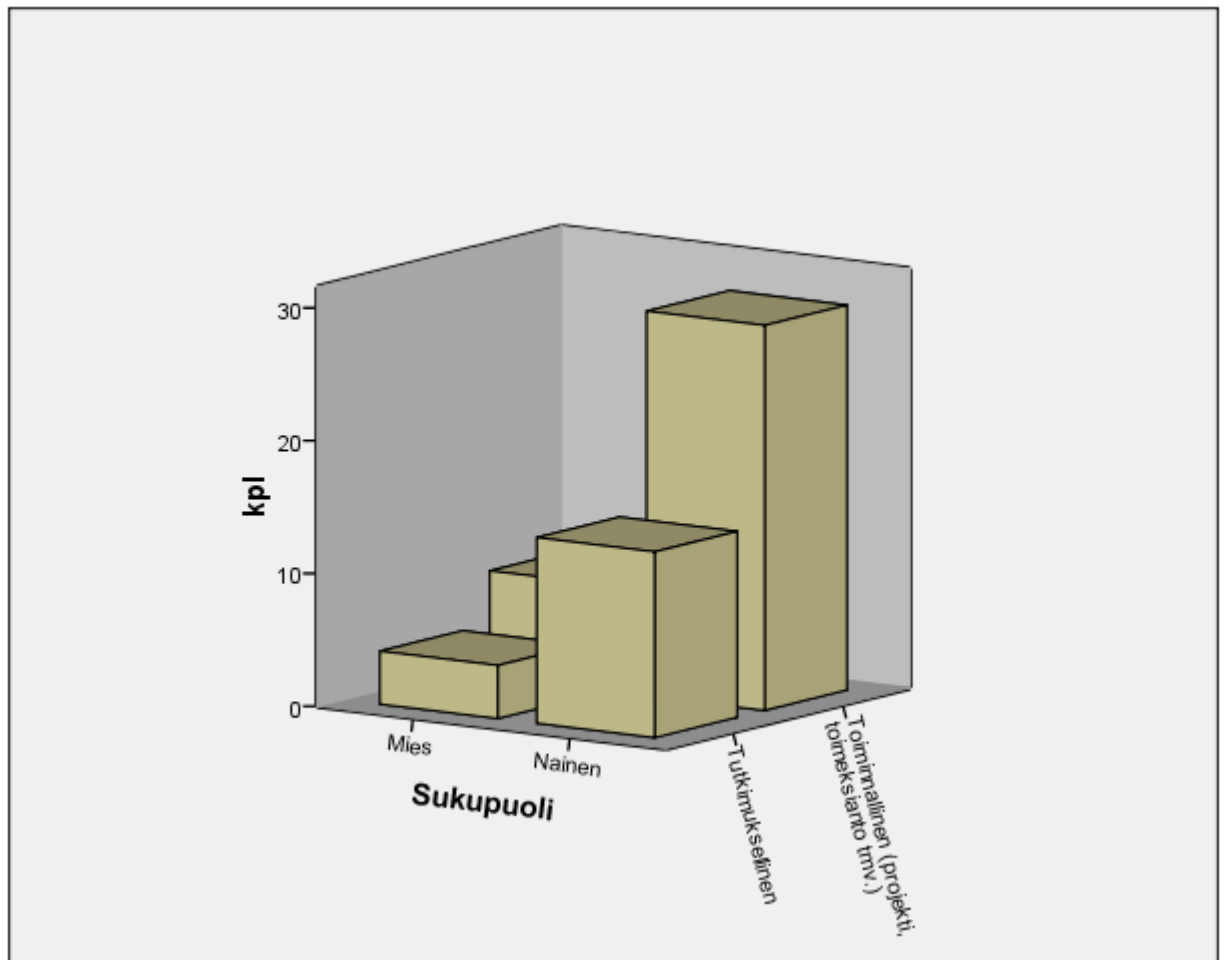
Yleisesti vastaajat olivat sitä mieltä, että työelämässä tarvitaan nykyään kielitaitoa, jota vaihto-opiskelu parantaa. Työnantajan uskotaan arvostavan kansainvälisiä opintoja, sillä ulkomailla opiskelu kertoo opiskelijan itsenäisyydestä sekä rohkeudesta nähdä maailmaa ja verkostoitua. Vaihto-opiskelua auttaa opiskelijaa ymmärtämään eri kulttuureja ja toimintatapoja ja se auttaa opiskelijaa kehittämään sekä ongelmanratkaisu- että kommunikaatiotaitoja. Muutama vastaajista oli sitä mieltä, että vaihto-opiskelulla ei ole ollut sen suurempaa merkitystä työmarkkinoilla. Erään vastaajan mielestä ulkomailla asuminen tai matkustelu ei ole enää nykyaikana niin ihmeellistä, että siitä työnhakija erityisesti millään tavalla hyötyisi. Koetaan, että ensimmäisissä työpaikoissa vaihto-opiskelijana olo antaa työnantajalle vaikutelma työntekijän eteenpäin pyrkimisestä, mutta ei vaikuta enää myöhemmin lainkaan.

Kaavio 11: Vaihto-opiskelun hyödyt työmarkkinoilla.

3.3.14 Opinnäytetyö

30,2 % vastaajista oli tehnyt tutkimuksellisen ja 69,8 % toiminnallisen opinnäytetyön. Alla olevasta kaaviosta näkee, kuinka opinnäytetyön tekeminen on jakautunut toiminnallisen sekä tutkimuksellisen työn mukaan tekijän sukupuolen mukaan. Molempien sukupuolien keskuudessa toiminnallisen opinnäytetyön osuus on ollut selkeästi suurempi. Miehistä 75 % ja naisista noin 67 % on tehnyt toiminnallisen opinnäytetyön eli naisten osuus tutkimuksellisen opinnäytetyön teosta on hieman korkeampi.

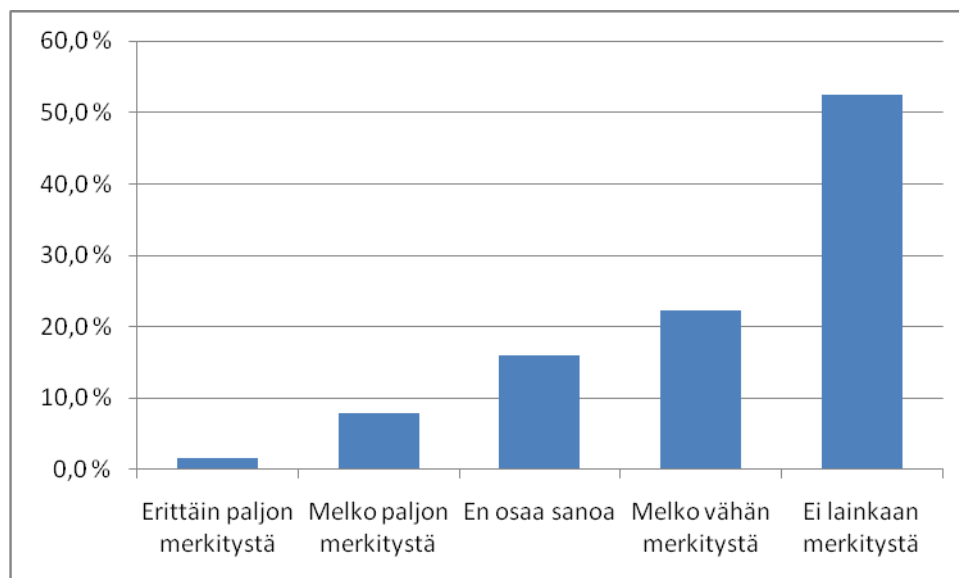
Kaavio 12: Opinnäytetyön muoto sukupuolittain.

3.3.15 Opinnäytetyön merkitys työsaantiin

Suurin osa vastaajista, 52,4 %, on sitä mieltä, että opinnäytetyöllä ei ole ollut lainkaan merkitystä työsaantiin. 22,2 % kokee, että opinnäytetyöllä on hieman merkitystä, 7,9 % vastaajista on vastannut, että opinnäytetyöllä on ollut melko paljon merkitystä työsaantiin. Vain 1,6 % vastaajista on vastannut, että opinnäytetyöllä on ollut erittäin paljon merkitystä työsaantiin.

Kielteinen merkitys opinnäytetyöllä työsaantiin selittyy vastaajien vastauksista, joiden mukaan opinnäytetyöstä ei kysytä lainkaan työhaastattelutilanteessa. Moni vastaajista oli tehnyt opinnäytetyönsä toimeksiantona työpaikalle, jossa opiskelija oli opiskeluaikana työskennellyt eikä siten ole vaikuttanut lainkaan työllistymiseen. Vastaajien mielestä työkokemus eli työnhakijan konkreettinen osaaminen alalta kertoo enemmän työntekijästä kuin opinnäytetyö.

Osa vastaajista kertoi, että opinnäytetyön aihe ei ole ollut haettavaa työpaikkaa vastaava, joten hakija ei ole maininnut opinnäytetyötään haastattelutilanteessa, koska on kokenut, että sillä ei ole merkitystä. Vastaajista muutama on kuitenkin sitä mieltä, että mikäli opinnäytetyö on tehty samasta aiheesta/alasta kuin minne työnhakija on haastattelussa pyrkimässä, kannattaa opinnäytetyö mainita. Toiminnallinen opinnäytetyö kertoo erään vastaajan mielestä, että työnhakija osaa tehdä työhön vaaditut tehtävät myös käytännössä, eikä vain teoriassa.

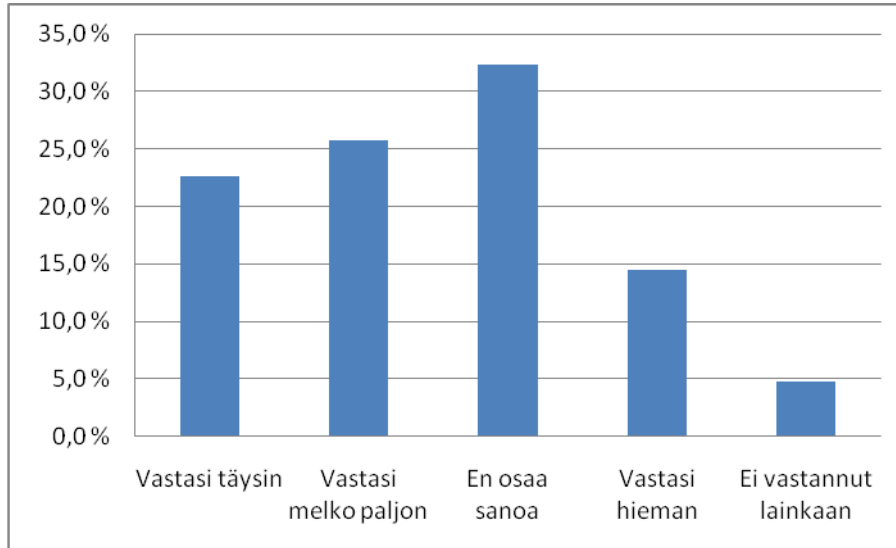
Kaavio 13: Opinnäytetyön merkitys työsaantiin.

3.3.16 Työharjoittelu

22,6 % kokee, että työharjoittelu vastasi täysin suuntautumisopintoja. 25,8 % mielestä työharjoittelu on melko paljon vastannut suuntautumisopintoja. 14,5 % on vastannut, että työharjoittelu on melko vähäisesti vastannut suuntautumisopintoja ja 4,8 % mielestä työharjoittelu ei ole lainkaan vastannut suuntautumisopintoja. Suurin osa vastaajista eli 32,3% ei osannut sanoa, vastasiko työharjoittelu suuntautumisopintoja.

Suurin osa vastaajista on kokenut, että työharjoittelu on ollut antoisaa sekä antanut hyvää työkokemusta omien suuntautumisopintojen näkökulmasta. Työharjoittelu on myös antanut mahdollisuuden hyödyntää vastavuoroisesti harjoittelijan opiskelussa oppimia asioita käytännön työssä. Erään vastaajan mielestä työharjoittelu vastasi hyvin suuntautumisopintoja, mutta työtehtävät olivat vielä kovin vaatimattomat, eikä opiskelija näin päässyt hyötymään opinnoissaan hankkimasta tiedosta.

Kaavio 14: Työharjoittelun vastaavuus suuntautumisopintoihin nähden.

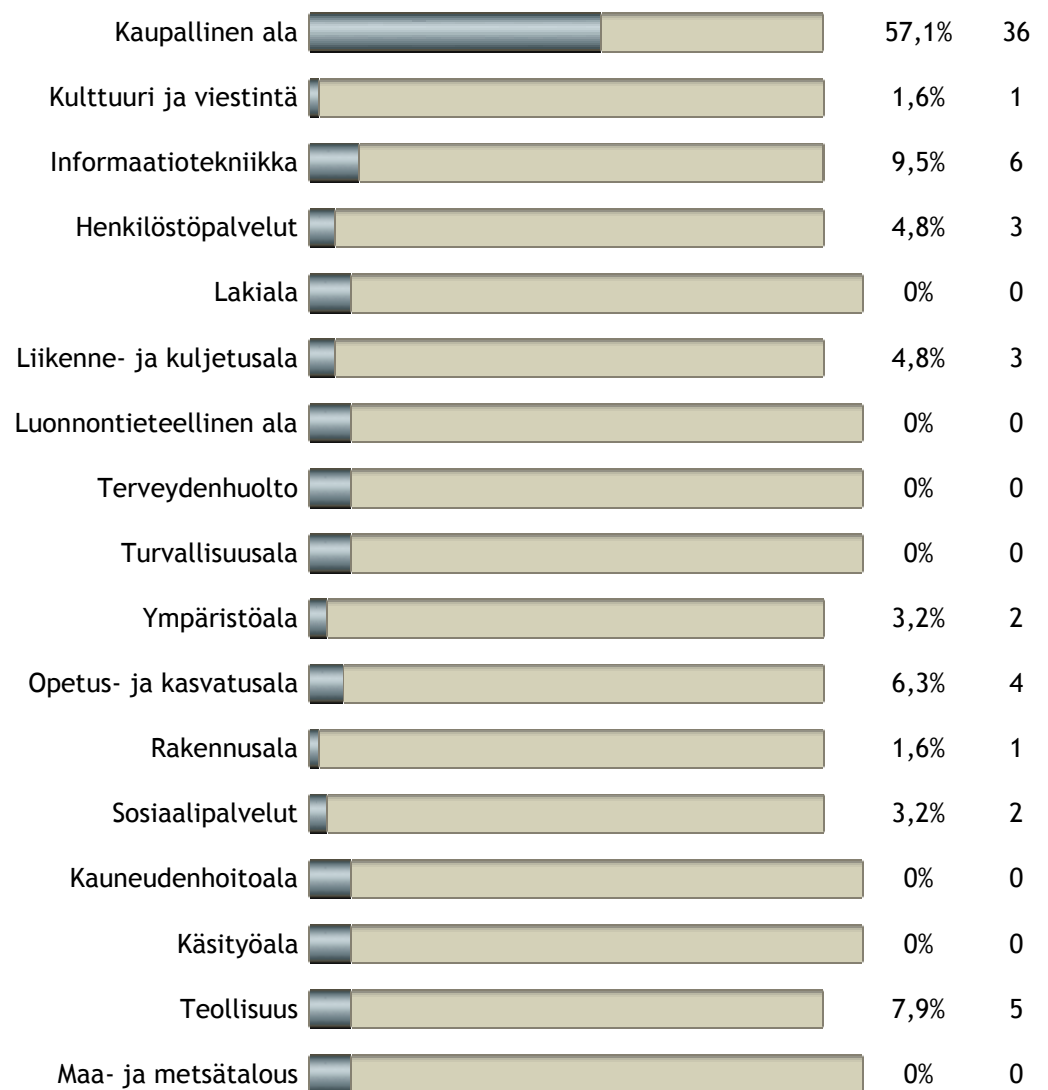
3.3.17 Työharjoittelun merkitys työllistymisessä

Vastaajista 58 % on vastannut, että työharjoittelu ei ole luonut uusia mahdollisuuksia työelämässä. Syiksi on mainittu muun muassa, että yritys, jossa opiskelija on työharjoittelunsa suorittanut, on ollut sen verran pieni, ettei työllistyminen ole ollut harjoittelun jälkeen mahdollista. Usea vastaaja on sitä mieltä, että työharjoittelu on antanut arvokasta työkokemusta omalta alalta, mutta työtodistus on yksi muiden joukossa ilman sen suurempaa merkitystä työnhakijan uran kannalta.

42 % vastaajista taas on kokenut, että työharjoittelu on luonut uusia mahdollisuuksia työelämässä. Todella moni on saanut vakituisen työpaikan juuri työharjoittelupaikastaan. Myös työharjoittelun antama työkokemus ja oman alan näköalapaikka on antanut arvokkaita kokemuksia, joiden koettiin helpottavan valmistumisen jälkeen työnhaussa.

3.3.18 Toimiala ja ammattinimike

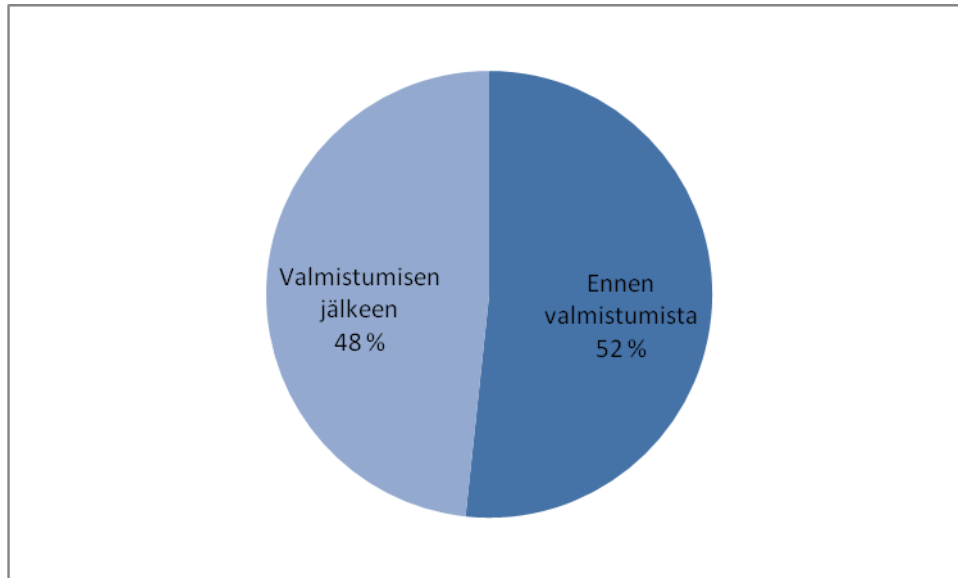
Selkeästi suurin osa vastaajista, 57,1 %, työskentelee tällä hetkellä kaupallisella alalla. Seuraavaksi suurin joukko, 9,5 % vastaajista, ilmoittaa työskentelevänsä informaatiotekniikan alalla ja kolmanneksi eniten kyselyyn vastanneista tradenomeista työskentelee tällä hetkellä teollisuusalalla. Vakuutuslalla ja rahoituslalla työskentelee moni vastaajista.

Kaavio 15: Toimiala.

3.3.19 Työsuhteen alkamisajankohta

51,7 % vastaajista kertoi, että työsuhde oli alkanut ennen valmistumista, kun taas 48,3 % oli aloittanut uudessa työpaikassa valmistuttuaan tradenomiksi. Eli noin puolet vastaajista oli jo valmiiksi työsuhteessa ja jatkoi samassa työpaikassa valmistumisensa jälkeen.

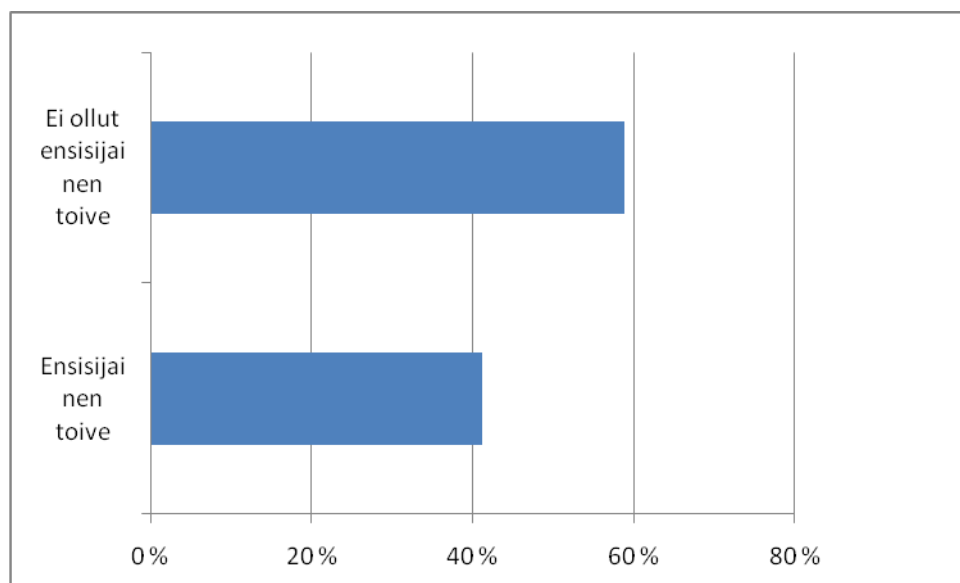

Kaavio 16: Työsuhteen alkamisajankohta.

3.3.20 Nykyisen työsuhteen ensisijaisuus

Nykyisen työsuhteen ensisijaisuuteen ei tarvinnut vastata kyselyssä, mikäli työsuhde oli alkanut jo ennen valmistumista.

41,2 % vastaajista oli hakenut nykyiseen työpaikkaan ensisijaisena toiveena. 58,8 % eivät olleet halunneet ensisijaisesti siihen työpaikkaan missä nykyään työskentelee. Tästä voi päätellä, että suuri osa valmistuneista tradenomeista hakee aktiivisesti useaan eri paikkaan töitä etsiessään.

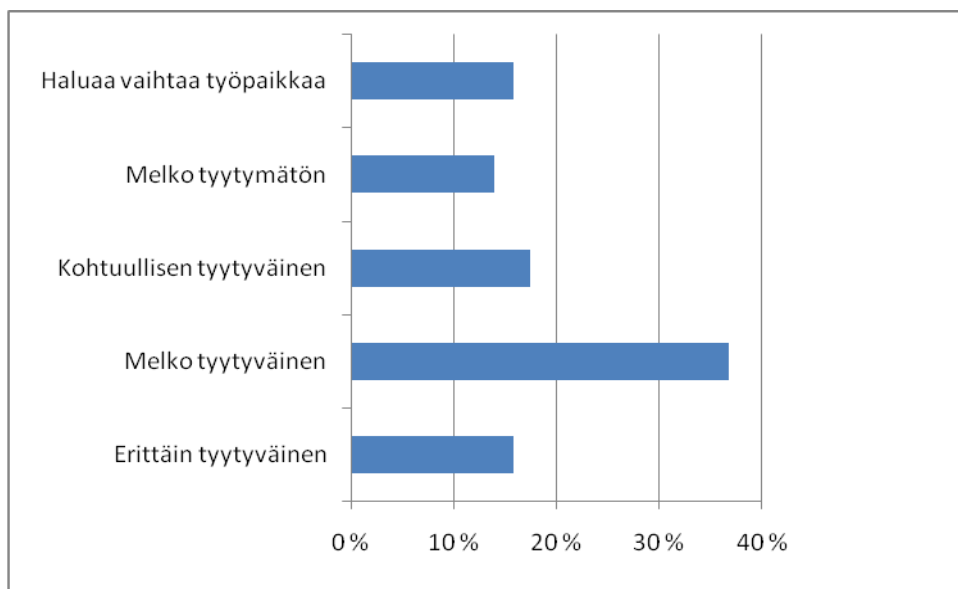

Kaavio 17: Työpaikan ensisijaisuus.

3.3.21 Työtyytyväisyys

15,8 % vastaajista oli erittäin tyytyväisiä nykyiseen työpaikkaansa. Tasan sama määrä oli niin tyytymättömiä, että haluavat vaihtaa työpaikkaa kokonaan. Suurin osa eli 36,8 % oli melko tyytyväisiä työpaikkaansa. 17,5 % oli kohtuullisen tyytyväisiä ja 14 % melko tyytymättömiä.

Monet mainitsivat tyytyväisyyden syyksi sen, että ovat tyytyväisiä pelkästään jo sen takia, että ylipäättään on töitä. Työttömyys ei houkuttele valmistuneita tradenomeja, vaan mieluummin otetaan vaikka vastaan työ, joka ei välttämättä vastaa täysin koulutusta. Esiin nousi myös se, että monipuoliset, haastavat ja vastuulliset tehtävät pitävät työntekijät tyytyväisinä. Palkalla ei ollut suurta merkitystä tyytyväisyyteen työn suhteen, vaan ennemminkin työtehtävien mielenkiintoisuudella sekä niiden monipuolisuudella.

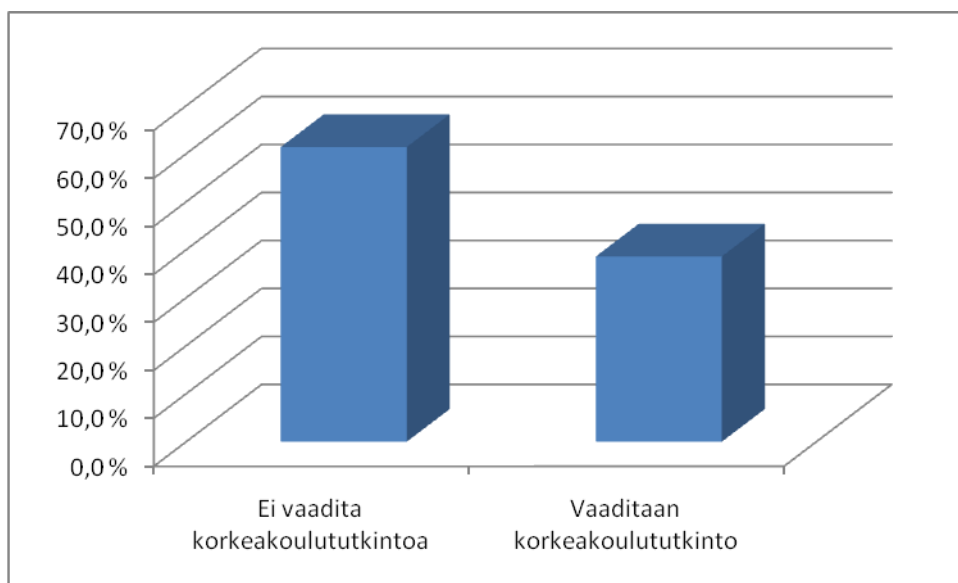

Kaavio 18: Työtyytyväisyys työelämässä.

3.3.22 Korkeakoulututkinon pakollisuus työtehtävässä

Suurimman osan vastaajista eli 61,4 % nykyisiin työtehtäviin ei vaadita korkeakoulututkintoa, kun taas 38,6 % työtehtävissä korkeakoulututkinto on ehdoton. Joten suurimmassa osassa vastaajien työpaikoista korkeakoulututkinto ei ole välttämätön pääsyvaatimus.

Useissa työpaikoissa korkeakoulututkinto ei ole ehdoton vaatimus. Monissa kaupan alan työpaikoissa riittää, jos hakijalla on jonkinlainen kaupallinen tutkinto. Usein työpaikkailmoituksissa mainitaan hakijalta toivottavan joko merkonomien tai tradenomien tutkintoa.

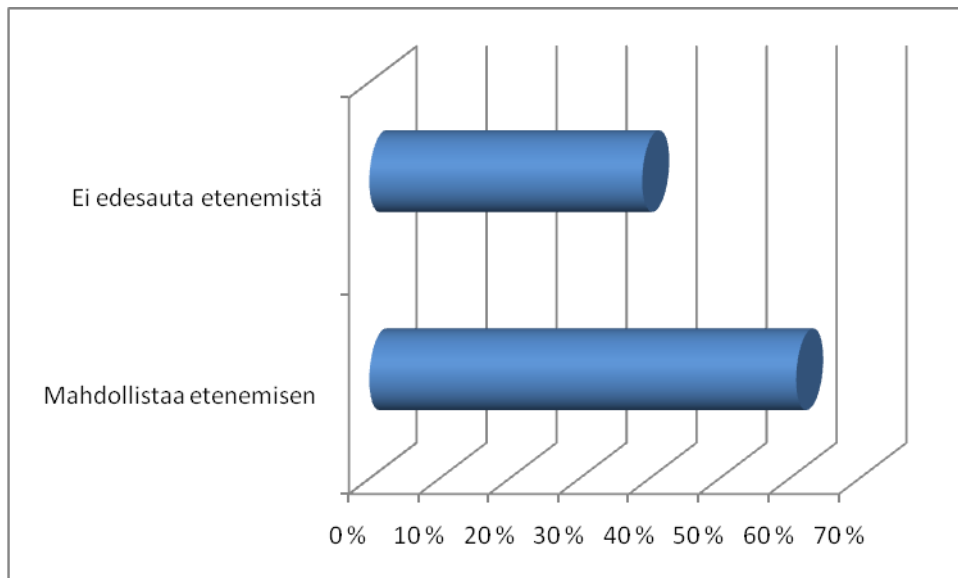

Kaavio 19: Työnantajan vaatimukset koulutuksen suhteen.

3.3.23 Nykyisen koulutuksen luomat mahdollisuudet uralla etenemisessä

61 % vastaajista koki, että nykyinen koulutus mahdollistaa etenemisen tämänhetkisellä uralla. 39 % oli sitä mieltä, että tradenomin koulutuksella ei pääse helposti etenemään nykyisessä työpaikassa.

Tähän kysymykseen tuli hyvin ristiriitaisia vastauksia. Osa vastaajista oli sitä mieltä, että tradenomi-koulutusta arvostetaan työelämässä, mutta toisten mielestä koulutuksesta ei ole hyötyä, eikä se mahdollista uralla etenemistä lainkaan. Vastauksiin vaikuttaa tietysti se, mistä alasta ja minkälaisista työtehtävistä on kyse.

Kaavio 20: Koulutuksen mahdollistama eteneminen nykyisellä uralla.

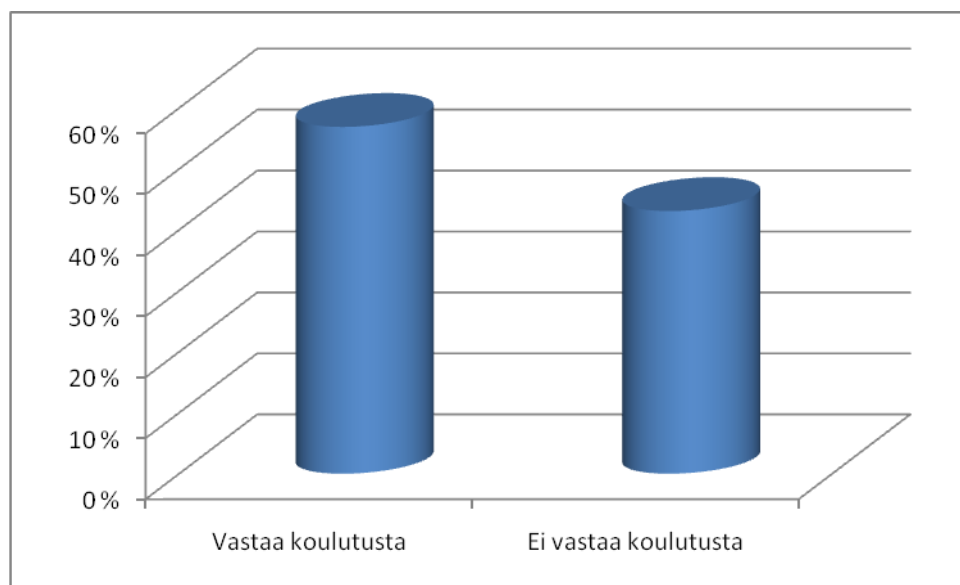
3.3.24 Työn vaatima koulutus

Suurin osa vastaajista kertoi, että heidän työnsä vaatii ammattikorkeakoulutasoisen koulutuksen. Myös merkonomi, tai yleisesti kaupallinen koulutus oli vaatimuksina useissa työpaikoissa. Moni ei tiennyt, mikä tutkinto omaan työtehtävään vaaditaan, vaan ennemminkin hyötyä on työkokemuksesta, työhön perehtymisestä, työssä oppimisesta ja omasta luonteesta.

3.3.25 Työn vastaavuus koulutukseen nähden

56,9 % vastaajista työskentelee nykyään koulutusta vastaavissa tehtävissä. 43,1 % työskentelee tehtävissä mikä ei vastaa koulutusta. Työpaikkojen huono saatavuus on saattanut vaikuttaa kyseiseen asiaan hyvinkin paljon. Moni ottaa mieluummin vastaan työn, joka ei välttämättä vastaa täysin koulutusta kuin että jäisi työttömäksi. Tosin jotkut ovat saattaneet valmistumisen jälkeen tarkoituksella jäähäntää työpaikkaan, missä ovat olleet jo koko opiskelujen ajan töissä. On helpompaa jäädä vanhaan tuttuun työpaikkaan kuin vaihtaa täysin uuteen paikkaan ja mahdollisesti myös uudelle alalle, vaikka osaamista löytyisikin.

Kaavio 21: Työn vastaavuus koulutukseen nähden.

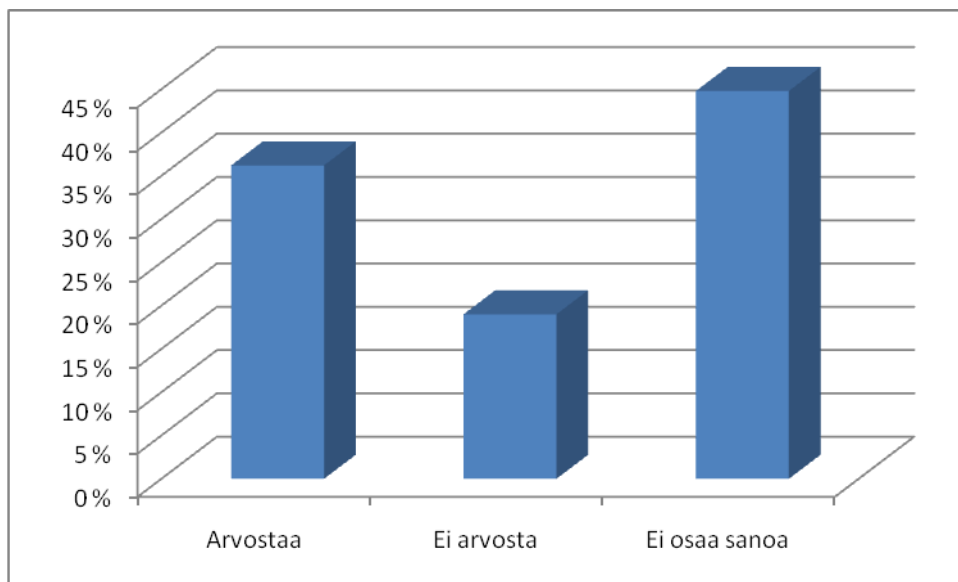
3.3.26 Palkkaus

Keskimääräiseksi kuukausiansioksi tuli vastausten perusteella noin 2300 €. Vastaajista eniten tienaava ilmoitti ansaitsevansa vuodessa hieman yli 50 000 euroa, eli kuukaudessa vähän yli 4000 euroa. Vähiten tienaava vastaaja ilmoitti tekevänsä osa-aikatöitä, joista ansaitsee kuukaudessa vain noin 300-600 euroa. Suurin osa vastauksista pyöri pääosin 2000 euron molemmin puolin.

3.3.27 Koulutuksen arvostettavuus

36,2 % oli sitä mieltä, että työnantaja arvostaa heidän koulutustaan. 19 % mielestä työnantaja ei arvosta lainkaan heidän koulutustaan ja 44,8 % ei osannut sanoa.

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että oma työnantaja ei arvosta tradenomikoulutusta, tai vaihtoehtoisesti ei osannut sanoa, sillä työnantajan kanssa ei ole ollut puhetta asiasta. Vastauksissa tuli ilmi, että tradenomi-tutkinto oli ehto työhaastatteluun pääsemiselle, ilman tutkintoa ei olisi ollut edes asiaa haastatteluun. Muutamissa vastauksissa ilmeni, että työnantaja arvostaa monessa paikassa enemmän käytännön taitoja ja asiantuntemusta koulutuksen sijaan.

Kaavio 22: Työnantajan arvostus koulutusta kohtaan.

3.4 Vastaukset tutkimusongelmiin

Tutkimuksen pääongelmana oli: Pääsevätkö tradenomit koulutustaan vastaaviin töihin? Alaongelmiksi määriteltiin: Mitä valmistuneet tradenomit ovat itse mieltä koulutuksestaan sekä mitä työnantajat ajattelevat tradenomitutkinnosta?

56,9 % tradenomeista työskentelee nykyään koulutustaan vastaavissa tehtävissä eli suurin osa tradenomeista pääsee koulutustaan vastaaviin töihin. Kuitenkin vähäinen osuus johtunee tämän hetkisestä taloudellisesta tilanteesta. Tradenomien mukaan tällä hetkellä on otettava vastaan työ, joka ei välttämättä vastaa täysin koulutusta, sillä se on aina parempi vaihtoehto kuin työttömyys. Myöhempää työnhakua varten on tärkeää pysyä mukana kehittyvässä työelämässä. Kaikista vastanneista 12,7 % oli tällä hetkellä työttömänä.

Yli puolet vastaajista kokee, että koulutus mahdollistaa etenemisen uralla ja suurin osa on tällä hetkellä tyytyväisiä työpaikkaan. 15,8 % haluaa vaihtaa työpaikkaa. Tutkimustulosten mukaan palkalla ei ole suurta merkitystä työtyytyväisyyteen. Sen sijaan työtehtävien mielekkyys ja monipuolisuus ovat tärkeämpiä.

36,2 % vastaajista kokee, että työnantaja arvostaa tradenomikoulutusta, sillä tradenomitutkinto oli ollut ehto työhaastatteluun pääsemiseen. Lisäksi koulutuksen liiketalouden yleistietämys on saanut työnantajien keskuudessa arvostusta. 19 %:n mielestä työnantaja ei arvosta lainkaan tradenomitutkintoa, sillä se rinnastetaan usein merkonomien tutkintoon.

Työnantajien edustajien haastattelun mukaan työnantajat kuitenkin arvostavat suuresti tradenomin kaupallista tietämystä sekä asiakaspalvelu- ja myyntihenkisyyttä. Vastaus poikkeaa siis suuresti kyselyyn vastanneiden tradenomien mielipiteistä. Tradenomikoulutus soveltuu todella monelle eri toimialalle sen yleispätevyys vuoksi.

4 Oma arviointi

Aloitimme opinnäytetyöprosessin syksyllä 2009 ja prosessi loppui keväällä 2010. Mielestämme opinnäytetyömme aihe on ollut erittäin mielenkiintoinen ja antanut paljon hyvää tietoa tradenomien työllistymisestä sekä yleisistä mielipiteistä tradenomikoulutuksesta. Olemme työskennelleet useasti ryhmänä jo ennen opinnäytetyöprosessia, joten tunsimme toistemme ja osasimme täydentää toistemme työskentelytapoja. Opinnäytetyössä mukana olevilla ohjaajilla oli suuri huoli, kuinka saisimme tehtyä opinnäytetyön kolmen hengen ryhmässä välttämättä konflikteja. Tämä huoli oli aiheeton, koska olemme niin samanlaisia, joten kaikenlaisilta pulmilta vältyttiin.

Työn aikataulutus oli liian vähäistä. Vaikka sovimmekin suurpiirteisen aikataulun työllemme, ei sitä noudatettu kovinkaan tarkasti. Suurin osa opinnäytetyöprosessiin käytetystä ajasta käytettiin työn huolelliseen suunnitteluun sekä kyselyn laatimiseen. Kyselyn laatimisessa oli vaikeinta hahmottaa, millaisia vastauksia tarvitsemme, jotta opinnäytetyöstämme tulisi mahdollisimman kattava. Kyselyä testattiin useaan kertaan, mutta silti kyselyyn jäi paljon korjattavaa, joista saimme palautetta kyselyyn vastanneilta. Palaute oli todella hyvää ja sai meidätkin huomaamaan korjausta vaativat kohdat kyselyssämme. Palautteissa sanottiin, että emme kysyneet lainkaan kyselyssä vastaajan nykyisen työsuhteen kestoa. Kyselyssä olisi pitänyt myös kysyä, kuinka kauan aikaa kului vastaajan valmistumisesta, ennen kuin nykyinen työpaikka löytyi sekä sitä, onko vastaajan nykyinen työ osa-aikainen, määräaikainen vai toistaiseksi jatkuva. Monia oleellisia kysymyksiä jäi siis kysymättä, vaikka kyselyä pyrittiin hioimaan todella paljon ennen kyselyn julkistamista. Mikäli kysely toteutettaisiin uudelleen, olisimme tietoisempia millaisia vastauksia todella tarvitsisimme opinnäytetyöhömmme. Nyt olemme saaneet selkeän kuvan siitä, mikä olisi ollut oleellista tietoa ja mikä taas toissijaista opinnäytetyön tulosten analysoimisessa.

Vastausten analysoimis- sekä teorian kirjoittamisvaihe on ollut nopeatempoista ja aikaa kului huomattavasti vähemmän kuin alkuperäisen aikataulun mukaan olimme suunnitelleet. Työ vei ikään kuin mennessään kirjoitusvaiheessa ja pieni paine opinnäytetyön palautuspäivän lähestymisestä sai meidät todella paneutumaan työhömmme.

Yleisesti opinnäytetyöprosessi on siis ollut antoisa ja opettavainen. Prosessin aikana olemme oppineet paljon hyödyllisiä ryhmätyö- ja tutkimustaitoja. Lisäksi prosessi on kehittänyt tiedonkeruu- ja organisointitaitoja yleisesti.

Lähteet

Kirjallisuus

Airo, J-P., Rantanen, J. & Salmela, T. 2008. Oma ura, paras ura. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Kivinen, O. & Nurmi, J. 2008. Työ, koulutus ja osaaminen. Yliopisto ja ammattikorkeakoulu yhdeksän maan eurooppalaisessa vertailussa. Research Unit for the Sociology of Education. Turku: Uniprint.

Lampinen, O. 1995. Ammattikorkeakoulut - vaihtoehdot yliopistolle, Tampere: Tammer-Paino Oy.

Saari, J. 2005. Hyvinvointivaltio - Suomen mallia analysoimassa. Helsinki: Yliopistopaino.

SPSS: Survival Manual. A Step By Step Guide To Data Analysis using SPSS for Windows third Edition. Julie Pallant. Open university press 2007.

Tynjälä, P., Välimaa, J. & Murtonen, M. 2004. Korkeakoulutus, oppiminen ja työelämä - pedagogisia ja yhteiskuntatieteellisiä näkökulmia. Juva: WS Bookwell Oy.

Zachaues, T. 2008. Työelämäyhteydet Ammattikorkeakouluissa 2008. Keski-Pohjanmaan Ammattikorkeakoulu.

Sähköiset lähteet

Akava 2010. Akavan työttömyys-katsaus. Viitattu 16.3.2010.

http://www.akava.fi/tutkimukset/akavalaisten_tyottomyys_katsaus/akavan_tyottomyyskatsaus_joulukuu_2009_tyottomyyden_kasvunopeus_hidastunut.html

Ammattikorkeakoulu 2008. Tradenomi. Viitattu 16.3.2010.

<http://www.ammattikorkeakoulu.fi/tradenomi/>

BBM 2010. Merikallio, S. Vain puolet Tradenomeista koulutusta vastaavaan työhön. Viitattu 25.3.2010

<http://newsletter.bbm.fi/Default.aspx?tabid=2907>

Consumer Compass, Kvantitatiivinen tutkimus 2010. Viitattu 18.3.2010

<http://www.consumercompass.fi/fi/tutkimus/kvantitatiivinen/>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu. Elintarvike ekonomia, opinto-opas 2008-2009. Viitattu 10.3.2010. <http://www.mm.helsinki.fi/mmtal/ee/Eeva%20L/ETM-OPINTO-OPAS%202008-2009.pdf#4>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010a. HAAGA-HELIA:n opinto-opas. Viitattu 15.2.2010. <http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas-2009-2010/amk-tutkinto/liiketalouden-ko-helsinki/opetussuunnitelma>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010b. Mikä HAAGA-HELIA? Viitattu 2.3.2010.

<http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas-2009-2010/yleista-haaga-heliasta/mika-haaga-helia>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010c. HAAGA-HELIA:n partneriytykset. Viitattu 24.2.2010. <http://www.haaga-helia.fi/fi/haaga-helia/partnerit>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010d. HAAGA-HELIA Pähkinänkuoressa. Viitattu 16.2.2010. <http://www.haaga-helia.fi/fi/haaga-helia/haaga-helia>

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu 2010e. HAAGA-HELIA:n visio ja missio. Viitattu 21.1.2010. <http://www.haaga-helia.fi/fi/haaga-helia/haaga-helian-visio-ja-missio>

Helsingin Sanomat 2009. Akava: Korkeakoulutettujen työttömyys hipoo kesällä ennätyksiä. Viitattu 24.3.2010. <http://www.hs.fi/talous/artikkeli/Akava+Korkeakoulutettujen+ty%C3%B6tt%C3%B6myys+hipoo+kes%C3%A4ll%C3%A4+enn%C3%A4tyksi%C3%A4/1135245635229?ref=rss>

Helsingin Sanomat 2009. Koska taantuma loppuu, mitä siitä seuraa? Viitattu 18.3.2010 <http://www.hs.fi/politiikka/artikkeli/Koska+taantuma+loppuu+mit%C3%A4+sitt%C3%A4+seura+a/HS20090307S11TA02ba8>

Jyväskylän yliopisto 2010a. Viitattu 16.3.2010. <https://www.jyu.fi/hallinto/alumni>

Jyväskylän yliopisto 2010b. Määrällinen tutkimus. Viitattu 16.3.2010. <https://webapps.jyu.fi/koppa/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Kokko, O. 2008. Varo, taantuma on jo ovella. Taloussanomat 2008. Viitattu 18.3.2010. <http://www.taloussanomat.fi/omatalous/2008/10/15/varo-taantuma-on-jo-ovella/200826760/139>

Koulutusnetti 2010. Ammattikorkeakoulu. Viitattu 7.11.2009. <http://www.koulutusnetti.fi/index.php?file=14>

Kurssi- ja materiaalipilone Koppa 2010, Määrällinen tutkimus. Viitattu 18.3.2010. <https://webapps.jyu.fi/koppa/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Laurea-ammattikorkeakoulu 2010a. Laurean arvot. Viitattu 20.2.2010. http://www.laurea.fi/internet/fi/031_laatu/01/02_suunnittelu/01_arvot/index.jsp

Laurea-ammattikorkeakoulu 2010b. Opetussuunnitelma. Viitattu 20.2.2010. https://intra.laurea.fi/intra/fi/02_opiskelu/02_opiskelu_osa2/01_opinnot/02_opetussuunnitelmat/osaamispohjainen_opetussuunnitelma/index.jsp

Laurea-ammattikorkeakoulu 2010c. Opiskelijan Laurean. Viitattu 20.2.2010. http://www.laurea.fi/internet/fi/01_opiskelu_ja_hakeminen/01_ryhma1/03_Opiskelijan_Laurea/index.jsp#lbd

Metropolia ammattikorkeakoulu 2010a. Liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 21.1.2010. http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/Liiketalous/Liiketoimintaosaaminen/OPS_2009.pdf

Metropolia ammattikorkeakoulu 2010b. Liiketalouden koulutusohjelma päiväsovelluksena. Viitattu 21.1.2010. http://www.metropolia.fi/koulutustarjonta/liiketalouden_ala/liiketalous/ammattikorkeakoulututkinto/

Metropolia ammattikorkeakoulu 2010c. Metropolia ammattikorkeakoulun taustaa. Viitattu 21.1.2010. <http://www.metropolia.fi/tietoa-metropoliasta/taustaa/>

Metropolia ammattikorkeakoulu 2010d. Työelämäyhteisö. Viitattu 21.1.2010.
<http://www.metropolia.fi/tyoelamayhteisty/neuvottelukunnat/>

Metropolia ammattikorkeakoulu 2010e. Vuosikertomus. Viitattu 19.5.2010.
http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/Yleiset/Vuosikertomukset/metropolia_vuosikertomus_fi_web.pdf

Opetusministeriö 2010a. Koulutuspolitiikka. Viitattu 16.3.2010.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/asiakirjat/kesu_2012_fi.pdf

Opetusministeriö 2010b. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa. Viitattu 7.11.2009.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi

Opetusministeriö 2010c. Opiskelu ja tutkinnot yliopistoissa. Viitattu 16.3.2010.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/yliopistokoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi

Saimaan ammattikorkeakoulu 2010. Tradenomi, liiketalous. Viitattu 16.3.2010.
http://www.saimia.fi/fi-FI/images/docs/ko_esitteet/liiketalous.pdf

Siukonen, T. 2009. Akateeminen työttömyys kasvanut hurjasti vuoden aikana. Helsingin Sanomat 07/2009. Viitattu 24.3.2010.
<http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Akateeminen+ty%C3%B6tt%C3%B6myys+kasvanut+hurjasti+vuoden+aikana/1135247965769>

Tilastokeskus 2010. Työllisyysaste. Viitattu 16.3.2010
<http://www.stat.fi/meta/kas/tyollisyysaste.html>

Tilastokeskus 2009. Työvoimatutkimus. Viitattu 16.3.2010.
http://www.stat.fi/til/tyti/2009/tyti_2009_2010-02-16_kat_001_fi.html

Tradenomiliitto 2010a. Tradenomikoulutus. Viitattu 25.3.2010.
<http://www.tral.fi/info/tradenomikoulutus>

Tradenomiliitto 2010b. Työllisyystilanne. Viitattu 16.3.2010. <http://tral.fi/info/155>

Viestintätieteellinen tutkimus 2010. Viitattu 18.3.2010
<http://www.uta.fi/viesverk/viesttiet/kaytannot/valinnat/maara.html>

Artikkelit

Hakola, I. 2008. Kahvilla Markun kanssa. Tradenomi 2/2008, 21.

Pennanen, A. 2009. Ensimmäinen työ viitoittaa uraa, Metro-lehti, 74/2009, 11.

Pennanen, A. 2009. Työkokemus oli tradenomin valtti, Metro-lehti, 74/2009, 11.

Taulukko- ja kuvioluettelo

Taulukko 1: Tradenomin profiili	8
Taulukko 2: Tradenomin työtehtävät.....	8
Taulukko 3: Akateemisten työttömyyskehitys	28

Kaavioluettelo

Kaavio 1: Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta sukupuolen mukana vuosina 1990-2009, 15-74-vuotiaat.	26
Kaavio 2: Vastaajien sukupuoli ja ikäjakauma.....	34
Kaavio 3: Vastaajien asuinpaikka (prosenttia vastaajista).....	35
Kaavio 4: Vastaajien pohjakoulutus	36
Kaavio 5: vastaajien työtilanne	37
Kaavio 6: Opiskelumuodot.....	38
Kaavio 7: Ammattikorkeakoulut josta valmistuttu	39
Kaavio 8: Valmistumisajankohdat	40
Kaavio 9: Vastaajien koulutusohjelmat	41
Kaavio 10: Koulun valintaperusteet.....	43
Kaavio 11: Vaihto-opiskelun hyödyt työmarkkinoilla	45
Kaavio 12: Opinnäytetyön muoto sukupuolittain	46
Kaavio 13: Opinnäytetyön merkitys työnsaantiin.....	47
Kaavio 14: Työharjoittelun vastaavuus suuntautumisopintoihin nähden	48
Kaavio 15: Toimiala.....	50
Kaavio 16: Työsuhteen alkamisajankohta	51
Kaavio 17: Työpaikan ensisijaisuus	52
Kaavio 18: Tyytyväisyys työelämässä	53
Kaavio 19: Työnantajan vaatimukset koulutuksen suhteen	54
Kaavio 20: Koulutuksen mahdollistama eteneminen nykyisellä uralla.....	55
Kaavio 21: Työn vastaavuus koulutukseen nähden	56
Kaavio 22: Työnantajan arvostus koulutusta kohtaan	57

Liitteet

Liite 1: Webropol - kyselylomake	66
Liite 2: Kuvat sivuista joissa kyselymme on julkaistu	69
Liite 3: Kyselyyn vastanneiden ammattinimikelistä	74
Liite 4: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 11	76
Liite 5: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 12	78
Liite 6: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 14	80
Liite 7: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 17	81
Liite 8: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 28	83
Liite 9: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 31	85
Liite 10: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 33	87
Liite 11: Palkka	89
Liite 12: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 36	90
Liite 13: Suuntautumisopinnot	91

Liite 1: Webropol - kyselylomake

Olemme 3 opiskelijaa Keravan Laureasta ja teemme opinnäytetyötä Tradenomien työllistymisestä. Olisimme kiitollisia vastauksistanne!

Taustatiedot

1) Sukupuoli *

Nainen Mies

2) Ikä *

3) Olitko ammattikorkeakoulussa *

Päivöopiskelija Aikuisopiskelija

4) Oletko täällä hetkellä *

Työelämässä Työtön

5) Asuinpaikka

Koulutus

6) Millainen on koulustustaasi ennen Tradenomitutkintoa? (Tutkinto ja valmistumisvuosi)

7) Mistä ammattikorkeakoulusta valmistuit Tradenomiksi?

Arcada - Nylands svenska yrkeshögskola

8) Valmistumisajankohta *

pp.kk.vvvv

9) Koulutusohjelma

Liiketalouden ko.

10) Suuntautumisopinnot

11) Mikä valitit kyselyn ammattikorkeakoulun ja tutkinnon?

12) Millaista työtä toivoit saavasi valmistuttuasi Tradenomiksi?

13) Oletko ollut Amk-opintojesi aikana vaihto-oppiina ulkomaille? *

Kyllä En (siirry kysymykseen nro 16)

14) Millaisena koet vaihto-opiskelun hyödyt työmarkkinoilla? *

Erittäin paljon merkitystä 5 4 3 2 1 Ei lainkaan merkitystä

15) Mikä?

16) Oliko oppinnäytetyösi *

- Tutkimuksellinen Toiminnallinen (projekti, toimeksianto tmv.)

17) Kuinka paljon mielestäsi oppinnäytetyösi on ollut merkitystä työnsaantiin?

	1	2	3	4	5	
Erittäin paljon merkitystä	☐	☐	☐	☐	☐	Ei lainkaan merkitystä

18) Mikä?

19) Minkä alan yrityksessä suoritit viimeisimmän työharjoittelusi? Työtehtäväsi?

20) Miten hyvin työharjoittelu vastasi suuntautumisopintojaasi?

	5	4	3	2	1	
Täysin	☐	☐	☐	☐	☐	Ei lainkaan

21) Mikä?

22) Onko työharjoittelu luonut uusia mahdollisuuksia työelämässä?

Työelämä

23) Millisellä alalla työskentelet?

24) Muu ala, mikä?

25) Toimenkuvasi?

26) Milloin työsuhteesi alkoi?

- Ennen valmistumista (siirry kysymykseen nro 28) Valmistumisen jälkeen

27) Mikäli halit useaan työpaikkaan, oliko nykyinen työpaikkasi ensisijainen toiveesi?

- Kyllä Ei

28) Miten tyytyväinen olet tällä hetkellä työelämässä?

	5	4	3	2	1	
Erittäin tyytyväinen	☐	☐	☐	☐	☐	Haluun vaihtaa työpaikkaa

29) Mikä?

30) Vaaditaanko työtehtäviisi korkeakoulututkinto?

Kyllä Ei

31) Koetko, että nykyinen koulutuksesi mahdollistaa uralla etenemisen?

Kyllä Ei

32) Miksi?

33) Millaisen koulutuksen työsi vaatii? (esim. työkavereiden koulutukset)

34) Vastaako työ koulutustasi?

Kyllä Ei

35) Palkkasit?

36) Arvostaako työnantajasi mielestäsi koulutustasi?

Kyllä En osaa sanoa Ei

37) Miksi?

Lähetä

Liite 2: Kuvat sivuista joissa kyselymme on julkaistu
Facebook 22.1.2010

Laurea Alumni

Seinä
Tiedot
Kuvat
Keskustelut

Kirjoita jotain..

Liitä:
Jaa

Raisa Saviaho Laurealaiset Sani Leino ja Suomen Diilin voittanut Antti Seppinen presentoivat Sense-liikeideakilpailun luennolla 15.2.2010 Leppävaaran Laureassa. Aiheina mm. Myyvä markkinointi ja asiakaskeskeinen myyntityö, Tervetuloa tsekkaamaan!

15. tammikuuta kello 13:30 · Kommentoi · Tykkää · Ilmianna

Nina Moilanen Olemme Tradenomiopiskelijoita Laurea ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä TRADENOMIEN TYÖLLISTYMISESTÄ.

Jos olet itse tradenomi-alumni, auta meitä ja vastaa lyhyeen kyselyyn osoitteessa <https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433> 5.2.2010 mennessä!

Kiittäen Nina Moilanen, Petra Määttäjä ja Marjukka Määttänen

Tradenomiliitto TRAL ry TRAL tekee kyselytutkimusta tietotekniikan palvelualueella työskenteleville Mikäli työskentelet it-alalla etkä ole saanut sähköpostitse kutsua kyselyyn, ota yhteyttä tomi.heini@tral.fi
8813 maanantaina

Seinä

Tiedot

Kuvat

Keskustelut

Laatikot

Tapahtumat

Kirjoita jotain..

Liitä:

Jaa

 Suodattimet

Nina Moilanen Olemme Tradenomiopiskelijoita Laurea ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä TRADENOMIEN TYÖLLISTYMISESTÄ.

Jos olet itse tradenomi, autathan meitä ja vastaa lyhyeen kyselyyn osoitteessa <https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433> 12.2.2010 mennessä!

Kiittäen Nina Moilanen, Petra Määttä ja Marjukka Määttänen

Webropol

www.webropol.com

Näytä lisää

22. tammikuuta kello 12:17 · Ilmianna

Minna Peräkylä Kolme tradenomiopiskelijaa Laurea ammattikorkeakoulusta tekevät opinnäytetyötä TRADENOMIEN TYÖLLISTYMISESTÄ.

Jos olet itse tradenomi-alumni, auta heitä ja vastaa lyhyeen kyselyyn osoitteessa <https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433> 5.2.2010 mennessä! Nina Moilanen, Petra Määttä ja Marjukka Määttänen kiittävät!

www.webropol.com

www.webropol.com

 12. tammikuuta kello 12:07 · Jaa · Ilmianna

Leena M Salmio Kolme tradenomiopiskelijaa Laurea ammattikorkeakoulusta tekevät opinnäytetyötä TRADENOMIEN TYÖLLISTYMISESTÄ. Käytämme kyselyä apuna opinnäytetyössämme, jotta saisimme selville Tradenomien työllisyystilannetta.

Jos olet itse tradenomi-alumni, auta heitä ja vastaa lyhyeen kyselyyn osoitteessa <https://www.webropol.com/P.a...>

Näytä lisää

www.webropol.com

www.webropol.com

📅 13. tammikuuta kello 15:15 · Jaa · Ilmianna

SeAMK alumnit

Seinä

Tiedot

Kuvat

Keskustelut

Kirjoita jotain..

Liitä:

Jaa

Nina Moilanen Olemme Tradenomiopiskelijoita Laurea ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä TRADENOMIEN TYÖLLISTYMISESTÄ.

Jos olet itse tradenomi-alumni, auta meitä ja vastaa lyhyeen kyselyyn osoitteessa <https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433> 5.2.2010 mennessä!

Kiittäen Nina Moilanen, Petra Määttä ja Marjukka Määttänen

Webropol

www.webropol.com

📅 12. tammikuuta kello 13:44 · Kommentoi · Tykkää · Jaa

MAMK alumnit

Seinä | **Tiedot** | **Keskustelut** | **Kuvat**

Heli Kauppinen Pyynnöstä välitän linkin tradenomeille tarkoitettuun kyselyyn, joka on avoinna 5.2.2010 saakka!

Webropol

www.webropol.com

 15. tammikuuta kello 14:43 · Jaa · Ilmianna

Keskustelupalstat:

Linkki: <http://www.toimihenkilöunioni.fi/keskustelu/viewtopic.php?f=3&t=470>

uusittu 24.2.2010

Tradenomit HUOM!

Valvojat: **Admin1**, toimihenkilöunioni

VASTAA VIESTIIN ↩

 Etsi viestiketjusta

Etsi

Tradenomit HUOM!

* **MUOKKAA** ✕ ⚠

 Kirjoittaja **melkein tradenomit** » To Helmi 04, 2010 6:48 pm

Heippa,

Olemme Tradenomiopiskelijoita Laurea ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä TRADENOMIEN TYÖLLISTYMISESTÄ.

Jos olet itse tradenomi, autathan meitä ja vastaa lyhyeen kyselyyn osoitteessa <https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433> 12.2.2010 mennessä!

Kiitos! 😊

Linkki: <http://www.cosmopolitan.fi/forum/tyo-ja-opiskelu/9763-Tradenomit-HUOM-.html>

nipema | 21.01.2010 14.51

> Asiat

> Muo

Tradenomit HUOM!

Hei, Olemme tekemässä opinnäytetyötä Tradenomien työllistymisestä. Joten, jos olet Tradenomi niin käythän vastaamassa lyhyeen kyselyymme, olisimme erittäin kiitollisia! 😊

<https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433>

Iltalehti

Linkki: <http://portti.iltalehti.fi/keskustelu//showthread.php?t=263476>

04.02.2010, 15:01 #1 Ilmoita asiaton

Nipema
Vieras Viestej

Tradenomit HUOM!

Olemme Tradenomiopiskelijoita Laurea ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä TRADENOMIEN TYÖLLISTYMISESTÄ.

Jos olet itse tradenomi, autathan meitä ja vastaa lyhyeen kyselyyn osoitteessa <https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433> 12.2.2010 mennessä!

Kiitos!

Suomi24.fi <http://keskustelu.suomi24.fi/node/8786744>

Tradenomit HUOMIO!

nipema | 21.1.2010 14:50

VASTAUKSIA: 0 LUKUKERTOJA: 113 TEKSTIKOKO: A A A VIESTIEN ESITYSTAPA: [Grid] [List] [List]

Heips, Olemme tekemässä opinnäytetyötä Tradenomien työllistymisestä.

Joten, jos olet Tradenomi niin käythän vastaamassa lyhyeen kyselyymme, olisimme erittäin kiitollisia! :)

<https://www.webropol.com/P.aspx?id=392154&cid=7040433>

Liite 3: Kyselyyn vastanneiden ammattinimikelista

1. Työttömyysturvakäsittelijä
2. Yhteyssuunnittelija
3. Myymälävastaava
4. Taloushallinnon työntekijä
5. Sihteeri tai assistentti
6. Osastosihteeri
7. Myyntiassistentti
8. Palveluasiantuntija
9. export coordinator
10. koulunkäyntiavustaja
11. Toimitusjohtaja
12. Tekninen myyjä
13. opintosihteerin laaja tehtäväkuva
14. ostaja
15. Erikoisasiantuntija
16. Myyjä
17. asiantuntija
18. Eläkkeen laskenta ja asiakaspalvelu
19. Palveluneuvoja
20. viesintäsuunnittelija
21. vaatmyyjä
22. Postityöntekijä
23. Kassaneiti
24. Suunnittelija
25. Tuotannon ohjaaja
26. assistentti
27. Projektipäällikkö
28. atk-suunnittelija
29. myyntineuvottelija
30. Markkinointisuunnittelua, käytännön toteuttamista ja viestintää
31. Myyntipäällikkö
32. Korvauskäsittelijä
33. Henkilöstöpalvelut
34. tuotantoassistentti
35. Työskentelen vaativissa suunnittelutehtävissä
36. projektisihteeri
37. Olen opiskelija Brysselissä suorittamassa MBA-tutkintoa. Työelämää koskevat vastaukseni koskevat viimeistä työpaikkaani
38. Myyntineuvottelija
39. asiakaspalvelu
40. logistiikkapäällikkö
41. Täysipäiväinen työnhakija
42. Toimin tällä hetkellä toisen asteen ammatillisen oppilaitoksen palkanlaskennassa
43. Projektikoordinaattori
44. Myyjä, toimistohlö
45. Toimistosihteeri
46. asiamies
47. Projektikoordinaattori.
48. Ostaja
49. Huolitsija
50. Asiakkuuspäällikkö
51. myynti
52. Tuotepäällikkö
53. henkilöstöhallinnon asiantuntija
54. Laskuttaja

55. Erinäisiä projekti- ja kehitystöitä it-alalla

Liite 4: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 11

Miksi valitsi kyseisen koulun ja tutkinnon?

1. Ko. koulussa pääsi opiskelemaan mainontaa. Halusin mainos- tai mediatoimistoon töihin.
2. Pohjois-Karjalaan oli helpompi päästä sisälle kuin etelään. Kaupallinen tutkinto on yleispätevä
3. Halusin jatkaa opintoja enkä oikein tiennyt minne menisin
4. Viestintä ja markkinointi kiinnosti ja Haagassa niitä oli tarjolla. Lisäksi sijainti oli hyvä.
5. Laurea Keravalla oli paras markkinoinnin suuntautuminen, kunnes tuli LbD...
6. Kansainvälisyys kiinnosti
7. En päässyt muualle
8. Halu ansaita "isona" paljon rahaa ja tehdä mieleistä työtä
9. oli silloin aloittaessa uusi juttu
10. mielenkiintoisin vaihtoehto
11. en päässyt alunperin hakemaani ammattikorkeakouluun tämä oli 4s vaihtoehto, koulutusalana valitsin työllistymismahdollisuuksien takia
12. Kaverikin kävi
13. Sitä mietin edelleen itsekin...
14. Ala ja hyvät työllistymismahdollisuudet kiinnostivat. Tutkinto antaa hyvät lähtökohdat moneen työhön. Haaga on arvostettu koulu ja sillä on hyvä maine.
15. Sijainti
16. Ammattikorkeakoulu oli arvostettu ja tradenomin tutkinto vaikutti yleishyödylliseltä, koska en tiennyt mitä haluaisin opiskella.
17. sijainnin vuoksi, halusin ehdottomasti opiskella helsingissä. markkinointi koska mielenkiintoisin vaihtoehto ja ajattelin että se ala sopisi minulle. pidän alaa luovana, ja siksi ehkä sopisi minulle
18. Koulun valintaan varmaan suurin vaikuttava tekijä oli sen sijainti; sopivalla etäisyydellä kotipaikkakunnasta. Tutkinto oli valintavaiheessa mielenkiintoisin.
19. oli tässä lähellä
20. Liiketalous kiinnosti, Hyvinkään ammattikorkeakoulu kotikaupungissa.
21. Koulutusohjelman perusteella
22. En osaa sanoa.
23. Kaupallinen ala on ehdottomasti oma alani
24. Ko. koulutusohjelmassa sai lukea paljon kieliä, tämä oli pääsyy valintaan.
25. Vahingossa
26. Sopivan lähellä. Tiesin laskentatoimen jälkeen vähiten tuolloin tietojenkäsittelystä, joten halusin kehittää tätä.
27. Oma kaupunki. Olin aikaisemmin 15 v. kv. kaupan tehtävissä, eli jatkokoulutus omaa alaa.
28. Oli lähellä kotia ja ainoa "järkevä" vaihtoehto jatko-opinnoille silloin 2001.
29. Assistenttityö oli ainoa amk-tutkinto, joka kiinnosti ja Haaga-Helia v. 2006 ainoa mesta mitä kyseistä saattoi opiskella.
30. Asun Oulussa ja ala kiinnosti
31. Ammattikorkeakoulu oli lähellä kotipaikkakuntaani, kaupallinen ala kiinnosti enemmän kuin muut
32. Koululla hyvä maine. Pääsin sisään.
33. lähin koulu ja ainut koulutus johon pääsin
34. Silloisen EVTEK-ammattikorkeakoulun tradenomikoulutus oli erittäin arvostettua.
35. pohjakoulutukseksi, Heliällä oli ok maine
36. Mahdollisuus opetukseen ruotsin kielellä
37. Koska en tiennyt mitä haluan opiskella, päätin opiskella jotain josta tod. näk. on jotain hyötyä tulevaisuudessa.
38. Helia vaikutti parhaalta mahdolliselta vaihtoehdolta. Ruotsinkielinen koulutusohjelma toi opintoihin mukavaa lisähaastetta.
39. Tarvitsin ammattiin oikeuttavat paperit, ja tietokoneita ymmärrän paremmin kuin ihmiset keskimäärin.

40. Olen Tampereelta kotoisin enkä halunnut muuttaa kauhean kauaksi. Lahti vaikutti ihan mielenkiintoiselta paikalta. Liiketalouden valitsin, koska en ollut täysin varma minkälaisissa tehtävissä haluaisin toimia ja ajattelin, että se olisi hyvä perustutkinto moniin tehtäviin.
41. Kotipaikkakunta, täydennys opistotason koulutukseen.
42. Elämän tilanteen vuoksi paikkakunta oli hyvä vaihtoehto ja liiketaloudellinen koulutus yleishyvä. Ei siis mitään erityisiä perusteita lähteä lukemaan liiketaloutta.
43. Kiinnostava ala, Turkuun ei päässyt opiskelemaan, joten Samk siinä Turun lähietäisyydellä
44. Ammattikorkean hyvän maineen (silloinen Helia) sekä kiinnostukseni vuoksi tietojenkäsittelyä kohtaan.
45. Mahdollisuus muuttaa yo-merkonomiin tutkinto ammattikorkeakoulututkinnoksi.
46. Henk.kohtainen kiinnostus alaa kohtaan (kesätyöt). Ajattelin ensin markkinointia, mutta markkinoinnin tradenomeja valmistuu niin paljon, että päädyin logistiikkaan.
47. Läheinen sijainti ja kohtuu helppo sisäänpääsy, logistiikka kiinnosti jonkin verran.
48. lähellä
49. Lähiammattikorkeakoulu. TUlevaisuuden laaja toimenkuva.
50. Halusin opiskella englannin kielellä, lähellä kotipaikkakuntaani.
51. suuntautumisvaihtoehtojen ja maantieteellisen sijainnin vuoksi
52. Lähellä, yleisopintoja, joiden luulisi auttavan työllistymiseen
53. Kansainvälinen tutkinto, englannin kielinen opetus, lähellä omaa asuinkuntaa. Uusi koulu-rakennus.
54. Koulu sijaitsi lähellä, ei kuluja asumiseen, tutkinto kiinnosti
55. Ei ollut muuta mielenkiintoista

Liite 5: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 12

Mitä työtä toivoi saavansa?

1. Yhteysuunnittelija, projektiassistentti- tai päällikkö tms. mainonnan allalla.
2. Markkinoinnin suunnitteluun liittyvää
3. Vakituisen työn ja taloushallinnon työtä. Haasteita ja asiantuntijatehtäviä.
4. Koulutusta vastaavia markkinointi- tai viestintätehtäviä, joista mahdollisuus edetä alan asiantuntijatehtäviin. Esim. markkinointi- tai viestintäassistentti.
5. Koulutustani vastaavia.
6. Erityisiä toiveita ei ollut, assistentin työt kiinnostivat
7. Hyvin palkattua toimistotyötä. Nykyään haluaisin jotain ihan muuta.
8. kovapalkkaista ja kiinnostavaa
9. Kirjanpito
10. matkailun kehittämistehtäviä
11. kaupanalan töitä
12. oman alani töitä jossain vaiheessa, nykyisessä taloustilanteessa ei ole järkeä vaihtamaan vakituista työpaikkaa
13. IT-hommia
14. Koulutusta vastaavaa. Mielekästä.
15. Taloushallintoon liittyviä tehtäviä, jota sainkin ja tein muutaman vuoden jo koulussa oles-
sa.
16. Kansainvälisessä yrityksessä viestintään liittyviä hommia
17. taloustilanteen vuoksi ns.unelma työpaikkoja ei ole tarjolla, siis tapahtuma tuotantanto/
tapahtuma markkinointi alalla. mutta tulevaisuudessa someday somehow :D
18. Vaikkapa jotain suunnittelijan töitä. Mutta myös kokemusta eri osa-alueilta.
19. No, todellisuuden tiedän, ettei niihin esimiestehtäviin/ pomo hommiin heti päästä.
20. Toimistotyö, osto, myynti tai oikeudellisen alan töitä.
21. Koulutusohjelmaa vastaavaa työtä
22. Mikrotuki ja ylläpidon tehtäviä.
23. No nähtävästi en nyt tällä hetkellä saa mitään, mutta alunperin tavoittelin ns. keskijoh-
don tehtäviä. Tradenomikoulutusta järjestävien tahojen mainostamia asiantuntijatehtäviä
uskoin alunperinkin harvojen saavuttavan
24. Hyvää
25. atk-hommia
26. koulutustani vastaavaa
27. Asiantuntijatyötä
28. Yritysmyyntin puolelta jotain mielenkiintoista.
29. Suht tavallista toimistoassistentin työtä ilman kovinkaan suurta vastuuta.
30. kirjastoalan töitä
31. Kirjanpitäjä
32. Tietojenkäsittelyn tutkimukseen ja/tai kehittämiseen liittyviä
33. toimistotyötä, hieman taloushallintoa ja markkinointia
34. Haasteellista asiantuntija-/esimiestyötä
35. tarkoituksena oli jatkaa suoraan ylempään korkeakoulutukintoon
36. Kansainvälistä
37. En uskonut saavani mitään töitä
38. Opiskeluaikana haaveilin työstä vakuutusallalla, mutta työelämään päästyäni tämä on jää-
nyt. Pääosin huonon palkkatason ja pitkän lisäkouluttautumisen vuoksi.
39. Lähituki, junior-tason järjestelmäspecialisti
40. Ajauduin nykyisiin tehtäviini jo opintojen ohessa, koska suoritin työharjoittelun samoissa
tehtävissä, tosin en nykyisessä työpaikassani. En ollut ajatellut näitä töitä, mutta olen viihty-
nyt niissä.
41. Asiantuntijatehtäviä

42. toimistotyötä ja siinä mahdollisuuksia kehittyä eteenpäin.
43. Markkinointipainotteista työtä
44. Asiantuntijatason itsenäistä ja vastuullista työtä.
45. Ulkomaankaupan-, logistiikan-, myynnin- tai markkinoinnin asiantuntijan töitä.
46. Alan hommia, joissa jo toiminkin kesätöissä koulun aikana. En ajatellut tarkempaa työtehtävää sen enempää.
47. Opintoja vastaavaa työtä.
48. olin jo töissä. toivoin lisäoppia ja kehittymistä nykyisellä työurallani.
49. Haastavaa ja monipuolista työtä henkilöstöhallinnossa tai asiakaspalvelussa.
50. Markkinointi-alan
51. henkilöstöjohtamisen asiantuntijatehtäviä
52. Asiantuntijatyötä, mielekästä
53. Johdon assistentin tai talousassistentin työtä.
54. Jotakuinkin sitä mitä nytten teen
55. Ei ollut odotuksia

Liite 6: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 14

Millaisena koet vaihto-opiskelun hyödyt työmarkkinoilla?

1. Kielitaitoa tarvitaan. Kyllä tietty muutenkin pärjää.
2. Vaihto-opiskelu paransi kielitaitoa ja helpotti itsenäistymään ja tekemään omia ratkaisuja sekä työelämässä että henk.koht. elämässä.
3. Kertoo paljon ihmisestä, jos uskaltaa/haluaa nähdä maailmaa ja verkostoitua
4. avartaa ja opettaa kieltä
5. En usko että sillä on ollut merkitystä
6. Ulkomaankeikasta saa itseluottamusta, kielitaitoa, maailma avartuu, näkee uutta ja saa siinä samalla perspektiiviä siihen, mitä itse haluaa.
7. kansainvälisyys näkyy nykyään lähes joka työpaikassa. koen vaihdossa oppineeni kielitaidon lisäksi ymmärtämään eri kulttuureja ja meininkiä. tuommoiset kokemukset nähdään plussana, että olen uskaltanut lähteä, olen itsenäinen ym
8. No vähän fifty fifty. Ei ulkomailla asuminen ja matkustelu yleensäkään nykyaikana ole enää niin ihmeellistä, että siitä plussaa saisi erityisesti.
9. Ongelmanratkaisu- ja kommunikointitaidot kehittyvät monipuolisemmin.
10. Ei tähän mennessä ole tuottanut hedelmää oman alan töitä etsiessä.
11. Kielitaito sinänsä ei esim. ole niin merkittävä tekijä työelämässä, johtuen vaihtomaastani. Sosiaalisten taitojen kehittyminen vaihtovuonna oli jokseenkin merkittävää.
12. Kontaktit, kokemus
13. Mahdollisesti vielä tulevaisuudessa on hyötyä, mutta tähän mennessä ei ole ollut vaikutusta.
14. Avartaa opiskelu- ja työkokemusta kyseiseltä alalta. Antaa aktiivisen ja rohkean henkilön vaikutelman.
15. Antaa itsenäisemmän kuvan työntekijästä.
16. Ensimmäisissä työpaikoissa antaa vaikutelman eteenpäin pyrkimisestä, ei vaikuta enää myöhemmin

Liite 7: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 17

Kuinka paljon mielestäsi opinnäytetyöllä on ollut merkitystä työnsaantiin?

1. Olin töissä toimeksiantaneella yrityksellä jo ennen opinnäytetyön aloittamista
2. Tein sen työharjoittelupaikkani toimeksiannosta. Aihe oli ajankohtainen + pääsin tutustumaan haastattelujen myötä laajaan skaalaan mainostoimistoja.
3. Yhdessäkään työhaastattelussa ei ole otettu puheeksi opinnäytetyötä
4. Opinnäytetyöstä ei olla kysytty työhaastatteluissa
5. Ei todistuksia tai opinnäytetöitä juurikaan katsota työpaikkaa hakiessa.
6. Eipä sitä ole kukaan työnantaja kysellyt. Ehkä jos olisi ollut esim. jonkun yrityksen toimeksianto, olisi voinut olla enemmän merkitystä.
7. Pääsin vakityöhön jo ennen valmistumistani.
8. Opinnäytetyöstä ei juurikaan ole koskaan edes kysytty työhaastatteluissa.
9. Tein ONT:n käytännön projektista, joka liittyi alaan, jolla nykyään työskentelen.
10. Katsovat aihetta ja arvosanaa, viitoittaa tulevan uran toimialaa
11. Opinnäytetyö tehty kun jo työelämässä.
12. Sain ko. projektista työtodistuksen
13. ei sillä vaan ole mitään väliä
14. tein opinnäytetyön jo olemassa olevallani työpaikalla
15. Nykyinen työpaikka löytyi jo työharjoittelussa
16. Työni ei vastaa koulutustani
17. Minun lopputyöni aihe ei ole kiinnostanut haastattelihoita työpaikkahaastatteluissa. Luulen, että suurempi merkitys on sillä että sen on tehty valmiksi.
18. Ei ole kysytty tai joutunut näyttämään missään
19. Potentiaaliset työnantajat eivätkä olleet kiinnostuneita opinnäytetyöstä
20. Olin jo koulutusta vastaavassa, vakituudessa työsuhteessa ennen opinnäytetyön tekemistä.
21. en ole valmistumisen jälkeen vielä hakenut töitä. mutta tulevaisuudessa koen että opinnäytetyölläni on suuri merkitys työn saantiin. haen samalle alalle josta opinnäytteeni tein, ja varsinkin toiminnallinen opn kertoo että osaan tehdä homman myös käytännössä enkä vaan teoriassa.
22. Työnantajia kiinnostaa työelämäkokemus enemmän.
23. Konkreettinen osaaminen ja työkokemus alalta vaikuttaa paljon enemmän kuin pape-risaaste. Jos on referenssejä oikeista töistä, niin se on paljon isompi plussa. Sillä pitäisi myös olla kaupallista merkitystä.
24. En tiedä onko sitä kukaan noteerannut vielä?
25. En osannut oikein hydyntää opinnäytteen tuomia mahdollisuuksia, verkostoitua ja saada sitä kautta töitä
26. Ei tämäkään ole tuottanut hedelmää oman alan töitä etsiessä.
27. Opinnäytetyöstä ei kysytty yhdessäkään työhaastattelussa.
28. Olin jo töissä valmistumisen aikaan
29. Eipä siitä paljon valmistumisen jälkeen työhaastattelussa noteerattu. Persoona ratkai-see.
30. Työnantajat eivät ylipäättään ole kiinnostuneita muusta kuin siitä, että tutkinto on.
31. Olen valmistumiseni jälkeen juossut monissa työhaastatteluissa ja vain yhdessä on kysytty opinnäytetyön arvosanaa. On aivan sama, mikä opinnäytetyösi on, jos et saa rekrytoijia vaakuuttamaan pätevydestäsi ja siitä, että juuri sinä olet "oikea" valinta heille.
32. Opinnäytetyöt ovat mielestäni aivan nollatutkimusta. Kukaan ei niitä ikinä lue tai ky-sele arvosanaa.
33. en ole saanut töitä
34. Opinnäytetyö on eri alueelta kuin miltä sain ensimmäisen työpaikan valmistumisen jälkeen ja lisäksi ensimmäisen työpaikan työkokemuksen perusteella olen myöhem-minkin hakeutunut erilaisiin töihin, kuin mitä opinnäytetyö käsitteli.
35. En ole saanut töitä, enkä ollut haastatteluissa, missä opinnäytetyön voisi ottaa hyvin esille.

36. toimeksiantajan toimiala on niin eri kuin työpaikat joihin hain
37. Nykyinen työni ei riipu opinnäytetyöni aiheesta mitenkään.
38. Tein lopputyön samalta alalta, jolle pyrin jatkokoulutukseen, joten se hyödytti jatkokouluttautumista + sitä kautta työllistymistäni haluamalleni alalle
39. Opparista tuli niin huono, etten ole sitä kenellekään esitellyt tahi maininnut. Eipä oo kyllä kukaan kysynytkään.
40. Henkilökohtaisesti opinnäytetyölläni ei ollut vaikutusta työsaantiin. Ehkä sellaisissa tapauksissa, joissa opinnäytetyö tehdään yritykselle jossa on työharjoittelussa.
41. Eipä kukaan ole siitä mitään kysellyt.
42. Koska teen opinnäytettyä yritykseen missä olen töissä, eikä sillä ollut vaikutusta siihen, että olen edelleen siellä töissä.
43. Nykyiseen tehtävääni vaadittiin yritysysteistyön osaamista.
44. Ei sitä ole kukaan kysellyt!
45. Ketään ei ole kysellyt opinnäytetyön aihetta tai muuta siihen liittyvää
46. Olin jo täysipäiväisesti työelämässä kun aloitin tekemään opinnäytetyötä. Pääasia oli saada se nopeasti pois alta, jotta saa paperit käteen ja tästä syystä menin helpoimman kautta
47. Riippuu työstä ja työnantajasta.
48. Sain työtä jo ennen kuin aloitin opinnäytetyön teon.
49. Olin kesätöissä yrityksessä jonne sain sovittua opinnäytetyön, mutta vaihdoin työpaikkaa vielä opinnäytetyön ollessa kesken. Samalla jätin toiminnallisen ja ensimmäisen yrityksen osuuden pois, mutta uudella työpaikalla ei ollut kiinnostusta aihetta kohtaan, joten opinnäytetyöstä tuli tutkimuksellinen.
50. Kukaan ei ole koskaan kysynyt mitään tarkempia asioita opinnoista tai opinnäytetyöstä. Ainakaan vielä. Tutkintonimike riittää useimmille työnantajille.
51. Koska sen jokainen joutuu tekemään, ja opinnäytetyö ei kerro työn hakijasta niin paljon kuin esim. suositukset
52. Työhaastatteluissa asia on sivuutettu.
53. Tein sen toimeksiantajana samalle työnantajalle jonka leivissä nyttenkin olen.
54. Olin töissä toimeksiantajalla jo ennen työn tekemistä

Liite 8: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 28

Miten tyytyväinen olet tällä hetkellä työelämässä?

1. Koulutusta vastaavaa työtä.
2. Palkka ja työ on ok, mutta en halua tehdä tätä loppu elämää.
3. Määräaikaisia sopimuksia perä jälkeen todella paljon. Vakituista työtä melkein mahdotonta lyötää. Työt hieman yksinkertaisia.
4. Työ itsessään periaatteessa ihan ok, mutta ei vastaa koulutusta/suuntautumisopintoja (mainonta/yrittäjäviestintä) kuin hyvin hyvin rajoitetuilta osilta. Lisäksi pätkätyö ainakin tois- taiseksi.
5. Olen saanut vakituisen työn ennen valmistumista, joka on myös haasteellista ja vastuullis- ta.
6. Työ on mielenkiintoista, mutta työajat ja palkkaus eivät tyydytä.
7. Globalisaation aiheuttama ahneus on vienyt työstä kaiken inhimillisyyden. Markkinatalous on todella syvältä!
8. mukavaa työtä, huono palkka
9. Aika mennä eteenpäin. Olen ollut samassa työpaikassa jo liki 7v.
10. olen toimesta joka vastaa koulutustani
11. hyvät, työajat, hyvä palkka hyvät työsuhteet edut. toisaalta työ ei vastaa koulutusta ja jossain vaiheessa haluan oman alan hommia
12. Vakityöpaikka, ei pelkoa potkuista, mukava työympäristö, hyvät luontaisedut
13. Työ ei ole haastavaa. Se ei vastaa koulutustani. Palkka on keho. Työajat huonot ja jou- dun tekemään jatkuvasti ylittöitä.
14. Työ on haastavaa ja mielenkiintoista.
15. Palkka huono
16. Työtehtävät ovat haasteellisia, opin joka päivä uutta, työ on todella mielenkiintoista. Mahdollisuus käyttää luovuutta ja asiantuntijatehtävissä määrittää itse oma työtahtinsa
17. työpaikka ihan jees, mutta ei opintojeni vastaava sekä tarjolla on liian vähän työtunte- ja/viikko. olen tässä työsuhteessa, koska olen muuttamassa pian ulkomaille enkä jaksa hakea muuta työpaikkaa vain muutamaksi kuukaudeksi. jos en lähtisi ulkomaille hakisin ehdottomas- ti muita töitä
18. Helppoa ja mukavaa työtä paskalla palkalla.
19. Koska en ole edes saanut kunnolla töitä. Paikoihin on paljon hakijoita ja osalla on jo pitkä työkokemus ja osaaminen takana, joten on vaikea työllistyä juuri tälle alalle. Kassaksi kyllä pääsee.
20. Minulla on hyvä esimies, saan vastuuta ja vapautta tehdä työtäni sekä palautetta tehdystä työstä. Työ on mielenkiintoista ja haastavaa.
21. Työ ei vastaa saamaani koulutusta.
22. Tunnen olevani kokonaan väärällä alalla ja haen opiskelemaan uutta ammattia.
23. Miksikö. No, miksi sitä ihminen nykypäivänä on tyytyväinen. Siki, kun on yleensä töitä.
24. Mielenkiintoiset ja haastavat työtehtävät. Itsenäinen asema.
25. Työ on mielenkiintoista. Olen saanut olla mukana alusta asti Suomen organisaation raken- tamisessa ja etenemismahdollisuudet ovat erittäin hyvät. Yrityksen sisäinen kommunikaatio on sujuvaa ja esimies on samalla "taajuudella"
26. Sain kivan työn, josta tykkään.
27. Monipuolinen työ ja ennenkaikkea huomattavasti parempi vaihtoehto kuin olla työttömä- nä
28. mukava työpaikka, jossa on monipuoliset työtehtävät.
29. Työni on asiantuntijatyötä. Olen toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa ja minulla on monipuolinen toimenkuva, joka sisältää myös vaativien kehitysprojektien vetämistä. Lisäksi mukava ja vapautunut työyhteisö tukee työssäjaksamista.
30. On ollut kovin rankat viimeiset 2 vuotta, en saa työstä enää sitä minkä haluan.
31. Siksi.
32. Olen n. vuosi sitten vaihtanut nykyisessä työpaikassa vaativempiin tehtäviin ja oppinut viimeisen vuoden aikana paljon kaikkea uutta. Työ on mielenkiintoista ja vaativaa ja tiedossa on paljon kaikkea mielenkiintoista jatkossakin.
33. Tehtävät haasteellisia, tosin määräaikainen.

34. En halua olla pelkkä myyjä loppuikäni, vaan haluan saavuttaa jotain suurempaa.. toimitustyö on kesätyötä, joten sellainen kokoaikainen työ voisi kiinnostaa enemmän
35. Ei omaa suuntautumista, mutta täytyy olla onnellinen että on töitä ja joissa jopa viihtyy usemmiten
36. Nautin vastuullisesta työstä ja sen mukanaan tuomista haasteista sekä onnistumisista.
37. Työ on monipuolista ja erittäin antoisaa. Pieni, mukava ja joustava työpaikka. Kohtuullinen palkka. Opiskelen työn ohessa Helsingin kauppakorkeakoulussa.
38. Koska ON töitä tässä taloustilanteessa. Koulutusta vastaavaa työtä sekä kans.väl. firma jossa on paljon uravaihtoehtoja. Olin mm. ulkomailla töissä 18kk.
39. Vaihdoin juuri toimipistettä, työt ja kaupunki vaikuttavat mukavilta. Työnkuva voisi olla haastavampi ja vastuullisempi, joka samalla näkyisi paremmin palkkauksessa.
40. Olen edennyt urallani mukavasti, työtehtävät ovat haastavia ja mielenkiintoisia. Työni on vaihtelevaa ja laaja-alaista. Työtoverit ja työyhteistö on hyvä.
41. Rasittavaa työtä henkisesti.
42. Saan tehdä juuri sitä mihin minulla on koulutus, työtehtäväni ovat haastavia ja erilaisia, olen saanut paljon uusia haasteita jotka motivoivat.
43. monipuolinen tehtävä, jossa saa sekä kehittää, että kehittyä
44. Tällä hetkellä määräaikainen työ, joka ei vastaa ollenkaan koulutusta
45. En ole koulutustani / toiveitani vastaavassa työssä.
46. No kaikkihan haluaisivat voittaa lotossa, tämä on kuitenkin toiseksi paras vaihtoehto eli siksi asteikolla valinta 4.
47. Työnkuva ei selvä edes työnantajalle
48. Oman alan työ, mukavat työtoverit, kannustava ilmapiiri

Liite 9: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 31

Koetko, että nykyinen koulutuksesi mahdollistaa uralla etenemisen?

1. Koulutus on hyvä/tarvittava pohja. Työkokemus mahdollistaa etenemisen.
2. Etenemiseen vaikuttaa oma kokemus ja ominaisuudet
3. Iso ja kansainvälinen firma joten jotain hyötyä pitäisi olla tästä.
4. Uskoisin, että asiantuntijatehtävät vaativat lisäkoulutusta.
5. Koulutus oli laaja-alainen, joten se antaa eväät monenlaiseen.
6. Tälle alalle ajaututaan, ja työn oppii tekemällä. Jos haluaa edetä uralla, se on mahdollista.
7. ei oman tason työtä
8. Tiettyyn rajaan kyllä, jos pystyy ylläpitämään ammattitaitoa ja jo aiemmin opittua saa soveltaa työhön.
9. koulutan itseäni kokoajan työn ohella
10. nykyinen tehtäväni mahdollistaa kyseisellä alalla etenemisen mutta ei koulutusta vastavalla alalla
11. Vain tiettyyn pisteeseen. Siksi aloitan ylemmän AMK:n opiskelut.
12. Suomessa on jo liikaa tradenomeja.
13. Tradenomin tutkintoa arvostetaan työelämässä.
14. Koen, että koulutukseni on niin yleisen tason koulutus, ettei se edistä uraa
15. Vaativampiin töihin vaaditaan usein ylempi korkeakoulututkinto.
16. kai sitä tossa työpaikassa vois edetä joku pikkupomoks eli myymälä vastaavaksi tai joku, tai sitten voisin hakea töihin työnantajani toimistolle esim markkinointi assariks. mutta pieni toimisto ja vähän työntekijöitä niin tuskinpa paikkoja aukeaa lähi tulevaisuudessa
17. Liikaa tradenomeja Suomessa.
18. Koulutuksen taso oli suoraansanottuna surkeaa, enkä näe näin yleisellä tutkinnolla olevan paljon etenemismahdollisuuksia. Alan paikkoja on vähän haussa, sekä osaamisvaatimukset ovat korkeat.
19. Koulutukseni on monipuolinen -> pystyn hanskaamaan monta erilaista työtehtävää. 20. Koulutus ei vastaa työtehtäviä missään muodossa.
21. Assistenttikoulutus on "leimaava", muita kuin assistentin työtehtäviä vaikea saada. 22. Tästä eteenpäin tarvitaan akateemista tutkintoa
23. Tradenomin tutkinnolla ei olisi ollut pienintäkään mahdollisuutta edetä. Sillä todistuksella (vaikka arvosanat hyviä) voisi aivan hyvin pyyhkiä berberinsä. Tradenomi on nykyajan merkonomi..that's all. Vasta kun suoritin ylemmän amk-tutkinnon mahdollisti tämä uralla etenemisen.
24. Moneen paikkaan vaaditaan korkeakoulututkinto. Ilman sitä ei pääsääntöisesti ole mahdollista työpaikan vaihtoa riittävän haastaviin tehtäviin.
25. Kts. kohta 29)
26. nk. toimistopäällikön paikkaa odotellessa
27. Julkisella sektorilla työskentelyssä ylempi korkeakoulututkinto on käytännössä edellytys uralla etenemiseen.
28. Koulutuksella ei ehkä niinkään ole väliä, vaan työelämän kokemuksella.
29. tarvitaan jatko-opintoja esim. YAMK
30. Miksi ei, mutta uskon että paljon tekemistä on myös omalla työelämäosaamisellani ja kaikella mitä olen oppinut erilaisissa työtehtävissä.
31. Projektien myötä työkokemusta lisää, juuri muuta työtä ei ole Kainuussa tarjolla
32. Merkonomi todennäköisemmin saisi ihan samat mahdollisuudet, joten en erityisemmin koe, että juuri tradenomi koulutuksella saavuttaisi enemmän.
33. Koskaan ei tiedä jos saisi vaihdettua takaisin markkinoinnin puolelle.
34. Alallani uralla etenemiseen tarvitaan koulutuksen lisäksi kokemusta järjestömaailmasta, mutta enempää tutkintoja ei tarvitse. Lisäkoulutusta tarvitsee toki jatkuvasti.
35. Työssä kehittyminen ja tulevaisuus suunniteltu ja sovittu työnantajan kanssa.

36. Paljon tärkeämpää on oma asenne, ja oppiminen nykyisestä työstä sekä toimintaympäristöstä. Koulutus on apu mm. palkkaneuvotteluissa mutta etenemiseen se ei sinänsä auta.
37. Työn nykyiseen vaatimustasoon nähden itseltäni löytyy vielä "koulutusreserviä", johon vedota työtehtävien monipuolistuessa.
38. Koska käytäntö opitaan työ-elämässä.
39. Ylempi tutkinto puuttuu, tradenomi mielletään merkonomiksi
40. KOulutus on päivittänyt käytännön kokemuksen tuomat tiedot ja taidot
41. Suuntautumisvaihtoehtoja on tradenomilla niin paljon ja koulutusta voi täydentää halutessaan.
42. Miksei ?
43. Esimerkiksi suuremman tilitoimiston tiimi-/osastopäälliköksi tai jonkin yrityksen talousjohtajaksi on mahdollisuus edetä.
44. Vaaditaan ylempää korkeakoulututkintoa

Liite 10: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 33

Millaisen koulutuksen työsi vaatii? (esim. työkavereiden koulutukset)

1. Valtiotieteiden maisteri tai amk-tutkinto
2. Mainonnan perustutkinto, Mainonnan erikoisammattitutkinto
3. Työssä oppimalla
4. Vaatimuksena merkonomin/tradenomin koulutus.
5. merkonomi, HSO-sihtööri, tradenomi
6. Työnkuvassani pitää osata kieliä, joten yo- ja amk-tutkinto on suotavaa.
7. Ei ole erityisvaatimuksia
8. Useimmilla on kaupallinen koulutus.
9. ylioppilas/opettaja
10. Tradenomi
11. Valtaosalla amk-tutkinto.
12. kouluttauduin työhön sitä tekemällä
13. esim merkonomi, kaupan alan koulutus on hyväksi mutta ei välttämätön
14. Tradenomi, maisteri, insinööri
15. Ei minkäänlaista.
16. Ammattikorkeakoulu (tradenomi tai sosionomi) tai kauppaopisto.
17. työkavereiden koulutukset, vakuutusalan koulutukset
18. nykyinen koulutus on ihan ok, työtä oppii tekemällä. jos jotain, niin viestinnän ala koulutusta lisää
19. Alempi korkeakoulututkinto
20. no jos peruskoulun oot käynyt niin siitä vaan. tai ei kai sitäkään tarita, kuhan osaat viikata :D
21. tradenomeja on pari työkavereina ja löytyy myös pari KTM:ää
22. Vähintään AMK.
23. Maitokemian perusteita, teknistä ymmärtämistä sekä tiimityötaitoja.
24. Tradenomi, merkonomi tms.
25. aina datanomista diplomi-insinööriin
26. Korkeakoulututkinto.
27. Tradenomi, KTM
28. Riippuu ihan ihmisestä. Ehkä tietynlaista luonnetta ja jotakin työkokemusta vaatii.
29. merkonomin tutkinto riittäisi nykyisiin töihini
30. Pääosa kollegoista on ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita. Valtaosalla kollegoitani on yhteiskuntatieteellinen, oikeustieteellinen tai tietotekninen koulutus
31. Teknisestä olisi ollut apua.
32. En tiedä. Usealla on AMK-paperit.
33. En ymmärrä kysymystä. Miten työkavereiden koulutus liittyy tähän?
34. Työkaverini, jotka toimivat samoissa tehtävissä, ovat saaneet koulutuksensa silloin kuin amk koulutusta ei ole vielä järjestetty. Ymmärtääkseni he ovat opistoasteen merkonomeja. Mutta hakiessamme uusia työntekijöitä näihin tehtäviin on koulutusvaatimuksena tradenomin tutkinto tai muu soveltuva tutkinto.
35. Prehdyttämisen hankkeen sisään, liikkuvaan junaan hyppääminen
36. kaupallisen/ ei mitään kokemusta..
37. merkonimi, ekonomi, tradenomi.
38. Kollegani ovat tradenomeja ja lakimiehiä.
39. Olen ainoa kaupallisen koulutuksen saanut, muut diplomi-insinöörejä ja tekniikan tohtoreita.
40. En tiedä, mutta ennen "ylennettiin" varastolta eteviä kavereita, joilla kuitenkin ei välttämättä juuri ole koulutustaustaa.
41. Merkonomi, Amk-suositeltava, mutta ei pakollinen. Vanhoilla tekijöillä työ on koulutunut.
42. Ammattikorkeakoulun tai kauppakorkeakoulun.

43. Nykyiseen työhön ei tarvita varsinaista koulutusta
44. Osa työkavereista ei ole edes käynyt lukiota, mutta hän on ollut talossa jo 25 vuotta samoissa tehtävissä. Luulisin että tällä hetkellä vaaditaan vähintään lukio.
45. Olen kouluttanut itse itseni tähän, ei ole kukaan neuvonut, elämäkokemuksista on ollut apua.
46. Useimmilla korkeakoulututkinto, lisäksi muutamilla alakohtaisia, täydentäviä tutkintoja.
47. korkeakoulututkinnon

Liite 11: Palkka

1. 2600
2. -
3. 2070
4. 2300
5. 1800
6. 2300
7. 2100e
8. 3000 € / kk
9. 1400e/kk
10. 2300
11. riittävä
12. 2000€ + kuukausittaiset bonukset ja lisät
13. ~4000
14. N. 2000 €/kk (brutto)
15. 2600
16. 2920
17. osaaikasen palkka on huikeat 300-600 ecua
18. 1600
19. vaihtelee työtuntien mukaan karkeasti 800-1200 euroa/kk
20. 2800 €/kk

21. 2400
22. 3500
23. mitähän se teille kuuluu?
24. ei
25. 2750
26. Yli 50 000€/vuosi
27. 2200e
28. 1800€/kk
29. Noin 3150 euroa luontaisetuineen. Ylityöt, joita teen säännöllisesti, maksetaan rahana.
30. 2230
31. liian vähän.
32. 2200
33. Tarpeeksi hyvä.
34. n. 2000 €
35. 2500 €
36. 1300€/kk
37. 1700
38. 3250
39. 3000 - 4000 e/kk.
40. 2600
41. 2150
42. reilu 3000 e/kk
43. brutto reilu 1500
44. 2950
45. 1800
46. 1900€/kk
47. Aikas hyvä
48. 2300 e / kk
49. 3000

Liite 12: Avoimet vastaukset kysymykseen numero 36

Arvostaako työnantajasi mielestäsi koulutustasi?

1. Ilman ko. koulutusta en olisi päässyt edes työhaastatteluun.
2. Tradenomin tutkinto rinnastetaan merkonomin tutkintoon.
3. Koulutuksella ei ole ollut merkitystä siirtyessäni nykyiseen työpaikkaan. Ainoastaan aiemmat työpaikat alalta ovat vaikuttaneet
4. ilmaissut monesti "ylikoulutukseni"
5. pystyisin tekemään vaativampiakin tehtäviä.
6. Ei näy palkassa eikä työssä kehittämisessä.
7. asiasta ei ole keskusteltu
8. Koulutus on ollut täysin toissijainen asia työtehtävistä toiseen siirtyessäni. Osaaminen on merkityksellistä.
9. se nyt on tässä työssä se ja sama
10. Tradenomin koulutus on kokenut inflaation. Nyt kun jokainen voi melkein olla tradenomi, ei sillä enää ole mitään käytännön merkitystä työnhaussa. Vähän sama juttu kuin datanomeilla tai näillä opistotason sisartutkinnoilla..
11. Olen jatko-opiskellut amk-tutkinnon jälkeen, hankkien lisää osaamista työhön kuuluvilta osa-alueilta.
12. Koulutusta ei voi hyödyntää nykyisessä työssäni.
13. Vastasin en osaa sanoa, sillä en tiennyt muutenkaan kyselyssä, että pitikö tässä noteerata pois jatkotutkinnot ja olisiko pitänyt vastata tradenomi-koulutuksen pohjalta. Tuskin työnantaja tradenomi tutkintoa arvostaa. Kysely oli muutenkin huonosti laadittu ja mm. avoimille vastauksille tulisi aina lopuksi jättää vastauskenttä. Tradenomejahan on joka nurkan takana.
14. Työ on itsenäistä ja vaatii sen, että ilman ohjeita pystyy tekemään itsenäisesti päätöksiä. Korkeakoulututkinto on oiva tapa osoittaa, että näin on.
15. En olisi päässyt työhaastatteluun ilman tradenomin papereita.
16. Työnantajani arvostaa minua ihmisenä ja näyttöjeni takia, koulutusosalalla ei mielestäni loppupeleissä ole väliä.
17. -
18. Ammattikorkeakoulutaustaisia työntekijöitä ei työnantajallani ole keskushallinnossa kovinkaan paljon. Kuitenkin ne, joiden tiedän olevan ammattikorkeakoulutaustaisia on otettu vastaan erittäin hyvin!
19. Eikä arvosta osaamistanikaan.
20. Siksi.
21. En tiedä arvostaako minun koulutusta, mutta ainakin hän arvostaa minun osaamistani, joten varmaan sitä kautta minun koulutustani. Olen kyllä saanut tukea valmistumiseen mm niin, että olen saanut opintovapaata viimeisten suoritusten tekoon.
22. Vaatimus amk-tutkinto ja työkokemus yhdessä. Hakijoita oli 34 ja valinta osui minuun haastattelun jälkeen.
23. Merkonomien papereilla pääsi sisään, tradenomilla ei siis väliä.
24. Tarvitsevat ulkomaankaupan-, markkinoinnin- ja logistiikan osaajaa.
25. Ehkä koulutuslinjan puolesta (sama ala) mutta yliopistokoulutusta tunnutaan arvostettavan paremmin, mm. lopputyöpaikkoja saa helpommin gradun tekoon.
26. Valmistumisen johdosta palkka ei noussut lainkaan. Vasta vakinaistettaessa sain pienen korotuksen.
27. Käytännön työssä osoitettu asiantuntemus on saanut arvostamaan
28. Tähän työhön ei tarvita varsinaista koulutusta
29. Ei ole ainakaan ilmennyt mitenkään.
30. Sanoi suoraan
31. Tradenomitutkinto takaa perustiedot kirjanpitoalalla toimimiseen. Loppu on omasta aktiivisuudesta ja oppimiskyvystä kiinni

Liite 13: Suuntautumisopinnot

1. Mainonta ja yritysviestintä
2. Mainonta ja yritysviestintä
3. Markkinointi
4. Mainonta ja yritysviestintä
5. Taloushallinto
6. mainonta ja yritysviestintä
7. Taloushallinto ja markkinointi
8. Opiskelin Degree Programme in Business Management-koulutusohjelmassa, jossa pääpaino oli kansainvälisessä kaupassa
9. ulkomaankauppa, laskentatoimi
10. Kansainvälinen yritysmarkkinointi
11. Taloushallinto
12. liiketalous/markkinointi
13. matkailun markkinointi
14. yrityshallinto
15. Logistiikka
16. Ohjelmointi, suunnittelu
17. Talous ja hallinto
18. Taloushallinto
19. Markkinointi ja logistiikka
20. Kansainvälinen liiketoiminta (englanninkielinen koko tutkinto)
21. Taloushallinto
22. palvelujen tuotteistaminen ja markkinointi
23. Yrityshallinto, verkkoliiketoiminta.
24. Oikeudellinen asiantuntijuus
25. Ympäristöjohtaminen
26. WWW-ohjelmointi
27. Markkinointi
28. Markkinointi
29. Systeemityö
30. Tietojenkäsittely
31. palveluliiketoiminta, asiakkuudenhallinta
32. Kv. markkinointi
33. Yritysviestintä
34. Organisaatiot ja johtaminen
35. Taloushallinto
36. Kansainvälinen liiketoiminta
37. laskentatoimi
38. markkinointi, johtaminen, kielet
39. Kaipa se oli se kansainvälisyys.
40. utrikeshandeln
41. Tietoverkot/tietoturva
42. Taloushallinto
43. Yleisopinnot
44. Taloushallinto
45. Markkinointi
46. Kävin laaja-alaisesti eri suuntautumisvaihtoehtojen kursseja hankkien perusosaamisen monelta alueelta
47. Ulkomaankaupan jatkolinja, espanjan kielen suuntaus.
48. Liiketoiminnan logistiikan ko.
49. rahoitus ja markkinointi
50. Yrityshallinto
51. International business
52. HR
53. Palveluyrittäjyys
54. International Management

- 55. Tietokantajärjestelmät
- 56. Organisaatiot ja henkilöstöjohtaminen